

ክፍል 2 እግዚአብሔርን ማምለክ

ጤተ ክርስቲያን ቀዳሚ ተግባር እግዚአብሔርን ማምለክ ነው። ይህን ተግባር ምን ማለት እንደሆነና እንዴት እንደሚከናወን ቀጥሎ እንመለከታለን።

ምዕራፍ 6 አምልኮ

ክርስትና፡- የሕያው የእግዚአብሔር ልጅ በሆነው በክርስቶስ ኢየሱስ አዳኝነት ላይ የተመሠረተ እምነት ነው። ክርስትና የክርስቶስ መሆን፣ ክርስቶስን መልበስ (ገላ 3:27) በክርስቶስ አሳብ ውስጥ መኖር ነው።

ክርስቲያን መሆን ክርስቶስን በማመን እርሱን ለመምለል መወሰን፣ የእርሱ ባርያ መሆን እንዲሁም እርሱን ብቻ ማገልገል ነው። ክርስትና ከሰይጣን ሥልጣን ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ዜግነት በመዞር የሰማያዊ መንግሥት ዜጋ መሆን ነው። ስለዚህ ክርስትና እግዚአብሔርን ማወቅና ማምለክ ነው።²⁰

²⁰ ከመጽሐፍ ቅዱስ ማገናዘብ እንደሚቻለው እግዚአብሔርን ማወቅ ቢያንስ በአራት መሠረታዊ የእምነት ነጥቦችና ልምምዶች ላይ የተመሠረተ ነው።

1. በእግዚአብሔር (አብ፣ወልድ፣መንፈስ ቅዱስ አንድ አምላክ) ማመን (ዮሐ 17:3፣ 1ቆሮ 2:9-13)፤
2. በጌታችንና በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ በማመን ከመንፈስ ቅዱስ ዳግመኛ በመወሰድ (ማቴ 11:27፣ 1ቆሮ 8 :5-6፣ 1ዮሐ 5:20)፤
3. ለእግዚአብሔር በመታዘዝ (1ሳመ. 15:22-23፣ ማቴ 22:37-40፣ 1ዮሐ 5:20)
4. እግዚአብሔርን መውደድና ባልንጀራን እንደራስ አድርጎ በመውደድ (1ዮሐ 4:8)።

በተራ ቁጥር 3 እና 4 የተገለጹት በተግባር የሚገለጹ ሥራዎች ወይም ልምምዶች ሊሆኑ በተራ ቁ.1 እና 2 የተጠቀሱት ግን የክርስትና መሠረታዊ እምነቶች ናቸው። ክርስቲያን በኑሮው የሚገልጸው ተግባሩና አኗኗሩ ሁሉ በእነዚህ ላይ የቆመ (የተመሠረተ) ነው። ይህን ሰማያዊ አውነት በሂሳብ ቀመር አገላለጽ ማቅረብ አጅግ አዳጋች ቢሆንም ለአንባቢው ትንሽ ፍንጭ ለመስጠት እንዲረዳ ብቻ እንደሚከተለው ሚሳብ ቀመር ቀርቧል።

KG: F (BG,FJ,O,L)

Where KG: Knowing God

F: Function, determinant, explained by

BG: Belief (faith) in God

እግዚአብሔር በኢሳ 43:6-7 «በሰሜ የተጠራውን ሰከብሬ የፈጠርሁትን» ብሎ ስለ እስራኤል እንደሚናገር ለአዲስ ኪዳንም የእግዚአብሔር የቀደመ አሳቡ አማኞች በክርስቶስ ኢየሱስ ለእርሱ «ለክብሩ ምስጋና እንሆን ዘንድ» (ኤፌ 1:12) ነው።

በብሉይ ኪዳን እግዚአብሔር እስራኤልን ከግብፅ ያወጣው ለእርሱ እንዲሠዋለት ነው (ዘጸ 3:18)። በአዲስ ኪዳን የቤተ ክርስቲያን አንድ ዋና ተግባር እግዚአብሔርን ማምለክ ነው (ዮሐ 4: 23-24፤ 1ቆሮ 14)። የቅዱሳን የዘላለም ዋና ተግባር እግዚአብሔርን ማምለክ ነው። እግዚአብሔርን ማምለክ የመላእክት የዘላለም ሥራ ነው (ራእ 4:5)።

6.1 አምልኮ ምንድን ነው?

አምልኮ²¹ ሰው ሁለንተናውን በፍቅርና በመግዛት ለእግዚአብሔር ማቅረብ ነው። በአምልኮ ሰው ታማኝነቱን ለእግዚአብሔር ይገልጻል፤ ቃል ኪዳንን ያድሳል። «አንደበቱን ሳይገታ ልቡን እያሳተ እግዚአብሔርን የሚያመልክ የሚመስለው ማንም ቢኖር የእርሱ አምልኮ ከንቱ ነው» (ያዕ 1:26) እንደሚል በሰዎች ወግና ትምህርት የተገነባና አንደበቱንም የማይገዛ ሰው አምልኮው ከንቱ ነው። ከልብ ያልወጣ የከንፈር ፍሬ ለአየር እንደ መናገር ነው። «ጌታም፡- ይህ ሕዝብ በአፋ ወደ እኔ ይቀርባልና፤ በከንፈሮቹም ይፈራኛልና» (ኢሳ 29:13፤ ማቴ 15:8-9) ብሏል። በእግዚአብሔር ፊት የሚቀርብ ጸሎት እንደ ቃሉና በቅድስና ካልሆነ በስተቀር ጸሎቱም ሆነ አምልኮው በጌታ ፊት አስጸያፊ ይሆናል (ምሳ 21:27፤ 28:9)።

እግዚአብሔርን ማምለክ ጊዜን መዋጀት ወይም ጊዜን በአግባቡ መጠቀም ነው። ለእግዚአብሔር ምስጋናና ዝማሬ የሚበዛላት ቤተ ክርስቲያን የእግዚአብሔርን

J: Faith in Jesus and Rebirth

O: Obedience

L: Love

በዚህ ቀመር መሠረት KG ማለትም እግዚአብሔርን ማወቅ ሙሉ (ፍጹም) የሚሆነው በፍ (ወላጅነት ያላቸው) አራቱም ነጥቦች በአንድነት የተሟሉ ሲሆኑ ነው። ስለዚህ እግዚአብሔርን ማወቅ ስለ እርሱ ከማወቅ በላይ ነው። እርሱን መውደድና ለእርሱ መታዘዝን ይጨምራል። ስለዚህ አምልኮ እግዚአብሔርን ማወቅና ለእርሱ ብቻ መገዛት ነው።

²¹ አምልኮ የሚለው ቃል Heb. Shaha (or shachah) - to «bow down» - to prostrate oneself (bow down) before GOD; Aram . Segid; GK . Proskuneo; Sebomai- to revere a deity; Eng . Worship ነው።

Worship የሚለው ቃል የመጣው Weorhscipe ከሚለው Anglo Saxon ቃል ሲሆን ትርጉሙም Worthy , honourable ማለት ነው።

ፈቃድ ያወቀች፤ ዘመኑን በሚገባ የምትጠቀም ቤተ ክርስቲያን ናት። የእግዚአብሔርም ፈቃድ ሰዎች ሁሉ በኢየሱስ ክርስቶስ አምነው በመዳን እግዚአብሔር ይመስገን ዘንድ ነው (1:6)። ለእግዚአብሔር ለመዘመርና ስሙን ለማመስገን መንፈስ ቅዱስ ያማዛል። በመንፈስ ቅዱስ ቁጥጥር ሥር የሆነ (በመንፈስ ቅዱስ የተሞላ) ምስጋናና ዝማሬ ለእግዚአብሔር ማቅረብ ለሰሙም ክብር መንፈሳዊ ቅኔ መቀኘት ይችላል።

አምልኮ የእግዚአብሔርን ፈቃድ መፈጸም ነው። የእግዚአብሔር ቃል

ቀኖቹ ክፉዎች ናቸውና ዘመኑን ዋጁ። ስለዚህ የጌታ ፈቃድ ምን እንደሆነ አስተውሉ እንጂ ሞቾች አትሁኑ። መንፈስ ይሙላባችሁ እንጂ በወይን ጠጅ አትስክሩ፤ ይህ ማባከን ነውና። በመዝሙርና በዝማሬ በመንፈሳዊም ቅኔ እርስ በርሳችሁ ተነጋገሩ ለጌታም በልባችሁ፤ ተቀኙና ዘምሩ ሁልጊዜ ስለ ሁሉ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ስም አምላካችንና አባታችንን ስለ ሁሉ አመስግኑ (ኤፌ 5:16-20)

እንደሚል ዘመኑን መዋጀት የእግዚአብሔርን ፈቃድ ማወቅና ማድረግ ነው። ይህ ማስተዋል ነው። የእግዚአብሔር ፈቃድ ደግሞ እርሱን እናመልከው ዘንድ ነው። መጽሐፍ «ከእኔ ላይ ይልቅ በአደባባዮችህ አንዲት ቀን ትሻላለች» (መዝ 84:10) እንደሚል እግዚአብሔር የሰጠንን ዘመንና ጊዜ እርሱን በማክበር እንጂ በከንቱ እንዳያልፍ መጠንቀቅ ይገባል። እግዚአብሔርን በማምለክና በማክበር ያላለፈ ቀንና ዘመን በከንቱ የባከነ ዕድሜ ነው። በወይን ጠጅ መስከር ማባከን እንደሆነ ሁሉ እግዚአብሔርን ለማምለክ ያልዋለ ዕድሜም የባከነ ዕድሜ ነው።

እውነተኛ አምልኮ የእግዚአብሔርን ማንነትና ባሕርይውን በማወቅ ይጀምራል (ሆሴ 6:6)። የእግዚአብሔርን ማንነትና ባሕርይውን ሳያውቁ እርሱን አመልካለሁ ማለት ለማይታወቅ አምላክ እንደ መስገድ ነውና (ሐዋ 17:23)።

6.2 አምልኮ የሚገባው ማን ነው?

6.2.1 «ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ»

ሕያው እግዚአብሔር በሲና ተራራ ለሙሴ የሰጠው የመጀመሪያው ሕግ «ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ» (ዘጸ 20:3) የሚለው ነው። እንዲሁም፦

በላይ በሰማይ ካለው+ በታች በምድር ካለው+ ከምድርም በታች በውኃ ካለው ነገር የማናቸውንም ምሳሌ+ የተቀረጸውንም ምስል ለአንተ አታድርግ። አትስገድላቸው+ አታምልካቸውም፤ በሚጠሉኝ እስከ ሦስተኛና እስከ አራተኛ ትውልድ ድረስ የአባቶችን ኃጢአት በልጆች ላይ የማመጣ፤ ለሚወድዱኝ+ ትዕዛዜንም ለሚጠብቁ እስከ ሺህ ትውልድ ድረስ ምሕረትን የማደርግ እኔ እግዚአብሔር አምላክህ ቀናተኛ አምላክ ነኝና (20:4-6)።

አምልኮ እግዚአብሔር አንድ አምላክ መሆኑን (ዘፋ 6:4) በሦስት አካል አብ፣ ወልድ፣ መንፈስ ቅዱስ ተገልጾ መኖሩን (ማቴ 3:16-17፣ 28:19)፣ ልክና አምሳያ የሌለው በምንም ሊመስል የማይችል ታላቅ አምላክ መሆኑንና የሁሉም ፈጣሪ፣ ጠባቂና የመልካም ነገር ሁሉ ምንጭ መሆኑን፣ በእርሱነቱ አውቆና አምኖ የራስን ፈቃድ ለእርሱ ፈቃድ ማስገዛት፣ በእርሱ መታመንና ለእርሱ ክብር መኖር ነው።

እግዚአብሔር ከብዙ አማልክት²² መካከል አንዱ አይደለም። አምላክ የሆነ እግዚአብሔር ብቻ ነው። እግዚአብሔር በሙሴ በኩል ስለ ራሱ ያወጀው ቃል ይህ ነው። «እስራኤል ሆይ ስማ፡- አምላካችን እግዚአብሔር አንድ እግዚአብሔር ነው፣ አቶም አምላክህን እግዚአብሔርን በፍጹም ነፍስህ፣ በፍጹም ልብህ፣ በፍጹምም ኃይልህ ውደድ» (ዘፋ 6:4)። ይህን ቃል እስራኤል ሁሉ ሊሰማው የሚገባውና እግዚአብሔር አንድ አምላክ መሆኑን ያወቀ ሁሉ ባልተከፈለ ነፍሱ፣ ባላመነታ ልብ፣ ባልደከመ ኃይል፣ በፍጹምነት ሊያመልከው እንደሚገባው እግዚአብሔር የሰጠው ትዕዛዝ ነው።

የክርስትና እምነት የተመሠረተው በሰማይና በምድር ለዘላለም አውነት ሆኖ የጸናውን ይህን «አምላካችን እግዚአብሔር አንድ እግዚአብሔር» ነው የሚለውን በማወቅና በማድረግ ላይ ነው። ይህ አንድ እግዚአብሔር በሦስት አካል አብ፣ ወልድ፣ መንፈስ ቅዱስ አንድ አምላክ ተገልጾ ለዘላለም ይኖራል። ከእግዚአብሔርም በቀር ሌላ አምላክ የለም። «እግዚአብሔር ግን አንድ ነው» (ገላ 3:20)።

አምልኮ በእግዚአብሔር ላይ ማትኮር ነው። አምልኮ የተፈጠሩት ለፈጣሪያቸው ለእግዚአብሔር፣ የተዋጁት ለዋጃቸው ጌታ አክብሮት፣ አድናቆትና ምስጋና ማቅረብ ነው። አምልኮ በእግዚአብሔር ፊት ዝቅ ብሎ በመስገድ፣ ወይም በማሸብሸብ እግዚአብሔርን አንተ ቅዱስ ነህ፣ ንጉሥ ነህ፣ አዳኝ ነህ ... ብሎ በአካልና በቃል መግለጽ ነው።

አምልኮ የሚሰጠው ሊመለክ የተገባው²³ ሆኖ ለተገኘው ብቻ ነው። ሊመለክ የተገባው ደግሞ በዙፋኑ ላይ የተቀመጠው ሕያው እግዚአብሔር ነው። አምልኮ

²² ሰው ራሱን ያስገዛለት ነገር ወይም በሕይወቱ ቅድሚያ የሚሰጠው ነገር ሁሉ አምላክ ወይም ጌታ ይሆነዋል። ጌታ ግን አንዱ እግዚአብሔር ብቻ ነው። «ኢየሱስም መልሶ እንዲህ አለው፡- ከትዕዛዛቱ ሁሉ ፊተኛይቱ፡- እስራኤል ሆይ+ ስማ! ጌታ አምላካችን አንድ ጌታ ነው ትኩረትም በፍጹም ልብህ በፍጹምም ነፍስህ በፍጹምም አሳብህ በፍጹምም ኃይልህ ጌታ አምላክህን ውደድ የምትል ናት» (ማር 12:29)። ለምሳሌ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስህለት ጌቶች መገዛት አትችሉም ሲል እግዚአብሔር አንድ ጌታ መሆኑን መግለጽ ሲሆን ለገንዘብ ራሱን አሳልፎ የሰጠ ደግሞ የገንዘብ ባሪያ ሆኖአል ማለት ነው። ይህን ሰው ገንዘብ ገዝቶታል። በስዕል ወይም በእጅ የተቀረጸ ምስል ብቻ ሳይሆን ሰው ራሱን ባሪያ ያደረገለት ነገር ሁሉ ጣቦት ነው። ገንዘብ፣ ክብር፣ ወዘተ። ማንም ሰው እነዚህ አማልክት ናቸው ላይል ይችላል። ይሁን እንጂ ሰው የራሱን ማንነት የሚረዳው ከእነዚህ ነገሮች ጋር ካለው ዝምድና አንጻር አድርጎ ከቆጠረ፣ ሕይወቱን እነዚህን ለማግኘት አሳልፎ ከሰጠ የእነዚህ ነገሮች ባሪያ ሆኖአል ማለት ነው።

²³ በራእ 5:3-4 እንደምናነበው ሐዋርያው ዮሐንስ «በሰማይም ቢሆን በምድር ላይ ቢሆን፣ ከምድርም በታች ቢሆን መጽሐፉን ሊዘረጋ ወይም ሊመለከተው ማንም አልተቻለውም።

የተገባው በሰማይም ሆነ በምድር በማንም ሊደረግ ያልተቻለውን ማኅተም²⁴ ለፈታ ልቡ ለኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ለዚህ ድል ለነሣው ጌታ ክብር፤ ውዳሴ፤ ምስጋና፤ ስግደት ይገባዋል። «የታረደው በግ ኃይልና ባለጠግነት ጥበብም ፎታትም ክብርም ምስጋናም በረከትም ሊቀበል ይገባዋል» (ራእ 5:5-12)።

6.2.2 አምልኮ ተቀባይ (የሚገባው) እግዚአብሔር ብቻ ነው።

ሎች ቢሆኑ ወይም መላእክት አምልኮ አይገባቸውም። ዲያብሎስ ጌታ ኢየሱስን ወድረ በዳ ወድቆ እንዲሰግድለት በፈተነው ጊዜ ጌታ ኢየሱስ ለክፋው የመለሰለት «ሂድ አንተ ሰይጣን ለጌታህ ለአምላክህ ስገድ እርሱንም ብቻ አምልክ ተብሎ ተጽፎአልና» (ማቴ 4:10) ብሎ ነው። እንዲሁም ሐዋርያው ዮሐንስ መልአኩ እግር ፊት ለመስገድ በተደፋ ጊዜ መልአኩ «እንዳታደርገው ተጠንቀቅ፤ እኔን ታር ከወንድምችህም ከነቢያት ታር፤ የዚህንም መጽሐፍ ቃል ከሚጠብቁ ታር፤ አብሬ ባርያ ነኝ፤ ለእግዚአብሔር ስገድ» ብሎታል (ራእ 22:8-9)። ስለሆነም ሎችም ሆኑ የብርሃን መላእክት ሁሉም የእግዚአብሔር ባሪያዎች ናቸው፤ አምልኮና ስግደት አይገባቸውም።

የእግዚአብሔር አምልኮ ለባዕድ አማልክት ከሚቀርበው አምልኮ የተለየና ንጹሕ የሆነ፤ ያልተቀየጠ ነው። እስራኤላውያን በነገሥታት ዘመን የተቀየጠ²⁵ አምልኮ ያደርጉ ነበር።

መጽሐፉንም ሊዘረጋ ወይም ሊመለከተው የሚገባው ማንም ሰላልተገኘ እጅግ አለቀሰሁ» ይልና «ከሽማግሌዎቹም አንዱ፡- አታልቅስ እነሆ ከይሁዳ ነገድ የሆነው አንበሳ አርሱም የዳዊት ሥር መጽሐፉን ይዘረጋ ዘንድ ሰባቱንም ማንተም ይፈታ ዘንድ ድል ነሥቷል አለኝ» (ቁ 5) ያላል።

የተገባው (Worthy) የሚለው ቃል ብቃትን ያመለክታል። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ይህ የተገባው የሆነው ከተቀበለው መከራ የተነሣ ነው። «ታርደሃልና፤ በደምህም» (ቁ9) እንደሚል የተገባው የሆነው ሕዝብን በመዋጀቱ ነው። የዋጃቸውም በገዛ ደሙ ከሰይጣን መንግሥት ነው።

²⁴ እግዚአብሔር በእጁ የያዘው መጽሐፍ በእርሱ ብቻ የሚታወቅ የእግዚአብሔርን አሳብ የያዘ መጽሐፍ ነው። በራእይ መጽሐፍ እንደምናነበው ማንተሙ በእግዚአብሔር አሳብ የተሠራና በእርሱ ሥልጣን ብቻ የሚከናወን መለኮታዊ ተግባር ነው። መጽሐፉን ይከፍት ዘንድ በተፈለገ ጊዜ ሊከፍት የተገባው ማንም አልተገኘም ከሰውም ቢሆን ከመላእክት (ከብርሃንና ከጨለማ መላእክት)። ስለዚህ ኢየሱስ ክርስቶስ መጽሐፉን ይከፍት ዘንድ ማንተሙንም ይፈታ ዘንድ የተገባው ስለሆነ አምልኮና ስግደት የሚገባው ጌታ ነው። ክብር ለሰሙ ይሁን።

²⁵ የተቀየጠ (Syncretist) አምልኮ የተደባለቀ አምልኮ ነው። The New Dictionary of Theology, 1994 (ed.), Inter Varsity Press, describes syncretism as any religion that is a result of two or more religions. The term is used to describe the process of borrowing element by one religion from another. ለምሳሌ ክርስቲያን ነኝ እያሉ ጠንቋይንና መናፍስት ጠሪን ማማከር ወይንም፤ በዛፍ ሥር ወይም በወንዝ የተለያዩ መሥዋዕቶች ማቅረብ የተቀየጠ አምልኮ ነው።

«እግዚአብሔርን ይፈሩ ነበር፤ ከመካከላቸውም ለከረብታው መስገጃዎች ካህናት አደረጉ፤ በከረብታውም መስገጃዎች ይሠው ነበር። እግዚአብሔርንም ሲፈሩ ከመካከላቸው እንደፈለሱት እንደ አሕዛብ ልማድ አምላካቸውን ያመልኩ ነበር። እግዚአብሔርን ይፈሩ ነበር። ደግሞም የተቀረጹ ምስሎቻቸውን ያመልኩ ነበር፤...»²⁶ (2ነገ 17:32-33፤ 41)።

ይህ ዓይነት አምልኮ የተቀየጠ፤ ከዚህም ከዚያም የተውጣጣ ወደ አንዱ ብቻ በመቅረብ ሌላው እንዳይቀየም ለማድረግ፤ ወይም ከአንዱ የጉደለውን ከሌላው ለማሟላት የሚደረግ አምልኮ ነው። እንዲህ ዓይነቱን አምልኮ እግዚአብሔር ይጸደፋል፤ ወደፊቱም አይደርስም፤ መልካም መዓዛ የለውምና። ይህ የእግዚአብሔርን ባሕርይ ካለማወቅ የሚመነጭ የአምልኮ ሕይወት ነው። ጸያፍም ነው።

ክርስቲያኖች የሰማይንና የምድርን ፈጣሪ እንደሚገባ ካለማወቅ የተነሣ እግዚአብሔርን እያመለኩ እየመሰላቸው ለአገልጋዮች (ሐዋ 10:25-26)፤ ወይም ለመላእክት (ቆላ 2:18) እንዳይሰግዱ ማስተዋል አለባቸው። እንዲሁም የዓለምን ሥልጣንና ክብር በመመኘት ከእውነተኛው አምልኮ እንዳይርቁ (ማቴ 4:8-9፤ ሉቃ 4:5-7) ወይም የእግዚአብሔርን ቤት ሽፋን በማድረግ ልዩ ልዩ ጣዖታትን እንዳያመልኩ (2ነገ 23:4-7፤ ሕዝ 8:16-18) አጥብቀው መጠንቀቅና ከዚህ መራቅ ይገባቸዋል። የእርሱ በሆነ ቤተ መቅደስ ውስጥ ሌላ ጣዖት መጨመር ወይንም በቤተ መቅደሱ ውስጥ ሆነው ሳሉ ለሌላ መስገድ እግዚአብሔር የሚጸደፈው ኃጢአት ነው። ይህ እግዚአብሔርን ከመቅደሱ ለማራቅ የሚደረግ ታላቅ ርኩስት ነው።

እንዲሁም ከእግዚአብሔር ቤት አለመጥፋትና ለመቅደሱ ቅርብ መሆን እግዚአብሔርን ከመፍራት ጋር ካልሆነ በቀር አይጠቅምም። መጽሐፍ እንደሚል «... አፍኒንና ፊንሐስ ከእግዚአብሔር ቃል ኪዳን ታቦት ጋር በዚያ ነበሩ» (1ሳሙ 4:4)። እነዚህ ሁለቱ የካህኑ የዔሊ ልጆች ከታቦቱ አጠገብ የሚገኙ ካህናት ይሁኑ እንጂ እግዚአብሔርን አይፈሩም ነበር። ስለዚህም የእግዚአብሔርን ታቦት አስማረኩ እነርሱም ሞቱ። በሌላ በኩል ግን ከመቅደስ ያልተለየቸው ነቢይት ሐና ከመቅደስ አለመጥፋት ብቻ ሳይሆን አካሄዷ በጸምና በጸሎት እግዚአብሔርን በመፍራት በመሆኑ ከእግዚአብሔር ብድራቷን በምድር ሳይቀር ተቀብላለች። ሐና እንደ ስምዖን ሁሉ በስተርጅናዋ እግዚአብሔር ያዘጋጀውን ብርሃን ሕፃኑን ኢየሱስ ክርስቶስን አይታላች (ሉቃ 2:27-38)።

እግዚአብሔር አንድ መሆኑን ሰይጣንም ሳይቀር ያምናል። መጽሐፍ በዮሴ 2:19 «እግዚአብሔር አንድ እንደሆነ ... አጋንንት ደግሞ ያምናሉ። ይንቀጠቀጡማል» ይላልና። በእግዚአብሔር፤ የሚያምን ሰው እምነት ከአጋንንት እምነት የሚለየው

²⁶ በአዲሱ መደበኛ ትርጉም እንደሚከተለው ይነበባል። «እግዚአብሔርን አመለኩ ይሁን እንጂ እያንዳንዱ ወገን የመጣበትን ሕዝብ ልማድ ተከትሎ በየከረብታው ባሉ ቤተ ጣዖታት የሚያገለግሉትን ካህናት ሾመ። በአንድ በኩል እግዚአብሔርን ሲያመልኩ፤ በሌላ በኩል ግን እንደየአገራቸው ልማድ የየራሳቸውን አማልክት ያመልኩ ነበር። ... ምንም እንኳን በአንድ ወገን እግዚአብሔርን ቢያመልኩት የተቀረጹ ምስሎቻቸውንም ያገለግሉ ነበር። ...»

ሆኑ የሚያምነውን በሥራ ሲገልጽ ነው። በእግዚአብሔር ማመኑን እግዚአብሔርን በፍጹም ልቡ በመውደድ ሲገልጸው ነው።

አምልኮ ለሚመለከው ተገዥ፣ የእርሱ ባርያ መሆንን መግለጫ መንገድ በመሆኑ እግዚአብሔርን ከሌላ «አምላክ» ጋር በደባልነት ማምለክ አይቻልም። «ለሁለት ጌቶች መገዛት የሚቻለው ማንም የለም፤ ወይም አንዱን ይጠላል ሁለተኛውንም ይወዳል፤ ወይም ወደ አንዱ ይጠጋል ሁለተኛውንም ይንቃል፤ ለእግዚአብሔርና ለገንዘብ መገዛት አትችሉም» (ማቴ 6:24)። ሰው በራሱና ባለው ሲታበይ ለራሱ ክብር መስጠቱ ነው፤ የእግዚአብሔርን ክብር መሻማቱ ነው። ይህ ጣዖትን እንደ ማምለክ ነው።

እንግዲህ አምልኮ ለእግዚአብሔር ብቻ የሚቀርብ በትሕትና በፊቱ በመንቀጥቀጥ ለእርሱ ክብር የሚደረግ እርሱን መውደድን፣ ለእርሱ ተገዢነትን፣ ታማኝነትን መግለጫ መንገድ ነው። ዲያብሎስ እግዚአብሔር መኖሩን ቢያውቅና በፊቱ ሲንቀጠቀጥም እግዚአብሔርን ግን በመውደድ አያገለግለውም።

6.3 ለእግዚአብሔር የሚቀርብ አምልኮ የሚገለጽባቸው ዋና መንገዶች

ለእግዚአብሔር የሚቀርብ አምልኮ በ8 መንገዶች ሲገለጽ ይችላል።

- 6.3.1 አምልኮ እግዚአብሔርን ፈጽሞ በመውደድ
- 6.3.2 አምልኮ በመንፈስና በእውነት ለእግዚአብሔር በመስገድ
- 6.3.3 አምልኮ በእግዚአብሔር ፊት በመታየት
- 6.3.4 አምልኮ የእግዚአብሔርን ቃል በማንጠብብና ድምጹንም በመስማት
- 6.3.5 አምልኮ ለእግዚአብሔር መስዋዕት በማቅረብ
- 6.3.6 አምልኮ እግዚአብሔርን በማወደስ፣ በማመስገንና በመዘመር
- 6.3.7 አምልኮ እግዚአብሔርን በሀብት በማክበር
- 6.3.8 አምልኮ የጌታን እራት በአንድነት በመቀረስ

6.3.1 አምልኮ እግዚአብሔርን ፈጽሞ በመውደድ

የእግዚአብሔር ከሚቀርበው መስዋዕት ሁሉ የሚበልጠው ትልቁ መስዋዕት እርሱን እግዚአብሔርን ፈጽሞ መውደድ ነው። ይህ ለእግዚአብሔር የሚቀርብ የአምልኮ ከፍተኛው ደረጃ ነው። መጽሐፍ እንደሚል አንዱን እግዚአብሔር፡- «... በፍጹም ልብ፣ በፍጹም አእምሮም፣ በፍጹም ነፍስም፣ በፍጹም ኃይልም እርሱን መውደድ፣ ባልንጆራንም እንደ ራስ መውደድ በሙሉ ከሚቃጠል²⁷ መስዋዕትና ከሌላም መስዋዕት ሁሉ የሚበልጥ ነው» (ማር 12:33)። ይህ አምልኮ የሚያመልኩትን አምላክ ማንነቱን እያወቁ በፍጹም ነፍስ በመውደድ ማምለክ

²⁷በሙሉ የሚቃጠል መስዋዕት (Whole burnt offering)- ለመስዋዕትነት የሚቀርብ ሁለንተናው በመሠዊያው ላይ የሚቃጠል የመስዋዕት ዓይነት ነው። (ዘሌ 1)። የሚቃጠል መስዋዕት ሙሉ በሙሉ ለእግዚአብሔር መስጠትን ያመለክታል።

ነው። ማንነቱን ለተረዱት ለዚህ ጌታ በሙሉ ኃይል ባልተቆጠበ መስጠትና በመታዘዝ መውደድን ነው።

መሥዋዕት የሚቀርበው ለእግዚአብሔር ታዛዥነትን ለመግለጽና ከእርሱ ጋር ኅብረት ለማድረግ ነው። በብሉይም ሆነ በአዲስ ኪዳን መሥዋዕት የሚገልጸው ለእግዚአብሔር መታዘዝን ነው። በመታዘዝ የቀረበ መሥዋዕት በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነት አለው። መታዘዝ የሰውን የውስጥ ልብ ፈቃደኝነትና እግዚአብሔርን መውደድ ሲያመለክት መሥዋዕቱ ደግሞ ውጫዊ መግለጫ ነው።

እግዚአብሔር እንደ አባትነቱ እንዲከበር፤ እንደ ታላቅ ንጉሥነቱ እንዲፈራ፤ እንደ አምላክነቱ ለክብሩ የሚሆን አምልኮ እንዲቀርብለት መጽሐፍ ቅዱስ አጠንክሮ ያስተምራል (ሚል 1:6-8)። የእግዚአብሔርን አምልኮና የቤቱን ሥርዓት የማያክብር ኃጢአቱ ትልቅ ናት። ስለ ዔሊ ልጆች መጽሐፍ ቅዱስ ሲናገር «ሰዎች የእግዚአብሔርን ቁርባን ይንቁ ነበረና የጉባዛዝቱ ኃጢአት በእግዚአብሔር ፊት እጅግ ታላቅ ነበረች» (1ኛው 2:17) ይላል።

በዘዳ 6:4-5 የምናነበው «እስራኤል ሆይ ስማ፤ አምላካችን እግዚአብሔር አንድ እግዚአብሔር ነው፤ አንተም አምላክህን እግዚአብሔርን፤ በፍጹም ልብህ፤ በፍጹም ነፍስህ፤ በፍጹም ኃይልህ ውደድ» የሚለው ቃል ስለ እግዚአብሔር ማንነትና ክስው ደግሞ የሚጠበቅበትን የሚገልጽ የመጀመሪያ ወይም ዋና ትዕዛዝ ነው። ሰው የተፈጠረበትን ዓላማና ክስው የሚጠበቀውን «አንተም» ብሎ ሲገልጽ እግዚአብሔርን መውደድ ነው። ባልተቆጠበ ጉልበት ባልተከፋፈለ አሳብ እግዚአብሔርን መውደድ። እግዚአብሔርም ክስው የሚጠበቀው ይህንን ነው። በሙሉ ማንነቱና ኃይሉ እግዚአብሔርን የሚወድድ ሰው እግዚአብሔርን በእውነትና በመንፈስ ማምለክ ይቻላል።

እግዚአብሔርን በሙሉ ልብ፤ በፍጹም ነፍስ፤ በሙሉ ኃይል መውደድ ሥጋን፤ ነፍስንና መንፈስን ያቀናጀ መውደድ ነው። በውጪ ብቻ በአካል የማይገለጽ የውስጥንም ስሜት የሚያጠቃልል ነው። በአምልኮ ያልተከፋፈለ ልብ ሊኖር የሚገባው እግዚአብሔር አንድ እግዚአብሔር ስለሆነ ነው። በፍጹም ልብ መውደድ ለአንዱ እግዚአብሔር ለእርሱ የተሰጠ ሁለንተና ነው። «ለሚወድዱኝ፤ ትእዛዜንም ለሚጠብቁ፤ እስከ ሺህ ትውልድ ድረስ ምሕረትን የማይርግ እኔ እግዚአብሔር አምላክህ ቀናተኛ አምላክ ነኝና» (ዘጸ 20:5) እንዳለ እግዚአብሔርን መውደድ ለራስና ለትውልድ ምሕረትን ያስገኛል።

እግዚአብሔርን መውደድ የሚገለጸው በመታዘዝ ነው። ጌታ «በትወዳች ትዕዛዜን ጠብቁ» (ዮሐ 14:15) እንዳለ መውደድና መታዘዝ የተያያዙ ናቸው። መታዘዝ ሰው ለፈጣሪው ያለውን አክብሮት የሚገልጽበት መንገድ ነው (ዘዳ 19:9፤ 30:16)።

6.3.2 አምልኮ በመንፈስና በእውነት ለእግዚአብሔር በመስገድ

ጌታ እግዚአብሔር በሲና ተራራ ለሙሴ የሰጠው ሕግ «በላይ በሰማይ ካለው ቦታችም በምድር ካለው ከምድርም በታች በውኃ ካለው ነገር የማናቸውንም ምሳሌ የተቀረጸውንም ምስል ለአንተ አታድርግ» (ዘጸ 20:4) የሚል ነው። ይህ ትዕዛዝ እግዚአብሔርን እንዲህ ወይም ይህን ይመስላል ብሎ በምሳሌ ወይም በምስል (ቅርጽ) ለመግለጽ ማሰብ በእግዚአብሔር ዘንድ የተጠላ መሆኑን ነው። እግዚአብሔር መንፈስ ነውና በምንም ምሳሌ፣ ስዕል፣ ቅርጽ ወዘተ. መግለጽ አይቻልም። በሰው እጅ ሊሠራ በሚችል በማንኛውም መግለጫ አይገለጽም።

እግዚአብሔርን በማናቸውም ነገር በሰው በተሠራ ወይም እግዚአብሔር በፈጠራቸው ነገሮች ለመመስል መሞከር «የእግዚአብሔርን እውነት በውሸት ስለሰጠ፣ በፈጣሪም ፈንታ የተፈጠረውን ስላመለኩና ስላገለገለ» (ሮሜ 1:25) እንደተባለባቸው ለማይረባ አእምሮ አልፎ መስጠት ነው። እግዚአብሔር «እንግዲህ እተካከለውም ዘንድ በማን መሳችሁኝ ይላል ቅዱሱ» (ኢሳ 40:25) ይላል። ስለዚህ እግዚአብሔር ለፈጠራቸው ነገሮች ዛፍ፣ ተራራ፣ ወንዝ፣ እንስሳት፣ ጨረቃ፣ ኮከብ፣ ፀሐይ ወዘተ ወይም በእጅ ለተሠሩ ስዕሎች፣ ቅርጾች ወዘተ መስገድ በእግዚአብሔር የተጠላ ነው።

አምልኮ ለእግዚአብሔር መስገድ ነው። መስገድ ክብርን፣ ዘውድን በንጉሡ በእግዚአብሔር ፊት በማውለቅ በመገኘቱ ፊት ዝቅ ማለት፣ መንበርከክ ወይም አጉንብሶ (ዘፍ 24:26፣ ዘጸ 4:31) ክብርን መስጠት፣ ራስን ማዋረድና እግዚአብሔር ብቻ ታላቅ እንደሆነ መግለጽ ነው።

የአምልኮ ስግደት የሚገባው እግዚአብሔር ብቻ ነው። መጽሐፍ «ሙሴም ፈጥኖ ወደ መሬት ተጉንበሰና ሰገደ ... » (ዘጸ 34:8)፣ ደቀ መዛሙርቱም ለጌታ ለኢየሱስ ሰጉዱለት (ሉቃ 24:52)፣ የሰገል ሰዎች²⁸ ለሕዝቡ ለኢየሱስ «ወድቀውም ሰገዱለት» (ማቴ 2:11) እንደሚል የአምልኮ ስግደት የሚሰጠው ለእግዚአብሔር ብቻ ነው። ሰው ለሚወደው ወይም ለሚያክብረው የሚያቀርበው ስግደት²⁹ የሰላምታ ወይም የአክብሮት መግለጫ ብቻ ነው።

²⁸ «... Magi from the east came to Jerusalem» (NIV) «...wise men from the east» (GW)

²⁹ ያዕቆብ ለኤሳው እንደሰገደለት (ዘፍ 33:3)፣ በዮሴፍ ሕልም የወንድሞቹ ነዶዎች የአርሱን ነዶ በዙሪያ ከብበው እንደሰገዱለት (37:7)፣ ወንድሞቹም ለዮሴፍ በግምባራቸው ወድቀው እንደሰገዱለት (42:6፣ 43:26፣ 28) እናነባለን። ሙሴም ለዮቱር (ዘጸ 18:7)፣ ሩት ለቦዴዝ (ሩት 2:10)፣ ንጉሡ ናቡከደነፆር ለዳንኤል (ዳን 2:46) ያቀረቡት ዓይነት ስግደት የአክብሮት መግለጫ ነው። በሌላ በኩል ደግሞ አሰራኤላውያን ቀልጦ ለተሠራው ጥጃ ያደረጉት የአምልኮ ስግደት (ዘጸ 32:8) ለሌሎች አማልክት ስግደት (ዘጉ 25:2፣ ዘዳ 29:26፣ 2ዜና 33:3) ጉልበትን በማንበርከክና በመላምም (1ነገ 19:18፣ ሆሴ 13:2) ሰጣታት የሚደረገው ስግደት እግዚአብሔርን ያስቆጣዋል።

መስገድ በአካል ወይም በሥጋ ከሚገለጸው ማጉንበስ ወይም ዝቅ ዝቅ ከማለት ያለፈና የላቀ ነው። እግዚአብሔር የሚቀበለው ስግደት በመንፈስና በእውነት ሲሆን ነው (ዮሐ 4:23፤ ፊል 3:3)። እግዚአብሔር መንፈስ ነውና እውነተኛ አምልኮ ከእርሱ ባሕርይ ጋር የሚስማማ ሊሆን ያስፈልጋል።

እግዚአብሔር በእውነትና በመንፈስ የሚሰግዱለትን ይፈልጋል። «በእውነት የሚሰግዱ ለአብ በመንፈስና በእውነት የሚሰግዱለት ጊዜ ይመጣል፤ እሁንም ሆኖአል፤ አብ ሊሰግዱለት እንደ እነዚህ ያሉትን ይሻልና፤ እግዚአብሔር መንፈስ ነው፤ የሚሰግዱለትም በመንፈስና በእውነት ሊሰግዱለት ያስፈልጋቸዋል» (ዮሐ 4:23-24)።

በእግዚአብሔር ፊት የሚቀርብ አምልኮ በእግዚአብሔር መንፈስ ኃይል የሚቀርብ አምልኮ ሲሆን ነው። «እኛ በመንፈስ እግዚአብሔርን የምናመልክ ...» (ፊል 3:3) እንደሚል እንዲሁም ሐዋርያው ጳውሎስ በሮሜ 1:9 ሲጽፍ «በልጁ ወንጌል በመንፈሴ የማገለግለው እግዚአብሔር ምስክራ ነውና» እንደሚል ሰው ገና ሲፈጠር በእግዚአብሔር የተሰጠውንና ጌታን በተቀበለ ጊዜ በመንፈስ ቅዱስ በነቃው (በተቀደሰው) በመንፈሱ ያመልክዋል። በሥጋው እንደሚሰግድ ሁሉ መንፈሱም ይሰግዳል። መንፈሳዊ መሥዋዕት ለእግዚአብሔር የሚቀርበው በእየሱስ ክርስቶስ በኩል ነው (1ጴጥ 2:5)።

እግዚአብሔር የሚፈልገው አምልኮ በእውነት የሆነ ስግደትን ነው። እግዚአብሔር እንዲሰግዱለት የሚፈልጋቸው ሰዎች እውነት በሆነው ክርስቶስ ላይ የተመሠረቱትን ነው። እርሱ ወደ አብ የሚያደርስ መንገድ፤ እውነትና ሕይወት ነውና። ጌታ ኢየሱስ እንዳለ «እኔ መንገድና እውነት ሕይወትም ነኝ፤ በእኔ በቀር ወደ አብ የሚመጣ የለም። እኔን ብታውቁኝ አባቴን ደግሞ ባወቃችሁ ነበር ...» (ዮሐ 14:6-7)።

* እግዚአብሔር ከእኛ የሚፈልገው ዋና ነገር ራሱ እውነት በሆነው በኢየሱስ ክርስቶስ (ዮሐ 14:6) በኩልና በሚቀድሰው የእውነት ቃል (ዮሐ 17:17) መሠረት እንዲሁም ከመንፈስ ቅዱስ ጋር በተስማማ የተሰበረ መንፈስ (መዝ 51:17) እንድናመልክው ነው። በእውነት የሆነ አምልኮ እውነተኛነት ያለበት ልብና አፍ፤ ቃልና ሥራ የተስማሙበት አምልኮ ነው። እውነት የልብን የውስጥ አሳብ ይመረምራል። እግዚአብሔር እውነትን ይወድዳል (መዝ 51:6)። እውነተኛ ነት ከክፉ ሕሊና ታጥቦ መቅረብ ነው (ዕብ 10:22)።

እግዚአብሔርን በእውነትና በመንፈስ የምታመልክ ቤተ ክርስቲያን የእግዚአብሔርን ፈቃድ ትፈጽማለች። ማርያም በድንግልና እንደምትወልድ መልአኩ በነገራት ጊዜ በሉቃ 1:46-47 «ነፍሴ ጌታን ታከብረዋለች፤ መንፈሴም በአምላኬ በመድኃኒቱ ሐሴት ታደረጋለሁ» እንዳለች እውነተኛ አምልኮ የሚገለጠው በሥጋዊ እካላችን ብቻ ሳይሆን ነፍሳችን፤ መንፈሳችን እግዚአብሔርን ሲያከብር ነው።

63.3 አምልኮ በእግዚአብሔር ፊት በመታየት ነው

አምልኮ በእግዚአብሔር ፊት መቅረብ በፊቱም እርሱን በመፍራት መመላለስ ነው። የእግዚአብሔር ቃል በዘፍ 17:1፡- «እግዚአብሔር ሰላብራም ተገሰጠሰትና፡- እኔ ኤልሻዳይ ነኝ፤ በፊቱ ተመላለስ፤ ፍጹምም ሁን፤ ቃል ኪዳኔንም በእኔና በእንተ መካከል አደርጋለሁ» ይላል። ሁሉን ቻይ የሆነው እግዚአብሔር ከአብርሃም የሚፈልገው በፊቱ መገኘቱን ነው። አዳምና ሔዋን ኃጢአትን ባደረጉ ጊዜ «ከእግዚአብሔር ከአምላክ ፊት በገነት ዛፎች መካከል ተሸሽጉ» (ዘፍ 3:8)። ኃጢአት ከእግዚአብሔር ፊት መሸሽና መሸሽግን ያመጣል። ስለሆነም ሁሉም ነገር በፊቱ በተገሰጠው በእግዚአብሔር ፊት በጽድቅ መመላለስ ይገባል።

እግዚአብሔር መሴን «ነገም የተዘጋጀህ ሁን፤ በማሰዳም ወደ ሲና ተራራ ወጥተህ በዚያ በተራራው ራስ ላይ በፊቱ ቁም» (ዘጸ 34:2) አለው። በፊቱ ለመቆም ዝግጅት ማድረግ ይገባል። በእግዚአብሔር ፊት ለመቆም የሚያስችል ዝግጅት ከኃጢአት እድፍ መታጠብና መንጸት ነው። ለእግዚአብሔር የሚቀርበው መሥዋዕት ሁሉ የሚቀርበው በእግዚአብሔር ፊት ነው (ዘሌ 3:1፣7፣12)።

በእግዚአብሔር ፊት መሆን በፍጹምነት በትሕትናና በጽድቅ መገኘት ነው። ሁልጊዜ እርሱ እንደሚያይ ሆኖ መኖር ነው። ሁልጊዜ እርሱን መፍራት ነው። በእግዚአብሔር ፊት መገኘት እርሱን ማክበር ነው፤ ያላከበረው በፊቱ ሊገኝ አይቻለውም (1ሳመ. 2:30)።

በብሉይ ኪዳን እያንዳንዱ ሰው የእግዚአብሔር እንደሆነ ለማሳየት/ ለማሳወቅ ወንድ ሁሉ ቤተሰብም አብሮ በእግዚአብሔር ፊት በቤተ መቅደስ ይገኝ ነበር (1ሳመ. 1:3፣ 9፣ ሱቃ 2:41)። «በእንተ ዘንድ ያለው ወንድ ሁሉ በእስራኤል አምላክ በጌታ እግዚአብሔር ፊት በዓመት ሦስት ጊዜ ይታይ» (ዘጸ 34:23፣ 23:17፣ ዘዳ 16:16)።

«እነሆ የእግዚአብሔር በዓላት በየዘመናቸው የምታውጁአቸው የተቀደሰ ጉባኤ ናቸው» (ዘሌ 23:4) እንደሚል በብሉይ ኪዳን የእግዚአብሔር ሕዝብ የተቀደሰ ጉባኤ ያደርጋል። የተቀደሰ ጉባኤ እግዚአብሔር የሚመለከበት ቃሉ የሚነበብበት ጉባኤ ነው። «እስራኤል ሁሉ በአምላክህ በእግዚአብሔር ፊት ይታይ ዘንድ እርሱ በመረጠው ስፍራ ሲከማች፤ ይህን ሕግ በእስራኤል ሁሉ ፊት በጀርው አንብበው» (ዘዳ 31:11)። በእግዚአብሔር ፊት መቅረብ ድምጹን ለመስማት ቀዳሚው እርምጃ ነው። አምልኮን የሚያውቅ ጉባኤ በእግዚአብሔር መገኘት የተባረከና የታነጸ ጉባኤ ነው።

በእግዚአብሔር ፊት መታየት የእግዚአብሔር የሆነ ሰው ሊያደርገው የሚገባ የአምልኮ ክፍል ነው። «ይኸውና እግዚአብሔር ሆይ ከእንተ የተነሣ ለዛሬ ደርሻለሁ» በማለት ለእርሱ መታየትና ማመስገን መስገድ ነው።

በአዲስ ኪዳን የእግዚአብሔር ሕዝብ በአምላኩ ፊት በማጎበር ለመታየትና ለማምለክ የሚገናኘው ጌታ ከሙታን ተለይቶ በተነሣበት የሳምንቱ የመጀመሪያ ቀን በሆነው በእሑድ ቀን ማለትም በጌታ ቀን ነው (ማር 16:2፣ ሐዋ 20:7፣ 1ቆሮ 16:2፣ ራእ 1:10)።

አምልኮ በእግዚአብሔር ፊት በማደራጀት፤ በቤቱ ውስጥ በመገኘት ደስ መስኘት ነው። «... አምላክህ እግዚአብሔር በዚያ ስሙ ይጠራበት ዘንድ በሚመርጠው ስፍራ በአምላክህ በእግዚአብሔር ፊት ደስ ይበላችሁ» (ዘጸ 16:11)፤ በእግዚአብሔር በዓላት ደስ መስኘት ነው (16:11)። እውነተኛ ደስታ፤ በመንፈስ ቅዱስ ሐሴት ማድረግ ሲሆን ፍቅሩም ከእግዚአብሔር ጋር በሰላም የመሆንና የእውነተኛ አምልኮ ውጤት ነው።

አምልኮ በመገዛትና በውዳሴ ወደ እግዚአብሔር መቅረብ ነውና (መዝ 100:4) በአምልኮ ጊዜ ወደ እግዚአብሔር እንቀርባለን፤ ወደ አደባባዮቹ እንገባለን (ዕብ 12)። ወደ እግዚአብሔር ስንቀርብ እርሱ ደግሞ ወደ እኛ ይቀርባል (ያዕ 4:8)። ወደ እርሱ በቀረብን መጠን እርሱን በመምስል አናድጋለን፤ እርሱን እየመስልን እንሄዳለን።

አምልኮ እግዚአብሔርን የሚያመልኩና የእርሱ የሆኑት በእርሱ መገኘት ፊት በመከማቸት በፊቱ መታየት ነው። በእርሱ በአምላካቸው ለመታየት፤ እርሱን ለማመስገን። ይህን በእግዚአብሔር ፊት መታየታቸውንም ሌሎች አማልክት ሥልጣናትና ኃይላት ሁሉ እንዲያዩ ለእግዚአብሔር የተሰዩ፤ የእግዚአብሔር ብቻ መሆናቸውን እንዲገነዘቡ ነው። ይህ ምስክርነት ነው።

እስራኤላውያን በእግዚአብሔር የተዘረጋች ክንድ ክባርነት ነፃ በወጡ ጊዜ የግብፅ አማልክት ሁሉ እንደተቀጡ (ዘጸ 12:12) እስራኤልም የእግዚአብሔር የበኩር ልጅ መሆኗ ለሁሉም እንደታወቀ ሁሉ በቤተ ክርስቲያን የእግዚአብሔር ሕዝብ በፊቱ ለመታየት ሲሰበሰብ የእግዚአብሔር ጥበብ ለሥልጣናት ሁሉ ይታወቃል፤ ይህም የዲያቢቶስን መስነፍና የኢየሱስ ክርስቶስን ጌትነት ይመስክራል። ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ሞቱ ያሸነፋቸውን፤ ሥልጣናቸው የተገፈፈውን አለቆችንና ሥልጣናትን «እያዙራቸው በግልጥ አሳያቸው» (ቆላ 2:15) እንደሚል በዚህ ዘመን በቤተ ክርስቲያን በኩል የእግዚአብሔርን ጥበብ በሰማያዊ ሥፍራ ላሉት አለቆችና ሥልጣናት ያሳውቃል (ኤፌ 2:10)። የእግዚአብሔር ሕዝብ በአምላኩ ፊት ሲሰበሰብና ሊታይ ይህ በጉልህ ይታወቃል።

የእግዚአብሔር ሕዝብ ወደ አምላኩ ቤት የሚገባው በእግዚአብሔር ፊት ለመታየትና ለእርሱ የሚቀርብን መሥዋዕት ለማቅረብ በመሆኑና እግዚአብሔርም በቤቱ በክብርና በግርማ ለለሚገኝ ሰው የሚናገረውንና የሚያደርገውን ሁሉ በእግዚአብሔር በመገኘቱ ፊት እያደረገው መሆኑን እያሰበ በጥንቃቄ እርሱን በመፍራት መመላለስ አለበት። መጽሐፍ «ወደ እግዚአብሔር ቤት በገባህ ጊዜ እግርህን ጠብቅ፤ ለመስማት መቅረብ ክስነፎች መሥዋዕት ይበልጣልና፤ እነርሱም ክፉ እንዲያደርጉ አያውቁምና» (መክ 5:1) እንደሚል። ቤተ ክርስቲያን የእግዚአብሔር ቤት ናት። ቤተ ክርስቲያን የአካሉ ራስ የሆነው የኢየሱስ ክርስቶስ መገኘት በሙላት ያለባት፤ በፍቅሩና በማስፈራቱ የሚገኝባት ቤት በመሆኗ ባለ ብዙ ግርማ የሆነው ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በሚገኝበት ቦታ ሀሳብን ሰብስቦና በእርሱ ላይ ብቻ በማትኮር በፊቱ መሆን ይገባል።

የእግዚአብሔር ጉባኤ ባለበት ለእግዚአብሔር የሚቀርብ ምስጋና አለ። «ሃሌሉያ። ለእግዚአብሔር አዲሱን ቅኔ ተቀኝላት ምስጋናውም በቅዱሳኑ ጉባኤ ነው። ... የእግዚአብሔር ምስጋና በጉሮሮአቸው ነው» (መዝ 149:1፤ 6) እንደሚል።

የቅዱሳን ጉባኤ የምስጋና ጉባኤ ነው፤ ቅኔ የሞላበት ጉባኤ ነው። በእግዚአብሔር ፊት ሲቀርብ ከሰው አንደበት የሚወጣው የቅኔ ምስጋና ሃሌሱያ ነው።

በሌላ በኩል ደግሞ እግዚአብሔር ፊቱን ያከበደበት ጉባኤ እግዚአብሔር መስዋዕቱን ያልተቀበለበት ጉባኤ ነው። እግዚአብሔር ፊቱን ያበራለት ጉባኤ ከእግዚአብሔር ምሕረትን የተቀበለና ከእርሱ ጋር ጎበረት ያለው ጉባኤ ነው። እግዚአብሔር ፊቱን የሚያክብደው መስዋዕት አቅራቢው በኃጢአትና በአመፃ ውስጥ ሲገኝ ነው። እግዚአብሔር ፊቱን የሚያበራለት ጉባኤ ደግሞ በእግዚአብሔር ጸጋ የኃጢአቱን ይቅርታ ያገኘና ከእግዚአብሔር ጋር የሰመረ ጎበረት ያለው ነው።

ሰው በምድር እግዚአብሔርን ሲያመልክ በሰማያዊ ኢየሩሳሌም አልፍ አላፋት መላእክት ወዳሉበት በሰማያዊ ሥፍራ ከተጻፉት ጋር ወደ እግዚአብሔር መቅረቡን (ዕብ 12:22-24) ማስተዋል አለበት።

6.3.4 አምልኮ የእግዚአብሔርን ቃል በማንበብና ድምጹንም በመስማት

አምልኮ ሰዎች በግልና በማኅበር ሆነው ለእግዚአብሔር የሚያቀርቡት ስግደት፣ ውዳሴ፣ ምስጋና፣ ዝማራ በመሆኑ አብዛኛው የአምልኮ ተግባር ክሰው ወደ እግዚአብሔር የሚቀርብ ነው። እግዚአብሔር የሚሰማ፣ የሚመልስ፣ የሚናገር፣ የሚመራ ሕያው አምላክ ስለሆነ በአምልኮ ጊዜ ደግሞ እግዚአብሔር ይናገራል። ፈቃዱን ያስታውቃል። ስለዚህ በአምልኮ ጊዜ በማስተዋል ቃሉን ማንበብ የልቡናን ጆሮ ከፍቶ እግዚአብሔር በቃሉና በመንፈሱ ለውስጥ ለልባችን የሚሰውን ማዳመጥና መጠባበቅ ያስፈልጋል።

እውነተኛ አምልኮ የእግዚአብሔርን ማንነት በትክክል ከመረዳት የሚመነጭ ስለሆነና የእግዚአብሔርን ማንነት የማወቁያ ዋናው መንገድ ቃሉ (መጽሐፍ ቅዱስ) በመሆኑ በእግዚአብሔር ፊት ቃሉን ማንበብ ይገባል። ቃሉን ማንበብ - አምልኮ ነው። ቃሉን ማንበብ ታላቁን አምላክ እግዚአብሔርን ማድመጥ ነው። እግዚአብሔር ሕያውና የሚናገር አምላክ ስለሆነ ቃሉን ማንበብ በተጻፈው ቃሉ የሚናገረውን እንዲሁም ለጊዜው የሚሆን መግለጥ በመንፈስ ቅዱስ ስጢታዎች የሚገለጠውን ማድመጥና ለእግዚአብሔር ምላሽ መስጠት ነው።

ቤተ ክርስቲያን ሕይወት ያገኘችው ወይም የተወለደችው በመንፈስ ቅዱስ መታደስና (ቲቶ 3:5)፣ በእግዚአብሔር ቃል ነው (ያዕ 1:18)። ቃሉ ይቀድሳታል (ሕፌ 5:26)፣ ቃሉ ያሳድጋታል (1ጴጥ 2:2)። ይህንን የምትታደስበትን፣ የምትቀደስበትን ቃል በአምልኮ ሥርዓቷ ትልቅ ሥፍራ ልትሰጠው ይገባታል። እግዚአብሔር አምልኮን የሚቀበልና የሚሰማ እንዲሁም የሚናገርና የሚያስተምር አምላክ ነው።

ስለሆነም የእግዚአብሔርን ቃል በጉባኤ ማንበብ የአምልኮ ክፍል ነው። ለእስራኤላውያን መላው «የቃል ኪዳንንም መጽሐፍ ወስዶ ለሕዝቡ አነበበላቸው፤ እነርሱም፡- እግዚአብሔር ያለውን ሁሉ እናደርጋለን እንታዘዛለንም አሉ» (ዘጸ 24:7) ይላል። ማኅበሩ በተሰበሰበበት የሚነበበው እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር

የገባው ቃል ኪዳን ነው። ከሕዝቡም የሚጠበቀው ቃል ኪዳንን መስማትና ለእግዚአብሔር እንታዘዛለን በማለት ለቃል ኪዳን ተገዢና ታማኝ መሆናቸውን በእግዚአብሔር ፊት መግለጽ ነው።

እንዲሁም በዳስ በዓል «እስራኤል ሁሉ በአምላክህ በእግዚአብሔር ፊት ይታይ ዘንድ እርሱ በመረጠው ስፍራ ሲከማች+ ይህን ሕግ በእስራኤል ሁሉ ፊት በጀሮው አንብበው። ይሰሙና ይማሩ ዘንድ+ አምላካችሁንም እግዚአብሔርን ይፈሩ ዘንድ+ የዚህን ሕግ ቃሎች ሁሉ ጠብቀው ያደርጉ ዘንድ (ዘፃ 31:11-12) ይላል። ይህ ቃሉ የሚነበበው ሕዝቡ እግዚአብሔርን መፍራት ይማር ዘንድና ቃሉን ይጠብቅ ዘንድ ነው። መማር የሚኖረው ቃሉን ከመስማት ነው።

በብሉይ ኪዳን እግዚአብሔር ሙሴን ጽላቱን በታቦቱ ውስጥ የሕጉን መጽሐፍ በታቦቱ አጠገብ እንዲያኖረው አዝዞታል (ዘጸ 40:20፤ ዘፃ 31:26)። የቃል ኪዳን ታቦት እግዚአብሔር የሚገኝበት የኃጢአት ይቅርታ የሚሰጥበት የምሕረት ቦታ ነው። በዚህ እግዚአብሔር በሚገኝበት ታቦት ውስጥ እግዚአብሔር ለሙሴ የሰጠው «ምስክር» (ዘጸ 25:16፤ 21) ወይም ትዕዛዝ የያዙት ጽላቶች መኖራቸው የእግዚአብሔር ምሕረት በቃሉ ላይ የተመሠረተ መሆኑንና ቃሉ ማዕከላዊ ስፍራ እንዳለው ያመለክታል።

በነህምያ ዘመን ሕዝቡ እንደ አንድ ለው ሆነው ሲለበሉ፦

ዕዝራም በሕዝቡ ሁሉ ላይ ከፍ ብሎ ሕዝቡ ሁሉ እያዩ መጽሐፉን ገለጠ፤ በገለጠውም ጊዜ ሕዝቡ ሁሉ ቆሙ። ዕዝራም ታላቁን አምላክ እግዚአብሔርን ባረከ፤ ሕዝቡም ሁሉ እጃቸውን እየዘረጉ፦ አሜን፤ አሜን ብለው መለሱ። ራሳቸውንም እዘነበሉ፤ በግምባራቸውም ተደፍተው ለእግዚአብሔር ሰገዱ (ነህ 8:5-6)

ይላል። ይህ ቃሉን ከመስማት ጋር ለእግዚአብሔር የቀረበ ስግደት ስለተነበበው ቃል ተናጋሪውን እግዚአብሔርን በማክበርና እንደ ቃሉ ለመኖር ራስን ዝቅ በማድረግ ቃል ኪዳንን ማደስ ነው። ቃሉ ሲነበብ ሕዝቡም አስተውሎ ሲያዳምጥና አሜን ሲል የተረሳ የእምልኮ ሥርዓት ሁሉ ይመለሳል፤ ለሕዝቡም ታላቅ ደስታ ይሆናል (ነህ 8:17-18)።

እግዚአብሔር ፈቃዱን በቃሉ ለሕዝቡ ይናገራል። ሕዝቡም በማድመጥ፤ ንስሐ በመግባት፤ አሜን በማለት፤ በማመስገንና በመስገድ ለእግዚአብሔር ምላሽ ይሰጣል። ስለሆነም ቃሉን በጉባኤ ማንበብ፤ መስበክና ማስተማር ቤተ ክርስቲያንን የማነጽና እግዚአብሔርን የማምለክ ክፍል ነው።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ሕዝቡ በሚሰበሰቡበት በሰንበት ወደ ምክራብ ገብቶ ማስተማር ልማዱ ነበር። «... እንደ ልማዱም በሰንበት ቀን ወደ ምክራብ ገባ ሊያነብም ተነሣ ... » (ሉቃ 4:16)። ሐዋርያው ጳውሎስም ወደ ምክራብ በመግባት «ሕዝብን የሚመክር ቃል» ይናገር ነበር (ሐዋ 13:13-14)። ሐዋርያው ጳውሎስ ጢሞቴዎስን ሲመክረው «ለማንበብና ለመምክር ለማስተማርም ተጠንቀቅ» (1ጢሞ 4:13) ይለዋል። ይህ የሚሰጠው ምክር ጢሞቴዎስ በእገልግሎቱ ሊፈጽመው ከሚገቡ ነገሮች መካከል አንዱ የሆነውን ነው። ቃሉን ማንበብ በማሳበር የሚደረግ አገልግሎት ነው።

የእግዚአብሔርን ቃል ማንበብ፤ ቃሉን መስበክና ማስተማር እግዚአብሔር የሚናገር አምላክ መሆኑን በማወቅ የእርሱ ቃል ሥልጣን ያለው እንደሆነ መገንዘብ፤ የእርሱን ድምጽ ለመስማት መናፈቅና ፈቃደኛ መሆን ነው። የእግዚአብሔር ቃል በጋይልና በግልጥነት ሊሰበክ ሰዎች ንስሐ ይገባሉ፤ የቀናውን መንገድ ያውቃሉ፤ የሕይወትም ለውጥ ይሆናል፤ በዚህ እግዚአብሔር ይከብራል። በአንጻሩ አምልኮ የእግዚአብሔርን ቃል በመማርና ለቃሉ በመታዘዝ ካልሆነ የሰዎች ወግና ሥርዓት ብቻ ነው የሚሆነው (ኢሳ 29:13)። ለእግዚአብሔር ምስጋናን የሚያመጡ ከንፈሮች የእርሱን ሥርዓት የተማሩ ናቸው (መዝ 119:17)። ሥርዓቱ ከቃሉ ይገኛልና።

እግዚአብሔር በተቀደሰ ሥፍራ ይናገራል። እግዚአብሔር በተገኘበት እግዚአብሔር በሚኖርበት አስተውሎ መስማት ነው፤ ጫማን ማውለቅ ይገባል። እግዚአብሔር ሲናገር ራሱን ይገልጻል፤ ምሪት ይሰጣል የጊዜው ቃል³⁰ አለው። ቤተ መቅደስ እግዚአብሔር የሚገኝበት የእርሱ መገለጫ ስፍራ ነው። «እግዚአብሔር ደግሞ በሴሎ ተገለጠ፤ እግዚአብሔርም በእግዚአብሔር ቃል ለሳሙኤል በሴሎ ይገለጥ ነበር» (1ኛመ. 3:21) እንደሚል በቃሉ መገለጡ የሚያመለክተው የተነገረው ቃል ለሰሚዎች ግልጽና የተብራራ መሆኑን እንዲሁም በቃሉ የተናገረውን በተግባር በማሳየት ቃሉን ማጽናቱን ነው።

እግዚአብሔር ዛሬም ይናገራል። በቃሉ ውስጥ (በመጽሐፍ ቅዱስ) የተጻፈውን ቃል አስረግጦ፤ አብራርቶ ያስረዳል። ዛሬ ላለችዋ ቤተ ክርስቲያን ካለችበት ዘመንና ሁኔታ ጋር አዛምዶ ያብራራል። እንዲሁም እግዚአብሔር በልዩ ልዩ ጸጋ ስጦታዎች በኩል ሀሳቡን ያስታውቃል፤ ይመክራል፤ ይወቅሳል፤ ይገስጻል። ይህም ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት ከመሆንና እርሱን ለመስማት ከመቅረብ የሚገኝ የአምልኮ በረከት ነው። «እግዚአብሔርም ከሰማያት አንጉደጉደ፤ ልዑልም ቃሉን ሰጠ» (መዝ 18:13) ተብሎ እንደተጻፈ።

እዎ እግዚአብሔር በተለያዩ አገልጋዮቹና የማስተማር ጸጋ በሰጣቸው ባሪያዎቹ በኩል ይናገራል ቃሉን ይገልጻል። ግን ደግሞ እግዚአብሔር ዝም ካለ ቃሉ ፊደል ብቻ ይሆናል። እግዚአብሔር ዝም ብሏል ማለት የተጻፈው ቃሉ በሰዎች እጅ አልነበረም ለማለት ሳይሆን የእግዚአብሔር መንፈስ ቃሉን ለመግለጥና ፈቃዱንም ለማሳወቅ በሕዝቡ መካከል በሙላት አልተገኘም ማለት ነው። እግዚአብሔር ዝም ሲል የቃሉ ርዕዝ ይሆናል። እንዲህ ተብሎ እንደተጻፈ.

እነሆ+ በምድር ላይ ራብን የሚሰድድበት ዘመን ይመጣል+ ይላል ጌታ እግዚአብሔር፤ እርሱም የእግዚአብሔርን ቃል ከመስማት እንጂ እንጀራን ከመራብና ውኃን ከመጠማት አይደለም። ከባሕርም እስከ ባሕር ድረስ+ ከሰሜን እስከ ምስራቅ ድረስ ይቅበዘበዛሉ፤ የእግዚአብሔርን ቃል ለመሻት ይርዋርዋጣሉ+ (አሞጽ 8:11-12)።

ስለዚህ የእግዚአብሔር ዝምታ እጅግ አስደንጋጭ ነው። ንጉሠ ሳዖል እንደሆነው ያቅበዘብዛል (1ኛመ. 28:6)። የእግዚአብሔር ሕዝብ በሕይወት የሚኖረው

³⁰ የጊዜው ቃል Rema እግዚአብሔር ለሕዝቡ በጊዜው ያለውን ሀሳብ የሚገልጽበት ሕዝቡን የሚናገርበት ምሪት የሚሰጥበት መስመር ነው።

ከእግዚአብሔር አፍ በሚወጣ ቃል በመሆኑ የቃሉ ርሃብ ከእህል ርሃብ ይልቅ የከፋ ነው። የቃሉ ርሃብ ሊኖር ከነቢዩ፣ ከካህኑ ወይም ከሽማግሌው ትምህርትና ምክር ይጠፋል (ሕዝ 7:26)።

እግዚአብሔር ክቡር ድምጹን ያሰማል። ስለ ልጁ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ «በእርሱ ደስ የሚሰኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው፤ እርሱን ስሙት» (ማቴ 17:5) ያለው አምላክ ሰላሙኤል በቤተ መቅደስ ውስጥ (1ሳሙ 3)፣ ለሙሴ በቁጥቋጦው (ዘጸ 3)፣ በሲና ተራራ (ዘጸ 34) ድምጹን አሰምቷል። ጳውሎስን በደማስቆ መንገድ፣ በእስር ቤትና በመርከብ ላይ (ሐዋ 9:23፣ 11፣ 27) የሐንስ በእስር ባለበት (ራእ 1) የተናገራቸው ጌታ በአሁኑም ዘመን በግልም ሆነ በማኅበር በቤተ ክርስቲያን በቃሉና በመንፈስ ቅዱስ የጸጋ ስጦታዎች ይናገራል። መጽሐፍ እንደሚል «... በምትስበሰቡበት ጊዜ ለእያንዳንዱ መዝሙር አለው፤ ትምህርት አለው፤ መግለጥ አለው፤ በልሳን መናገር አለው፤ መተርጉም አለው፤ ...» (1ቆሮ 14:26)። ትምህርቱ የእግዚአብሔርን ቃል ማስተማር፣ መዝሙሩም ለእግዚአብሔር የሚቀርብ ዝማሬ ነው፤ መግለጡም ጸጋን በሰጣቸው ሰዎች በኩል መንፈስ ቅዱስ በጉባኤ ሊገልጥ ወይም ሊያስታውቅ የሚፈልገው እውነት ነው። «መንፈስ ቅዱስ መግለጥ ለእያንዳንዱ ለጥቅም ይሰጠዋል» (1ቆሮ 12:6)።

የጌታ ኢየሱስን ድምጽ የሚሰማው በሕይወት ይኖራል (ዮሐ 5:25)። በጎቹም ድምጹን ይለዩታል (ዮሐ 10:3)። ኢየሱስ ክርስቶስን የሚያውቁ ሁሉ ድምጹን ያውቃሉ፤ ስለዚህም ድምጹን ሰምተው ይስተሉታል (ዮሐ 10:3-4) ። የጌታ ድምጽ እጅግ ኃይል፣ ታላቅና አስፈሪ ነው። ዘማሪው ስለ እግዚአብሔር ድምጽ እንዲህ ዘምሯል።

የአምላክ ልጆች ሆይ፡- ለእግዚአብሔር አምጡ፤
ክብርንና ምስጋናን ለእግዚአብሔር አምጡ።
የሰሙን ክብር ለእግዚአብሔር አምጡ፤
በቅድስናው ስፍራ ለእግዚአብሔር ስገዱ።
የእግዚአብሔር ድምፅ በውጥኝ ላይ፤
የክብር አምላክ እንጎደጎደ፤
እግዚአብሔር በብዙ ውጥኝ ላይ።
የእግዚአብሔር ድምፅ በኃይል ነው፤
የእግዚአብሔር ድምፅ በታላቅ ክብር ነው።
የእግዚአብሔር ድምፅ ዝግባን ይሰብራል፤
እግዚአብሔር የሊባኖስን ዝግባ ይቀጠቅጣል።
እንደ ጥጃ የሊባኖስን፤
እንደ ቀንድ እንዳለው አውሬ ልጅ ስርዩንን ያዘልላቸዋል።
የእግዚአብሔር ድምፅ የአሳቱን ነበልባል ይቆርጣል።
የእግዚአብሔር ድምፅ ምድረ በዳውን ያናውጣል።
እግዚአብሔር የቃዴስን ምድረ በዳ ያናውጣል።
የእግዚአብሔር ድምፅ ዋላዎችን ያጠነክራቸዋል፤
ጫካዎቹንም ይገልጣል፤
ሁሉም በመቅደሱ ምስጋና ይላል (መዝ 29:1-11)።

እንግዲህ እግዚአብሔርን ማምለክ ቃሉን በመስማት ነው። እግዚአብሔር መሥዋዕት ከምናቀርብለት ይልቅ እንድንሰማው ይፈልጋል።

63.5 አምልኮ ለእግዚአብሔር መስዋዕት በማቅረብ

መስዋዕት የእግዚአብሔርን ፈቃድ መፈጸም ለእግዚአብሔር ፈቃድ መስጠት ነው። በመዝ 40:7 ስለ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የተነገረውና በዕብ 10:7 የተጠቀሰው፡- «አምላኬ ሆይ ፈቃድህን ላደርግ መጥቻለሁ» የሚለው ጌታ ራሱን በመስቀል ላይ አሳልፎ መስጠቱን ያመለክታል። በእንድ ስፍራ «ክርስቶስም ደግሞ እንደ ወደዳችሁ ለእግዚአብሔርም የመዓዛ ሽታ የሚሆንን መባንና መስዋዕትን አድርጎ ስለ እናንተ ራሱን አሳልፎ እንደ ሰጠ ...» (ኤፌ 5:2) ይላል። ጌታ ኢየሱስ የመጣው የአባቱን ፈቃድ ለመፈጸም ነው። ይህም ራሱን ለእግዚአብሔር መስዋዕት አድርጎ አቀረበ። ስለሆነም እግዚአብሔርን መታዘዝና ፈቃዱን መፈጸም መስዋዕት ነው። መልካም መዓዛ ያለው መስዋዕት- ይህም አምልኮ ነው።

በምድር ላይ ብዙ ዓይነት አምልኮዎች አሉ። አምልኮዎቹ በቅርጻቸው ማለትም በውጫዊ ሁኔታቸው በአብዛኛው ተመሳሳይነት አላቸው። ብዙዎቹ ስግደት፣ ጸሎት፣ መስዋዕት ማቅረብ፣ ስጦታ መስጠት፣ የመሳሰሉ ከአምልኮው ሥርዓት ጋር የተያያዙ ድርጊቶች ይታዩባቸዋል። ይሁን እንጂ ለእግዚአብሔር ክብር በኢየሱስ ክርስቶስ ስም የሚደረገው አምልኮ በሌላ በማናቸውም ሃይማኖት ከሚደረገው አምልኮ በውስጣዊ ይዘቱ ወይም በትርጉሙ የመንግሥተ ሰማይና የገሃነም ያህል የተራራቀ ነው።

ለእግዚአብሔር በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚከናወን አምልኮ እንደ ቃሉ እርሱን በመፍራት እርሱ ባዘዘው መንገድ የሚነድ እሳት ካልሆነ በእግዚአብሔር ፊት ጸያፍ አምልኮ «ሌላ እሳት» ነው። እንዲህ ዓይነቱ አምልኮ እንደ እግዚአብሔር ትዕዛዝ ባለመከናወኑ ለእግዚአብሔር የሚቀርብ እሳት አይደለም (ዘሌ 10:1-2)። እሳት ሁሉ እሳት አይደለምና። «እሳቱም በመሠዊያው ላይ ዘወትር ይነድዳል፣ አይጠፋም» (6:12) ያለ እግዚአብሔር ካህናቱ ነውር ያለበት መስዋዕት በሚቀርቡበት ዘመን «በመሠዊያዬ ላይ እሳትን በከንቱ እንዳታቃጥሉ ከእናንተ ዘንድ ደጅ የሚዘጋ ሰው ምነው በተገኘ በእናንተ ደስ እይለኝም» (ሚል 1:10) ብሏል።

አምልኮ ለእግዚአብሔር መስዋዕት³¹ ማቅረብ፣ እግዚአብሔር ጸሎትን ልመናን ስለ ሰማ የምስጋና መስዋዕት ማቅረብ ወራትን በቸርነቱ ስሳፈራረቀ፣ ለአዲስ

³¹ መስዋዕት (Sacrifice) ኤፌ 5:2- Hb:Zebach (a slaughter) Gk:thusia (the act or the victim)፣ መባ (Offering) ዘሌ 1:3- ኤፌ 5:2 Hb: qurban (something brought near the altar) - Gk: Prosphora (Presentation, an oblation /bloodless)

መስዋዕት- ትርጉሙ በእግዚአብሔር ፊት ለመታረድ የሚቀርብ፣ ማለት ሆኖ ለመስዋዕት የሚቀርበውን እንስሳ ያመለክታል። መባ- ለእግዚአብሔር የሚቀርብ ማለት ሲሆን እንዲሁም ደም የሌለውን ለእግዚአብሔር የሚቀርብ መስዋዕትን ያመለክታል።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ በሞተ ጊዜ በብሉይ ኪዳንን የመስዋዕት ሥርዓቶች ሁሉ ፈጽሞ አልፈ። የብሉይ ኪዳን ለኃጢአት ሥርዓት የሚቀርበውን የኃጢአት መስዋዕት ጌታ ኢየሱስ ራሱ የለውን ኃጢአት ተሸክሞ ኃጢአት በመሆን ኃጢአት ላይኖርበት ኃጢአትን ሽሯል (ዕብ 9:26)። «ስለ ኃጢአት እንድን መስዋዕት ለዘላለም አቅርቦ በእግዚአብሔር ቀኝ ተቀመጠ» (ዕብ 10:12)።

ወር፤ አዲስ ቀን ስላደረሰ ደስ በመሰኘት በዓል ማድረግ መስዋዕት ማቅረብ ነው።

እግዚአብሔር የሚቀበለው መስዋዕት በተሰበረ መንፈስና በትሕትና በፊቱ ራስን ዝቅ በማድረግ የሚቀርበውን አምልኮ ነው። ዘማሪው ንጉሥ ዳዊት «መስዋዕትን ብትወድድስ በሰጠህህ ነበር፤ የሚቃጠለውም መስዋዕት ደስ አያስኝህም። የእግዚአብሔር መስዋዕት የተሰበረ መንፈስ ነው፤ የተሰበረውንና የተዋረደውን ልብ እግዚአብሔር አይንቅም» (መዝ 51:16-17) ባለ ጊዜ ከኃጢአት ይቅር ያለውንና በፊቱ በመዋረድ የቀረበለትን እግዚአብሔርን የተረዳ ሰው ነበር። በአጠቃላይ መስዋዕቶች በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት የሚኖራቸው አቅራቢው በንስሐና በመታዘዝ ወደ እግዚአብሔር ሊቀርብ የእርሱንም ሥርዓት ሊጠብቅ ብቻ ነው (ኢባ 1:11-15)። መስዋዕት ከመቅረቡ በፊት ይቅርታ ማድረግን (ማቴ 5:23-24)፤ የሰው ወግና ሥርዓት ከሆነ ከከንቱ አምልኮ የራቀ ሕይወትን (ማር 7:6-9) ጌታ እግዚአብሔር እንደሚፈልግ ማስተዋል ያስፈልጋል።

እግዚአብሔር መስዋዕቱን የተመለከተለት ሰው በፊቱ ሞገስ አግኝቷልና የተባረከ ነው። የመስዋዕት አቅራቢውም ፊት ያበራል (ደስተኛ ይሆናል)። «እግዚአብሔርም ወደ አቤልና ወደ መስዋዕቱ ተመለከተ ወደ ቃየንና ወደ መስዋዕቱ ግን አልተመለከተም» (ዘፍ 4:4-5)። የቃየን መናደድና ፊት መጥቆር (4:6) መስዋዕቱን ወደ ተቀባይነት አልቀየረውም። መቼ እግዚአብሔር በሰው ቁጣ ሀሳቡን ይቀይራልና!! ይልቁን ቃየን መልካም ቢያደርግ ፊቱ በበራለት መስዋዕቱም ተቀባይነት ባገኘለት ነበር (4:7)።

ቤተ ክርስቲያን በማኅበር እንዲሁም እያንዳንዱ ክርስቲያን በየግሉ መልካም የሆነውንና ያማረውን ነገር አስቀድሞ ለእግዚአብሔር በማቅረብና ከሁሉም በፊት እርሱን በማስቀደም እንደ አቤል ተቀባይነት ያለው መስዋዕት ሊያቀርብ ይገባል (ዕብ 11:4)። እግዚአብሔርን በማወቅና በፊቱ ደስ የሚያሰኘውን በማድረግ የሚቀርብ አምልኮ ደግሞ ነውር የሌለበት፤ መልካም መዓዛ ያለው፤ ሕያውና መንፈሳዊ መስዋዕት ነው።

በአዲስ ኪዳን ለእግዚአብሔር የሚቀርቡ መስዋዕቶች፤ መንፈሳዊ መስዋዕቶች (1ጴጥ 2:5) ናቸው። እነዚህንም እንደሚከተለው ማጠቃለል ይቻላል።

① ሰውነትን ሕያውና ቅዱስ መስዋዕት አድርጎ ማቅረብ (ሮሜ 12:1)

በአዲስ ኪዳን አምልኮና ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት ማድረጊያ መንገድ እንደ ብሱይ ኪዳን በመሠዊያው ላይ የሚታረድ ከእንስሳት ወገን የሆነ መስዋዕት በማቅረብ ሳይሆን አማኝ ራሱን ሕያው መስዋዕት አድርጎ በማቅረብ የሚገለጥ ነው። ክርስቲያን ለኃጢአት ሞቶ ለክርስቶስ በሕይወት የሚኖር በመሆኑ (ሮሜ 6:2-4፤ 11-12) የሚኖረው ኑሮ በአዲስ ሕይወት ነው። በዚህ በኢየሱስ ክርስቶስ በተገኘው አዲስ ሕይወት እየተመላለሰ ዕለት ዕለት ራሱን ሙሉ በሙሉ ለእግዚአብሔር ማስረከብ በሙሉ የሚቃጠል መስዋዕት መሆን ነው። እንዲህ

ዓይነቱ መሥዋዕት የሰውን ሁለንተና ልብ፣ አሳብ፣ ኃይል ለእግዚአብሔር ፈቃድ ማስገዛትና ከዚህ ዓለም ጋር ባለመመሳሰል፣ ሁልጊዜ በመለወጥና በማደግ ይገለጻል።

ይህን ዓለም መምሰልን በማቆምና እግዚአብሔርን በመምሰል በመኖር በየቀኑና ሁልጊዜም ክርስቶስን በመምሰል እየተሰወጡ (እየታደሱ) በመኖር ራስን ለእግዚአብሔር ማቅረብ የተወደደ መሥዋዕት መሆን ነው። እንዲሁም መሥዋዕት እግዚአብሔር በሚሰጠው ጸጋ ማገልገል ነው። «እንግዲህ ወንድሞች ሆይ፥ ሰውነታችሁን እግዚአብሔርን ደስ የሚያሰኝና ሕያው ቅዱስም መሥዋዕት አድርጋችሁ ታቀርቡ ዘንድ በእግዚአብሔር ርኅራኄ እለምናችኋለሁ፥ እርሱም ለእኔም የሚመች አገልግሎታችሁ»³² ነው። ...» (ሮሜ 12:1-2)።

በአዲስ ኪዳን የሚቀርበው መሥዋዕት እንደ ብሉይ ኪዳን በመሠዊያው ላይ የሚቀርብ መሥዋዕትና መባ ሳይሆን ለእኔም የሚመች አገልግሎት ራስን ሕያውና ቅዱስ መሥዋዕት አድርጎ ማቅረብና የሰውንም ሕይወት ማገልገል ነው።

የምስጋና መሥዋዕት (ዕብ 13:15)

ኢየሱስ ክርስቶስ እኛን ለማዳን በመስቀል ላይ ለፈጸመው የማዳን ሥራና በዚህም ምክንያት እኛ ወደ እግዚአብሔር ማደሪያ መግባት ስለቻልን በአዲስ ኪዳን ለእግዚአብሔር የምናቀርበው መሥዋዕት የምስጋና መሥዋዕት ነው። «እንግዲህ ዘወትር ለእግዚአብሔር የምስጋና መሥዋዕት ማለት ለሰሙ የሚመሰክሩ የክንፈሮችን ፍሬ ለእርሱ እናቅርብለት» (ዕብ 13:15)። የምስጋና መሥዋዕት የቤተ ክርስቲያን የአዲስ ኪዳን የሰርክ መሥዋዕቷ ነው፤ ዘወትር የሚቀርብ ነው። እንዲሁም «ለእግዚአብሔር የምስጋና መሥዋዕት ሠዋ። ... ምስጋናን የሚሠዋ ያከብረኛል» ይላልና (መዝ 50:14፣ 23)። የምስጋና መሥዋዕት በአንደበት (በንግግር) እግዚአብሔርን በማክበርና በማወደስ የሚቀርብ የክንፈር ፍሬ ነው።

እግዚአብሔር «እርሱም ሕይወትና እስትንፋሱን ሁሉንም ለሁሉ ይሰጣልና አንዳች እንደሚጎድለው በሰው እጅ አይገለገልም» (ሐዋ 17:25)። ምንም ያልጎደለበት ሙሉ፤ ምንም የማይጨመርለት ፍጹም፤ ምንም የማያሰፈልገው ጌታ ስለሆነ ምንም ነገር ሊሰጠው አይችልም ለእርሱ በመገዛት ከማመስገን በቀር።

መልካም የማድረግና ለሌሎች የማካፈል መሥዋዕት

መጽሐፍ ቅዱስ በዕብ 13:16 «ነገር ግን መልካም ማድረግን ለሌሎችም ማካፈልን አትርሱ፤ እንዲህ ያለው መሥዋዕት እግዚአብሔርን ደስ ያሰኘዋልና» እንደሚል እግዚአብሔር ከሰጠን መልካም ነገር ለሌሎች ማካፈል ለእግዚአብሔር መሥዋዕት

³² አዲሱ መደበኛ ትርጉም «እምልኮአችሁ» ይላል።

ማቅረብ ነው። ሐዋርያው ጳውሎስም በፊል 4:18 «ነገር ግን ሁሉ አለኝ ይበዛልኛልም፤ የመፃዛ ሽታና የተወደደ መስዋዕት የሚሆነውን ለእግዚአብሔርም ደስ የሚያሰኘውን ስጦታችሁን ከአፍሮዲጡ ተቀብዬ ተዋልቻለሁ» ይላል። እንዲህ ዓይነቱ መስዋዕት በእግዚአብሔር ፊት መልካም የሆነና እርሱ የሚያሸተው መልካም መፃዛ ያለው መስዋዕት ነው። ዕብ 13 ቁ.16 ክቁ.15 በኋላ ሲመጣ (ማለትም መልካም የማድረግ መስዋዕት የከንፈር ፍሬ ከሆነው የምስጋና መስዋዕት በኋላ ሲሆን) ቅደም ተከተሉን የጠበቀ የተወደደ መስዋዕት ይሆናል። ««ንጹሕ የሆነ ነውርም የሌለበት አምልኮ በእግዚአብሔር አብ ዘንድ ይህ ነው፤ ወላጆች የሌላቸውን ልጆች ባልቴቶችንም በመከራቸው መጠየቅ፤ በዓለምም ከሚገኝ እድፍ ሰውነቱን መጠበቅ ነው» (ያዕ 1:27)።

የወንጌል፡ ፍሬ...

ሰዎች ወንጌልን በመስማት በመንፈስ ቅዱስ ተቀድሰው የተወደደ መስዋዕት ሊሆኑ

ይህ መስዋዕት ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ አዳኝነት ተመስክሮላቸው በወንጌል ያመኑትን ሰዎች ለእግዚአብሔር የተወደደ መስዋዕት አድርጎ ማቅረብ ነው። «ነገር ግን አሕዛብ በመንፈስ ቅዱስ ተቀድሰው የተወደደ መስዋዕት ሊሆኑ+ ለእግዚአብሔር ወንጌል እንደ ካህን እያገለገልሁ+ ለአሕዛብ የክርስቶስ ኢየሱስ አገልጋይ እሆን ዘንድ ከእግዚአብሔር በተሰጠኝ ጸጋ ምክንያት ተመልሼ ላሳስባችሁ ብዬ በአንዳንድ ቦታ በድፍረት ጻፍሁላችሁ» (ሮሜ 15:16)። መስዋዕት የተወደደ ሊሆን የሚችለው መስዋዕቱ በመንፈስ ቅዱስ ለእግዚአብሔር የተቀደሰ ሲሆን ነው።

እንግዲህ እነዚህን መስዋዕቶች ለማቅረብ፡ «መሠዊያ አለን» (ዕብ 13:10) እርሱም ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። እነዚህ ሁሉ መስዋዕቶች ለእግዚአብሔር የሚቀርቡት በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ መሠዊያው ነው፤ ኢየሱስ ክርስቶስ በመሠዊያው ላይ የቀረበው መስዋዕቱ ነው (1ቆሮ 5:7፤ ዕብ 9:28)። «በገዛ ደሙ ሕዝቡን እንዲቀድስ» (ዕብ 13:12) እንደሚል ኢየሱስ ክርስቶስ መስዋዕቱን የሚቀድሰው እርሱ ነው። ቤተ ክርስቲያን የምታቀርበውንም መስዋዕት የሚቀድሰው እርሱ ነው። «የኢየሱስ ክርስቶስን ሥጋ አንድ ጊዜ ፈጽሞ በማቅረብ ተቀድሰናል» (ዕብ 10:10)።

6.3.6 አምልኮ እግዚአብሔርን በማወደስ፤ በማመስገንና በመዘመር

እግዚአብሔርን ማምለክና ማክበር የእግዚአብሔርን ክብር በአንደበት፤ በቃልና በዜማ በመናገር ሥራውንም በማድነቅና ስሙን በማመስገን ይገለጻል። ይህ ለእግዚአብሔር የሚቀርብ መስዋዕት የከንፈር ፍሬ ነው። የከንፈር ፍሬ በውዳሴ³³፤ በምስጋና፤ በዝማሬ ይገለጻል።

³³ «Through Jesus, therefore, let us continually offer to God a sacrifice of praise-- the fruit of lips that confess his name.» (NIV)

ውዳሴ:-

ውዳሴ:- ልዑል እግዚአብሔርን ስለ ዘላለማዊነቱ፣ ስለ ፈጣሪነቱ፣ ስለ ኃይልነቱ፣ ስለ ሁሉን ገዢነቱ፣ ስለ ቅዱስነቱ፣ ስለ ፍቅሩ፣ ስለ ጽድቁ፣ ስለ ፈራጅነቱ በአጠቃላይ ስለ እርሱነቱ በማድነቅ በፊቱ መስገድ፣ ክብር ስሙን መባረክ፣ ለስሙ ክብር መዘመርንና እርሱ ብቻ አምላክ እንደሆነ ማወጅ ነው (ነህ 9:5-8)። ውዳሴ እግዚአብሔርን ስለ ቅድስናው ከፍ ከፍ ማድረግ (መዝ 99:9) ፣ ስለ ምሕረቱ፣ ስለ እውነቱ ምስጋናን ለእርሱ መስጠት (መዝ 115:1፣ ሮሜ 15:9) ምክሩን በታማኝነትና በእውነት ስላደረገ ስለ ፍርዱም (ኢሳ 25:1-3፣ ሕዝ 28:22) በመከራ ቀን ስለ ማዳኑ (መዝ 50:15) ቅዱስ ስሙን ከፍ ከፍ ማድረግ ነው።

ውዳሴ ትንፋሻችንንና መንገዳችንን ሁሉ በእጁ የያዘ አምላክ እርሱ እግዚአብሔር መሆኑን (ዳን 5:23) በማወቅና በማስተዋል ከፍ ማድረግ (ማሞገስ) ነው። እግዚአብሔርን ስለ ማንነቱ ማወደስ (ሉቃ 24:51-53)፣ በፊቱ ለክብሩ መስገድ (መዝ 97:9፣ ራእ 4:10-11)፣ ስለ ሁሉ ነገር ማመስገን (1ተሰ 5:18)፣ እግዚአብሔርን ማምለክ ነው። ውዳሴ ተዋጊውንና ድል አድራጊውን እግዚአብሔርን በዝማሬ ወይም በቃላት «አቤቱ፣ በእማልክት መካከል እንደ አንተ ያለ ማን ነው? በምስጋና የተፈራህ፣ ድንቅንም የምታደርግ፣ በቅድስና የከበረ እንደ አንተ ያለ ማን ነው?» (ዘጸ 15:11) እያሉ በአደራረጉ መደነቅ፣ መገረም፣ ደስ መስኘትና እግዚአብሔርን ማክበር ነው።

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ለደቀ መዛሙርቱ ያስተማረው ጸሎት የሚጀምረውና የሚጨርሰው እግዚአብሔርን በማክበር ነው። «በስማያት የምትኖር አባታችን ሆይ፣ ስምህ ይቀደስ» ብሎ «ኃይልም ክብርም ለዘላለሙ አሜን» ይላል (ማቴ 6:9-13)። ሰው ሊበላው ስለቀረበለት ምግብ እግዚአብሔርን በማመስገን እንዲባርክለት ሲጠይቅ እግዚአብሔር የዕለት እንጅራን የሚሰጥ ጌታ መሆኑን በማወቅና በመገንዘብ ሰጪውን እርሱን ማክበሩ ነው (ማር 8:6፣ ሐዋ 27:35)። ይህም አምልኮ ነው።

ምስጋና:-

ምስጋና:- በቤተ ክርስቲያን ማለትም በጉባኤ መካከል ማመስገን፣ በአንድነት ስሙን ከፍ ከፍ ማድረግ (መዝ 22:23፣ 34:3፣ 99:9፣ ሐዋ 11:18፣ 13:48፣ ማቴ 9:8፣ ሮሜ 15:5፣6) እንዲሁም ምስጋና በግል እንደ አብርሃም (ሮሜ 4:20)፣ ዳዊት (መዝ 57:5)፣ ድንግል ማርያም (ሉቃ 1:46)፣ ጳውሎስ (ሮሜ 11:36)፣ እረኞች (ሉቃ 2:20)፣ ዓይነ የበራላት ሰው (ሉቃ 18:43) እግዚአብሔርን በማክበር ይገለጻል። ዘማሪው «እግዚአብሔርን ማመስገን መልካም ነው፣ ልዑል ሆይ ለስምህ ዝማሬ ማቅረብ» (መዝ 92:1)፣ «አቤቱ ከንፈር፣ ከፊት፣ አፊም ምስጋናህን ያወራል» (መዝ 51:15) እንዳለ።

ምስጋና ስለ ሁሉም ነገር ለእግዚአብሔር የሚቀረበው በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ነው (1ተሰ 5:18፤ ኤፌ 5:20)። አማኞች በየግልና በማኅበር ለእግዚአብሔር በሚያቀርቡበት ውዳሴ፤ ምስጋናና ዝማሬ ከእግዚአብሔር ጋር ሕያው የሆነ ግንኙነት ያደርጋሉ። ውዳሴና ምስጋና በአሜን እና በሃሌ ሉያ ይገለጻል። አሜን በጸሎት ወይም በአንደበት በተነገረው ቃል ላይ መስማማትን መግለጫ ወይም ማጠቃለያ ሲሆን (ራእ 5:14)፤ «ሃሌ ሉያ»³⁴ ማለት ደግሞ ውዳሴ ለያሕዌ (ለእግዚአብሔር) ማለት ነው።

«እግዚአብሔር ታላቅ ምስጋናውንም ብዙ ነውና» (መዝ 96:1-8)። እግዚአብሔር ጸሎቱን የሰማለት፤ ስእለቱን የመለሰለት እንደ ዳዊት እንዲህ ይላል፡-

«ለአንተ የምስጋና መሥዋዕት እሠዋለሁ፤
የእግዚአብሔርንም ስም አጠራለሁ።
በሕዝቡ ሁሉ ፊት ስእለቱን ለእግዚአብሔር አፈጽማለሁ
በእግዚአብሔርም ቤት አደባባይ፤ ኢየሩሳሌም ሆይ፤ በመልካልሽም
ሃሌሉያ» (መዝ 116:17-19)።

እግዚአብሔርን የሚያመሰግኑ ሰማያት፤ መላእክት፤ ፀሐይ፤ ጨረቃ፤ ከዋክብት፤ ፍጥረቱ፤ ዓለም ሁሉ ናቸው (መዝ 148)። ሰማያት፤ ምድርና በምድር ላይ ያሉ (ኢሳ 42:10፤ 44:23) ፍጥረታት ሁሉ ለእግዚአብሔር ይዘምራሉ፤ ለሠራው ድንቅ ሥራ ያመሰግኑታል። ዝማሬና ምስጋና ለእግዚአብሔር ከሕዝቡ፤ ከተፈጥሮ (ከፍጥረት ሁሉ) ይቀርብለታል (መዝ 98)። ምድር እልል ትላለች። እግዚአብሔር እርሱ ብቻ አምላክ ነውና፤ እርሱ ብቻ አዳኝ ነውና፤ እርሱ ብቻ ታላቅ ነውና የምድር ወገኖች ሁሉ እግዚአብሔርን እንዲያመሰግኑ፤ ስሙን እንዲባርኩ፤ ለስሙ የሚገባ ክብርን እንዲያመጡለት መጽሐፍ ቅዱስ ይጠራል።

ለእግዚአብሔር አዲስ ምስጋናን አመስግኑ፤
ምድር ሁሉ እግዚአብሔርን አመስግኑ።
እግዚአብሔርን አመስግኑ ስሙንም ባርኩ፤
ዕለት ዕለትም ማዳኑን አውሩ።
ክብሩን ለአሕዛብ
ተአምራቱንም ለወገኖች ሁሉ ንገሩ፤
እግዚአብሔር ታላቅ ምስጋናውም ብዙ ነውና፤
በአማልክትም ሁሉ ላይ የተፈራ ነውና።
የአሕዛብ አማልክት ሁሉ አጋንንት ናቸውና፤
እግዚአብሔር ግን ሰማያትን ሠራ።
ምስጋናና ውበት በፊቱ፤
ቅዱስነትና ግርማ በመቅደሱ ውስጥ ናቸው።
የአሕዛብ ወገኖች ለእግዚአብሔር አምጡ፤
ክብርንና ምስጋናን ለእግዚአብሔር አምጡ፤
ለስሙ የሚገባ ክብርን ለእግዚአብሔር አምጡ፤ (መዝ 96:1-8)።

³⁴ Hallelujah "praise ye Jehovah, frequently rendered "Praise ye the LORD." The Greek form of the word (alleluia) G239 (allelouia). Strong's Hebrew and Greek Dictionaries.

ውዳሴ እግዚአብሔርን ሲያክብር ሰይጣንን ደግሞ ያንኳስሳል፤ ሥራውን ያክፋፋል። እግዚአብሔር ሲመሰገን ኃይላት፣ ሥልጣናት ድል ይነሳሉ (መዝ 145:1፣ 21)። እግዚአብሔር በክብርበት ሥፍራ ክብሩ ይገለጻል (2ኬና 5:13-14) ድንቅና ትምራት፣ በመንፈስ ቅዱስ መጽናናት ሐሴት ማድረግ አለ፤ በዚህ ጊዜ የጠላት ኃይል ይመታል (2ኬና 20:21-22)። በእግዚአብሔር ድንቅ አሠራር በጉባኤ ውስጥ ያሉ የማያምኑ ሰዎች ሳይቀር የእግዚአብሔርን መገኘት ያውቃሉ (ሐዋ 2:11፣ 1ቆሮ 14:25)።

ዝማሬ:-

ዘማሪው ንጉሥ ዳዊት «የእግዚአብሔርን ስም በዝማሬ አመሰግናለሁ፤ በምስጋናም ክፍ ክፍ አደርገዋለሁ» (መዝ 69:30) እንዳለው ዝማሬ:- የእግዚአብሔርን ታላቅ ስም በዜማ ማመስገን፤ የእግዚአብሔርን ድንቅ ሥራውንና በቃሉ የተገለጸውን እውነትና ተአምራቱን በዜማ አጣጥሞ ማቅረብ ነው (መዝ 105:1-2፣ ኤር 20:13)። ዝማሬ:- ለእግዚአብሔር ክብር መስጠት ስሙንም በዜማ ማወደስ፤ ለኃይሉ መቀኘት ነው (መዝ 59:16፣ 21:13)። ዝማሬ:- እግዚአብሔርን «ሥራህ ግሩም ነው» (መዝ 66:3) እያሉ ሥራውን ማድነቅ፤ ለቅድስናው ምስጋና ማቅረብ (መዝ 30:4)፤ ለስሙ መዘመር (መዝ 13:6)፤ ነው። ዝማሬ በአጠቃላይ የእግዚአብሔርን ማንነቱን ፍጹም የሆነ ባሕርይውንና ሥራውን ለእርሱ ለራሱ ማቅረብ ነው።

በዳዊት አፍ «ስምህን ሰወንድሞቼ እነግራቸዋለሁ፤ በጉባኤም መካከል አመሰግንሃለሁ» (መዝ 22:22፣ ዕብ 2:13) እንደተባለ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር መዝሙር ዘምሯል (ማቴ 26:30)። በመንፈስ ቅዱስ መላት የሆነ ዝማሬ ያንጸል (ኤፌ 5:19፣ ቆላ 3:16)።

መዝሙር የሚዘመርለትና የመዝሙሩ አድማጭ ራሱ እግዚአብሔር ነው (መዝ 75:9)። በመዝሙር ሥራው የሚነገርለት፤ ተአምራቱ የሚደነቅለት ራሱ እግዚአብሔር ነው። እርሱ በሰዎች በኩል፡- ለራሱ ክብር ስላደረገው ድንቅና ተአምራት፤ በሰዎች አንደበት፤ ክብር ለስምህ ይሁን ተብሎ ይዘመርለታል። እርሱም ከማደራያው ሆኖ ያደምጣል።

አማኝ በግሉ ወይም ምዕመናን በአንድ ላይ በመሆን በመዝሙር እግዚአብሔርን ያመልካሉ። መለእክትም በሰማይ እግዚአብሔርን ዘወትር በመዝሙር ያመልኩታል፤ እንዲህ እያሉ «የታረደው በግ ኃይልና ባለጠግነት ጥበብም ብርታትም ክብርም ምስጋናም በረከትም ሊቀበል ይገባዋል» (ራእ 5:12)። በኋለኛው የመከራ ዘመን ሳይቀር ዝማሬና ቅኔ ይኖራል (ራእ 14:3-4)። ዝማሬ ፍጥረት ሁሉ ለእግዚአብሔር ለዘላለም የሚያደርገው አምልኮ ነው (መዝ 145)።

የሙሴ መዝሙር እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በተዘረጋች ክንዱ ከግብፅ ነፃ ማውጣቱን ያውጃል (ዘጸ 15፣ ዘጸ 32)። የበጉ ቅኔ የታረደው በግ ድል አድራጊው ጌታ ጠላቶቹን ድል አድርጎ ሕዝቡን ነፃ ማውጣቱን ያውጃል። እንዲህ እያሉ፡-

ሁሉን የምትገዛ ጌታ አምላክ ሆይ፡- ሥራህ ታላቅና ድንቅ ነው፤ የአሕዛብ ንጉሥ ሆይ፡- መንገድህ ጸድቅና እውነተኛ ነው፤ ጌታ ሆይ፡- የማይፈራረህና ስምህን የማያከብር ማን ነው አንተ ብቻ ቅዱስ ነህና የጽድቅም ሥራህ ስለ ተገለጠ አሕዛብ ሁሉ ይመጣሉ በፊትህም ይሰግዳሉ፤ እያሉ የእግዚአብሔርን ባርያ የሙሴን ቅኔና የበጉን ቅኔ ይዘምራሉ (ራእ 15:3-4)።

ዝማሬ የእግዚአብሔርን ዘላለማዊ ምሕረት በቤተ መቅደስ ውስጥ ቢሆን (2ዜና 7:6) ወይም በጦር ሜዳ በጠላቶች ፊት ለፊት (2ዜና 20:21) ሆኖ ለእግዚአብሔር በመዘመር እርሱን ማምለክ ነው፤ በሰልፍ ኃያል የሆነውን የእግዚአብሔርን ማዳን መጠባበቅ ነው።

ዝማሬ በማለዳ (መዝ 57:8-9)፣ በቀትር፣ በሌሊት (መዝ 42:8፣ 92:1-3)፣ በሌሊት እኩሌታ (ሐዋ 16:25፣ መዝ 119:62)፣ በየቀኑ ሁሉ (መዝ 145:2፣ 1ዜና 23:30)፣ በቀን ሰባት ጊዜ (መዝ 119:164) ይደረጋል። ዝማሬን ጊዜ አይወስነውም። «ደስ የሚለውም ማንም ቢኖር እርሱ ይዘምር» (ያዕ 5:13)።

ዝማሬ የድል ነጂዎች ዜማ ነው። ማርያም «በክብር ከፍ ከፍ ብሎአልና ለእግዚአብሔር እዘምራለሁ» (ዘጸ 15:1፣ 21) ብላ እግዚአብሔር የኤርትራን ባሕር ለእስራኤላውያን በክፈለ ጊዜ እንደዘመረችው ዝማሬ የድል ዜማ ነው። ዝማሬ ከምርኮ የተመለሱ፣ እግዚአብሔር ከጠላቶቻቸው የተቤዣቸው ሕዝብ የደስታቸው መግለጫ ዜማ ነው (መዝ 126፣ ኢሳ 35:10)። ከክፉ አድራጊዎች እጅ እግዚአብሔር ያዳናቸው፣ ለቅሶን ለደስታ የለወጠላቸው ለእግዚአብሔር ይዘምሩ፣ እርሱንም ያመሰግኑ (ኤር 20:13፣ መዝ 13:6፣ 27:6፣ 30:11-12)።

የተረሳች ምድር እንደገና በእግዚአብሔር ስትታሰብ ዝማሬ ይሆናል (ኢሳ 23:15-18)። እግዚአብሔር ቁጣውን ሲመልስ የሕዝብን ስብራት በጠገን ጊዜ ለእርሱ የሚቀርብ ዝማሬ በተቀደሰ በዓል ዕለት እንደሚቀርብ ታላቅ ዝማሬ ይሆናል (ኢሳ 30:29)። እግዚአብሔር የራሱ የወይን ስፍራ በሆነው በሕዝቡ ላይ የተነሣውን ጠማማውን ዘንዶ ድል አድርጎ እግዚአብሔር ሕዝቡን ሲባርክ ያን ጊዜ ለእግዚአብሔር መቀኘት ይሆናል፤ እግዚአብሔር የሕዝቡ ጠባቂ ነውና፤ እግዚአብሔር ሕዝቡን ይቤዣልና (ኢሳ 27:1-6)። እግዚአብሔር በሕዝቡ መካከል ድንቅ ሥራ ሲሠራ፣ የሕዝቡ መታሰብ ሲሆን አልልታ ይሆናል (ኢሳ 12:5-6)።

የእግዚአብሔርን መታደግ ያየች ቤተ ክርስቲያን ዝማሬ ይበዛላታል። የዜማና የመዝሙር ጊዜ እጅግ የሚናፈቅ ጊዜ ነው። እርሱ ክረምቱን ሲያሳልፍ እርሱ ከሚያደርገው የተነሣ የዜማ ጊዜ ደረሰ (መኃ 2:12) እንላለን። በመጨረሻም ለድል አድራጊው ጌታ «ለጸድቁ ክብር ይሁን የሚለውን ዝማሬ ከምድር ዳርቻ ስምተናል» (ኢሳ 24:16) እንለዋለን። ክብርና ዝማሬ ለእግዚአብሔር ነው።

በእግዚአብሔር ልቡ የጸናለት ሰው፣ በአምላኩ ላይ ያለውን ልቦ መለኮት እንዲህ በዝማሬ «ልቤ መለኮ ነው አቤቱ ልቤ መለኮ ነው » (መዝ) እና «ልቤ ጨካኝ ነው፣ አቤቱ ልቤ ጨካኝ ነው እቀኛለሁ እዘምራለሁ»። (መዝ 57:7) እያለ ይገልጻል። በእግዚአብሔር ደስ ያለው ይዘምራል፣ አልል ይላል (መዝ 95:1-2፣ 9:2)። በማለዳም ተነስቶ ያመሰግናል (መዝ 108:1-2፣ 57:7)። ከንፈሮቹም ደስ ይላቸዋል (71:23)። ልቡን ከእግዚአብሔር ጋር ያስተካከለ ይዘምራል (32:11)።

የፍቅር አምላክ የሆነ እግዚአብሔር ጻድቅ ፈራጅ መሆኑንም ያወቀ ሰው ስለ እግዚአብሔር ፍቅርና የጽድቅ ፍርዱ በማስተዋል ይዘምራል (101:1-2)።

ዝማሬ የሚዘመረው በደስታና ድምጽን ወደ ላይ ወደ እግዚአብሔር ከፍ በማድረግ በሙሉ ኃይል ነው (ዘኤና 5:13፣ 15:6፣ ነህ 12:42፣ መዝ 63:5፣ 2ሳሙ 6:14፣ ያዕ 5:13)።

ለእግዚአብሔር ዝማሬ የሚቀርብለት በቀደመት ዓመታት ስለ ሠራው ተአምራት እንዲሁም ወደ ፊት ስለሚያደርገው የጽድቅ ሥራ ነው።

በእግዚአብሔር መታሰብ በሆነበትና የእግዚአብሔር ማጽናናት ባለበት «ደስታና ተድላ፣ ምስጋናና የዝማሬ ድምፅ ይገኝበታል» (ኢሳ 51:3)። ዘማሬው፡- «ስሙን በዘፈን (በሽብሽባ) ያመስግኑ፣ በከበርና በመስንቆም ይዘምሩለት» (መዝ 149:3) እንዳለ በእግዚአብሔር ደስ ያለው ምስጋናውን በዝማሬ ድምጽ፣ በዜማ ዕቃ፣ በእልልታ፣ በሽብሽባ ያቀርባል። «በረድኤታችን እግዚአብሔር ደስ ይበላችሁ፣ ለያዕቆብም አምላክ እልል በሉ። ዝማሬውን አንሱ ከበርንም ስጡ፣ ደስ የሚያስኘውን በገና ከመስንቆ ጋር» (መዝ 81:1-2) ይላል። «እግዚአብሔርን እንደ ጽድቁ መጠን አመሰግናለሁ፣ ለልዑል እግዚአብሔርም ስም እዘምራለሁ» (መዝ 7:17)።

መዝሙር የእግዚአብሔርን ቃል በዜማ በማቅረብ ቤተ ክርስቲያንን የማስተማርና የማነጽ ድርሻ አለው። ዝማሬ በአምልኮ ትልቅ ሥፍራ አለው። በችግር ጊዜ ለእግዚአብሔር የሚቀርብ ምስጋናና ዝማሬ ትልቅ ኃይል አለው። እንዲሁም «እግዚአብሔር ነገሠ፣ ክብርንም ለበለ፣ እግዚአብሔር ኃይልን ለበለ፣ ታጠቀም ዓለምን እንዳትናወጥ አጸናት ... አንተ ከዘላለም ነህ» (መዝ 93:1-3) ብሎ መዘመር እግዚአብሔርን ለታላቅ ሥራና ተአምራት እንዲያደርግ ያነሳሳዋል (ሐዋ 16:25-26)።

በራሱ ዘመን የእግዚአብሔርን አሳብ ያገለገለው ንጉሥ ዳዊት እግዚአብሔርን በዜማ የሚያመሰግን ታላቅ ዘማሪ፣ «በእስራኤል ዘንድ የታወቀ መልካም ባለ ቅኔ» (2ሳሙ 23:1) ነበር። መዘምራን «... ምሕረቱ ለዘላለም ነውና እግዚአብሔርን አመስግኑ፣ የሚለውን የዳዊትን መዝሙር እየዘመሩ፣ ንጉሥ ዳዊት እግዚአብሔርን ለማመስገን የሠራው የእግዚአብሔርን የዜማ ዕቃ ይዘው ቆመው ነበር» (2ዘኤና 7:6) እንደሚል ዳዊት ለዝማሬ አገልግሎት የሚውሉ ዕቃዎች ነበሩት።

በቀደመው የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ውስጥ እግዚአብሔርን በዜማ የሚያመሰግኑ አራት ሺህ መዘምራን ነበሩ (ዘኤና 23:5)። በዝማሬ የሰለጠነ (ሳ) የመዘምራን አለቆችና (ነህ 12: 42-46) የአገልግሎታቸው የአመራር ተዋረድ ሉ፣ ነበራቸው (ዘኤና 25:6)። የአማረ ጣዕመ ዜማ የሚያዜሙባቸው ብዙ የሙዚቃ (ሐ) መሣሪያዎች ነበሩ። ጸናጽል፣ በገና፣ መስንቆ፣ የዳዊት የዜማ ዕቃ፣ መሰከት (ዘኤና 15:16፣ 2ዘኤና 29:25-26፣ 23:13፣ መዝ 71:22) ከበር፣ ነጋሪት፣ (2ሳሙ 6:5) ነበራቸው። መዘምራን ለእግዚአብሔር ሲዘምሩ የአገልግሎት ልብስ ሰብሰው (ሌ) ይዘምሩ ነበር (ዘኤና 15:27፣ 2ዘኤና 20:21)።

በዕዝራ ዘመን ሁለት መቶ ወንዶችና ሴቶች መዘምራን ነበሩ (ዕዝ 2:65)። «እግዚአብሔርን ማመስገን የሚያውቁ» በዝማሬ የሰለጠኑ ሁለት መቶ ሰማንያ

ስምንት መዘምራን ነበሩ (1ዜና 25:6-7)፤ የመዝሙር አለልጣኝ (አስተማሪና) ተማሪዎች ነበሩ (25:8)። ይህ ሁሉ እግዚአብሔርን በዜማ በማመስገን እርሱን ለማምለክ ነው።

ዝማሬ ለእግዚአብሔር ከመስገድና ታላቅ ስሙን ከማመስገን ጋር በአንድ ልብ በመሆንና በመቀደስ ተጣጥሞ ሲቀርብ ታላቅ አምልኮ ይሆናል።

በንጉሥ ሕዝቅያስ በእስራኤል ምድር ታላቅ ተሐድሶ ሲመጣ ዝማሬ ለእግዚአብሔር ከቀረበው መሥዋዕት አንዱ ክፍል ነበር።

«... የሚቃጠለው መሥዋዕት ማረግ በተጀመረ ጊዜ የእግዚአብሔር መዝሙር ደግሞ ተጀመረ፤ መለከቱም ተነፋ፤ የእስራኤልም ንጉሥ የዳዊት ዜማ ዕቃ ተመታ። ጉባኤውም ሁሉ ሰገዱ። መዘምራኑም ዘመሩ፤ መለከተኞችም ነፋ፤ የሚቃጠለውን መሥዋዕት እስኪፈጽሙ ድረስ ይህ ሁሉ ሆነ። ... በደስታም አመሰገኑ፤ አጉነበሱም፤ ሰገዱም» (2ዜና 29:26-30)።

በአንድ ልብ በመሆንና በመቀደስ በዝማሬ እግዚአብሔር ሲመሰገን፤ ከብሩ ቤቱን ይሞላል (2ዜና 5:11-14)።

ዝማሬ ከመታዘዝ ሕይወት ካልቀረበ በስተቀር ከንቱ ጩኸት ይሆናል። ጽድቅ በሌለበት ዝማሬ ጩኸት ነው፤ የሙዚቃ መሣሪያም ዜማ ብቻ ይሆናል (አሞ 5:21-23)። ዝማሬ እግዚአብሔርን በመፍራትና በመመለስ ካልሆነ ወደ ዋይታነት ይለወጣል (8:10)።

የክርስቶስ ዳግመኛ መምጣት የደስታና የዝማሬ ምክንያት ነው። አሁን ከለው ልጆች ጋር አብሮ በመቃተትና በምጥ የሚኖረው ፍጥረት ሁሉ በክርስቶስ መመለስ ነፃ ይወጣል (ሮሜ 8:21-22)። ስለዚህ የእርሱ መምጣትና በጽድቅ በቅንነት መፍረዱ ለፍጥረት ሳይቀር የደስታ ምክንያት ነው።

ሰማያት ደስ ይበላቸው፤ ምድርም ሐሴትን ታድርግ፤ ባሕርና ሞላዋ ይናወጡ፤ በረሃ በእርስዋም ያሉ ሁሉ ሐሴትን ያድርጉ፤ የዱር ዛፎች ሁሉ በዚያን ጊዜ በእግዚአብሔር ፊት ደስ ይላቸዋል፤ ይመጣልና፤ በምድር ላይ ሊፈርድ ይመጣልና፤ እርሱም ዓለምን በጽድቅ አስዛብንም በቅንነት ይፈርዳል (መዝ 96:11-13፤ 98:7-9)።

ኢትዮጵያን ጨምሮ የምድር ነገሥታት ሁሉ ለእግዚአብሔር ይቀኛሉ፤ ይዘምራሉ። ለክርስቶስም ክብር ይሰጣሉ። እግዚአብሔር ከፍ ከፍ ብሏልና (መዝ 68:31-33)።

ለእግዚአብሔር ለመዘመር መቁረጥ የሕይወት ዘመን ሁሉ ቆሚ ውሳኔ ነው። ዳዊት በመዝሙሩ አንዳለ፡- «በሕይወቴ ሳለሁ ለእግዚአብሔር እቀኛለሁ፤ ለአምላኬም በምኖረበት ዘመን ሁሉ እዘምራለሁ» (መዝ 104:33፤ 61:8)።

በዝማሬ እጆች ለእግዚአብሔር ያጨበጭባሉ (መዝ 47:1) ምላሽና ከንፈሮች እልል ይላሉ፤ ይጮሃሉ በደስታም ስሙን ያመሰግናሉ (መዝ 63:5)።

እግዚአብሔር መዝሙር ይሰጣል (ኢዮ 35:10)። መዝሙር ለእግዚአብሔር ምስክር ነውና (ዘፃ 31:19-22)። ታምራቱም በመዝሙር ተጽፎ ለትውልድ እንዲተላለፍ አድርጓል።

እግዚአብሔር እርሱ ታላቅ ንጉሥ ነውና የሚቀርብለት መሥዋዕት (አምልኮ) ነውር የሌለበት (ሚል 1:14)፤ መዝሙሩ በአማረ ቅኝት የተዘጋጀ መልካም ዝማሬ (መዝ 33:3)፤ አዘማመሩም በማስተዋል (47:7) መሆኑን አለበት።

«ዘምሩ፣ ለአምላካችን ዘምሩ፤

ዘምሩ፣ ለንጉሣችን ዘምሩ፤

እግዚአብሔር ለምድር ሁሉ ንጉሥ ነውና፤

በማስተዋል ዘምሩ» (መዝ 47:6-7)።

በአጠቃላይ እግዚአብሔር በመቅደሱ፣ በማደሪያው ይመሰገናል፤ በሰማያት ይመሰገናል፤ ስለ ታላቅ ሥራው ይመሰገናል፤ በዜማ ዕቃ ሁሉ ይመሰገናል፤ ሁሉም ሰው እግዚአብሔርን ያመሰግናል። ዘማሪው እንደዘመረው፡-

ሃሌ ሉያ።

እግዚአብሔርን በመቅደሱ አመስግኑት፤

በኃይሉ ጠፈር አመስግኑት።

በችሎቱ አመስግኑት፤

በታላቅነቱ ብዛት አመስግኑት።

በመለክት ድምፅ አመስግኑት፤

በበገናና በመሰንቆ አመስግኑት።

በከበርና በዘፈን አመስግኑት፤

በአውታርና በእምቢልታ አመስግኑት።

ድምፁ መልካም በሆነ ጸናጽል አመስግኑት፤

እልልታ ባለው ጸናጽል አመስግኑት።

እስትንፋስ ያለው ሁሉ እግዚአብሔርን ያመስግን።

ሃሌ ሉያ (መዝ 150:1-6)።

6.3.7 አምልኮ እግዚአብሔርን በሀብት በማክበር

አምልኮ ለእግዚአብሔር ራስን ከመስጠት በተጨማሪ እግዚአብሔርን በሀብት ማክበርንና ከተቀበሉትም ለሌሎች ማካፈልን ይጨምራል። «እግዚአብሔርን ከሀብትህ አክብር+ ከፍሬህም ሁሉ በኩራት፤» (ምሳ 3:9)።

እግዚአብሔር እንደ ቸርነቱ ብዛት ከሰጠን ነገር ለእርሱ መልሶ መስጠት ለእግዚአብሔር መቀደስ ነው። እግዚአብሔር ማሕፀን የሚከፍተው በኩር ሁሉ ለእርሱ የተቀደሰ እንዲሆን በብሉይ ኪዳን አዝሟል (ዘጸ 13:2)። እግዚአብሔር ለእርሱ የሚቀርብለትን ስእለት ይቀበላል። ዕድሜውን ሁሉ ለእግዚአብሔር

የተሰጠ ይሆን ዘንድ ልጄን ሳሙኤልን ሐና ለእግዚአብሔር እንደሰጠች (1ሳሙ 1:28)፤ ሰው ሰውን (ዘለ 27:2)፤ እንሰሳን ((ዘለ 27:9)፤ ቤቱን (ቁ. 14)፤ እርሻውን (16) ለእግዚአብሔር ይቀድሳል። ይህ ለእግዚአብሔር የተለየ ይሆን ዘንድ ነው። አቅራቢውም በአምላኩ ደስ መሰኘቱን የሚገልጽበት መንገድ ነው። «በታላቅ ጉባኤ ምስጋናዬ ከአንተ ዘንድ ነው፤ እርሱን በሚፈሩት ፊት ስእለቱን እሰጣለሁ» (መዝ 22:25) ይላልና። እንዲህ ዓይነት ስእለት ማቅረብ የአምልኮ ክፍል ነው። ስእለትም ለእግዚአብሔር የሚቀርበው በፈቃደኝነት ነው (ዘኀ 29:39)።

እውነተኛ አምልኮ እግዚአብሔር እርም ነው ያለውን በመጥላትና (1ሳሙ 15:8፤9፤22)፤ በቅሚያ ከተያዘው ውስጥ ለእግዚአብሔር የሚቀርብ ምንም ንጹሕ ነገር እንደሌለው በመረዳት (ሚል 1:13-14) ነው። ለእግዚአብሔር የሚቀርብ መሥዋዕትና ስጦታ ሁሉ ነውር የሌለበት፤ በቅሚያ ያልተገኘ፤ ከጋጠኑት ሥራ ያልተገኘ (ዘዳ 23:18) መሆን አለበት። በስጦታ እጅና ልብ የተገናኙ መሆን አለባቸው። ለእግዚአብሔር የሚቀርብ ስጦታ የአምልኮ ክፍል በመሆኑ ለእግዚአብሔር የሚቀርበው መሥዋዕትና ስጦታ ሁሉ ከንጹሕ ልብ የቀረበ፤ ግብዝነት የሌለበት፤ ንጹሕ ስጦታ መሆን አለበት። ከእግዚአብሔር ጋር ልብን ሳያስተካክሉ፤ ለእግዚአብሔር በሚቀርብ አሥራትና መባ ብቻ መርካት ዋናውን ነገር ረስቶ በጥቃቅኑ ላይ ማትኮር «ትንሹን አጥርቶ ግመልን መዋጥ» ይሆናል።

ጌታ ከሰው የሚፈልገው ዋና ነገር ልቡን እንጂ ገንዘቡን አይደለምና። ጌታ እንዳለው «... ከአዝሙድና ከእንስሳል ከከሙንም አሥራት ስለምታወጡ ፍርድንና ምሕረትን ታማኝነትንም በሕግ ያለውን ዋና ነገር ስለምትተው ወዮላቸሁ፤ ሌላውን ሳትተው ይህን ልታደርጉ ይገባችሁ ነበር» (ማቴ 23:23)። ስለሆነም በውስጥ ካለ የጽድቅ ሕይወት ያልወጣ ስጦታ ለእግዚአብሔር አስጸያፊ ነው፤ ወዮታ አለው። አሥራትን መክፈል ትክክል ሆኖ ሳለ በእግዚአብሔር ዘንድ ቀዳሚው ነገር ግን እግዚአብሔርን በመፍራትና በፊቱ በቅድስና መመላለስ ነው። ከእንዲህ ዓይነት ሕይወት ለእግዚአብሔር የሚቀርብ አሥራት፤ መባ፤ ስጦታ በእግዚአብሔር ፊት ለመታሰቢያ ያርጋል። ስለሆነም ዋናው ነገር ከእግዚአብሔር ጋር የታረቀና የተስማማ ሕይወት ሲሆን ከእንዲህ ዓይነት ሕይወት የሚመነጭ ስጦታ በእግዚአብሔር ፊት መልካም መዓዛ አለው።

* ቤተ ክርስቲያን የምትቀበለው አሥራት፤ መባ፤ ስጦታ በንጹሕ መንገድ ከተገኘ ሀብተ መሆኑን ማወቅ አለባት። በቅሚያ በዝርፊያ በጉቦ ወይም ኃጢአትን በመፈጸም የሚገኝ ሀብተ ህሉ በእግዚአብሔር ፊት ጸያፍ ነገር ስለሆነ ቤተ ክርስቲያን ገንዘቡ የተገኘበትን መንገድ ነውር ያለበት መሆኑን ባወቀች ጊዜ በእግዚአብሔር ፊት የተናቀ ነውና መቀበል አይኖርባትም።

እግዚአብሔር የምንሰጠው ከግል ገንዘባችን ብቻ ሳይሆን እኔነታችንን ራሳችንን ለእርሱ መስጠት ጭምር ነው። ራስን ማቅረብ ራስን ለእግዚአብሔር መለየት መቀደስ ነው። እንደ መቀደንያ ሰዎች አስቀድሞ ራስን በመስጠት (2ቆሮ 8:5) እና በንጹሕ መንገድ ከተገኘው ውስጥ ለጌታ ክብር መስጠት ነው። ንጉሥ ዳዊት ለእግዚአብሔር ቤት ማሠሪያ ሲሰጥ «... የአምላኬን ቤት ስለ ወደድሁ ለመቅደሱ ካዘጋጀሁት ሌላ የግል ገንዘቤ የሚሆን ወርቅና ብር አለኝና ለአምላኬ ቤት ሰጥቼዋለሁ፤» ይልና እንዲሁም «ዛሬ በፈቃዱ ራሱን ለእግዚአብሔር የሚቀድስ ማን ነው?» ይላል (1ዜና 29:3-5)። ለእግዚአብሔር የሚቀርብ ስጦታ በፈቃደኝነት የሚደረግ ነው። «አምላክህ እግዚአብሔር በባረከህ መጠን በፈቃድህ

የምታቀርበውን አምጥተህ ለአምላክህ ለእግዚአብሔር ... በዓል ታደርጋለህ» (ዘፃ 16:10)።

ሌሎች ማካፈልና የተቸገሩትን በችግራቸው ማሰብ የእውነተኛ አምልኮ ክፍል ነው (ዕብ 13:16፣ ያዕ 1:27)።

አብራም ለመልከጼዴቅ እንዳወጣው አሥራት (ዘፍ 14:20፣ ዕብ 7:4)፣ እግዚአብሔር ከሰጠው ነገር ሁሉ ከአሥሩ አንድ እጅ (አሥራት) ለእግዚአብሔር የተቀደሰ ነው (ዘሌ 27:30፣ ዘፃ 14:22)። ለእግዚአብሔር የሚቀርበው አሥራት በእግዚአብሔር ቤት መብል ይሆን ዘንድ (ሚል 3:10) ለሌዋውያን የተመደበ የእነርሱ ርስት ነበር። ሌዋውያን ሌላ ርስት የላቸውምና በቤተ መቅደስ ስለሚያገለግሉት አገልግሎት በእግዚአብሔር የተሰጣቸው ነው (ዘጉ 18:21፣ 24፣ 31)። ሌዋውያንም ለእግዚአብሔር አሥራት በማቅረብ ያመልኩታል። «የአሥራት-አሥራት» ለእግዚአብሔር ያቀርባሉ (18:26፣ ነህ 10:38)። ይህም ከተቀበሉት ውስጥ የተመረጠውን ለእግዚአብሔር በማቅረብ (18:29) ነው። ሌዋውያን የሚያወጡት አሥራት ከሌዊ ልጆች መካከል ክህነት ለሚቀበሉት የሚሆን ነው (ዕብ 7:5)።

የሰማይ መስኮቶችን ከፍቶ ሕዝቡን በተትረፈረፈ በረከት መባረክ የሚቻለው ጌታ፣ በሺህ ተራሮች ያሉ እንስሶች ሁሉ የእርሱ የሆኑ የሰማይና የምድር ጌታ (መዝ 50:10)፣ ሰው ሁሉ አሥራቱን ወደ ቤቱ እንዲያገባ ያዝዛል። አሥራትን ለእርሱ አስመቀደስ እግዚአብሔርን መበደል ነውና (ሚል 3:8-12)።

ምድር ሁሉ የእግዚአብሔር ሰለሆነ ለእግዚአብሔር አሥራት የሚለጠው ምድር ካፈራችው ፍሬ ሁሉ ነው። «የምድር አሥራት ወይም የምድር ዘር ወይም የዛፍ ፍሬ ቢሆን፣ የእግዚአብሔር ነው፤ ለእግዚአብሔር የተቀደሰ ነው» (ዘሌ 27:30)። ሰው ካለው እንስሳ ሁሉ ከአሥሩ አንድ ለእግዚአብሔር ይሰጣል (27:32-33)። ሰው የእግዚአብሔርን ምድር በመጠቀሙ የአገልግሎት ዋጋ (ወይም ኪራይ) የመክፈል ዓይነት ሲሆን ዋናው መልእክት ግን ሁሉም ዘር፣ ሁሉም ፍሬ፣ ሁሉም እንስሳ የእግዚአብሔር መሆኑን ለመግለጽ ነው። ለእግዚአብሔር የሚቀደሰው ከአሥሩ-አንድ ብቻ አልነበረም።

እግዚአብሔር በዘጸ 13:2፡- «ከሰውም ከእንስሳም ማሕፀንን የሚከፍት በኩር ሁሉ ለእኔ ቀድሰልኝ፣ የእኔ ነው» በማለት ለሙሴ እንደተናገረው በኩር የሆነው ሁሉ ለእርሱ የተሰየ ይሆናል። የምድርን ፍሬ ጨምሮ» የተመረጠውን የምድር ፍሬ በኩራት ወደ አምላክህ ወደ እግዚአብሔር ቤት አምጣ (ዘጸ 23:19)።

ከበኩራቱ የተዘጋጀ «የበኩራት እንጀራ» (ዘሌ 23:20) ለእግዚአብሔር ቁርባን ይቀርባል። እንዲሁም «የእህልህን የወይን ጠጅህን³⁵ የዘይትህንም በኩራት፣

³⁵ ወይን ጠጅ፡- በዕብራይስጥ ወይን ጠጅ የሚለው ቃል የወይን ጠጅ ዓይነት በሚገልጹ በሁለት ቃላት ነው የሚታወቀው።

Yayn/yayin የተባለ፣ Fermented grape ማለት ሲሆን በምሳ 23:31-35 እንደተገለጸው ዓይነት ማለት ነው። ልብ ጠማማ ነገር እንዲናገር የሚያስደርግ፣ እንደ

አስቀድሞም የተሸለተውን የበግህን ጠጉር» (ዘፋ 18:4)። እግዚአብሔር ከሁሉ በላይ ስለሆነ ከተገኘው ነገር ሁሉ አስቀድሞ ለእርሱ መስጠት ይገባል። ይህ እግዚአብሔርን ማክበር ነው።

ለእግዚአብሔር የሚሰጥ ስጦታ (መባ) ትልቅነቱ የሚለካው በእውነተኛው የእግዚአብሔር ሚዛን ሲሆን ይህም እያንዳንዱ የሚያደርገውን በምን ዓላማ (ልብ) እንደሚያደርገውና ለመባ የሰጠው መጠን በእግዚአብሔር ከተሰጠው መጠን አንጻር ምን ያህል እንደሆነ በማየት ነው (ማር 12:41-44፤ ሉቃ 21:2-4)። ሰው ለእግዚአብሔር ቤት የሚሰጠው መባ እግዚአብሔር እንደ ሰጠው መጠን ሲሆን ይገባል። ቸንሽ ኖሮት ከእርሱ የሰጠ ደግሞ የበለጠ ሰጥቷል። በቤተ መቅደስ ሕዝቡ ለእግዚአብሔር የሚሰጠውን ገንዘብ በሚጥልበት መዝገብ (ሣጥን) መባዋን ስለጣላች አንዲት ድህ መበለት ጌታ እንደተናገረው (ማር 12:41-44)። በሰዎች ዘንድ ለመክበር ሲሉ ስጦታ ስለሚሰጡት ጌታ ሲናገር እንዲህ የሚያደርጉ በምድር «ዋጋቸውን ተቀብለዋል» (ማቴ 6:1-4) ይላቸዋል።

ሁሉም የእርሱ ነው። ሁሉ ነገር ከእግዚአብሔር የተቀበለው መሆኑን ያስተዋለው ንጉሥ ዳዊት እግዚአብሔርን ሲያመሰግን፡- «አሁንም እንግዲህ አምላካችን ሆይ እንገዛልሃለን ለክቡር ስምህም ምስጋና እናቀርባለን። ሁሉ ከአንተ ዘንድ ነውና ከእኔህም የተቀበልነውን ሰጥተንሃልና» (1ዜና 29:13-14) አለ። እኛም በእጃችን ያለው ነገር ሁሉ ከእግዚአብሔር የተቀበልነው ነው። ከእስትንፋሳችን ጀምሮ ሁሉ መልካም ነገር ከእግዚአብሔር የተቀበልነው ነው። ትንፋሻችን ከእርሱ የተሰጠንና በእርሱ እጅ የተያዘ ነው (ዳን 5:23፤ ኢሳ 42:5፤ ሐዋ 17:25)።

ስለዚህ ለጌታ የምንሰጠው አስቀድሞ የእርሱ ከነበረውና እርሱ በብዙ ቸርነቱ ለእኛ እንዲሆን ካደረገው ውስጥ ነው። የእኛ የሆነ ነገር አንዳች ነገር የለም። ሁሉም የእርሱ ነው። መጽሐፍ እንደሚል «አንተ እንድትበልጥ ማን አድርጎሃል? ያልተቀበኸውስ ምን አለህ? የተቀበልህ ከሆንህ ግን እንዳልተቀበልህ የምትመካ ስለ ምንድር ነው?» (1ቆሮ 4:6-7)። ሁሉም ከአንዱ ከእግዚአብሔር የተቀበለው ሆኖ ሳለ አንደኛው ሰው ከሌላኛው ወንድሙ የሚበልጥ መስሎ ከታየው ትዕቢት እንግዲህ ይህች ናት።

እግዚአብሔር ከሰጠው ሁሉ መልሶ ለእግዚአብሔር መቀደስና ይህን የተቀደሰውን ለእግዚአብሔር ማቅረብ አምልኮ ነው። በብሉይ ኪዳን እግዚአብሔር ያዘዘውን ለእርሱ በማቅረብ ቃሉን መፈጸሙን እንዲህ በማለት ይናገራል፡-

አሥራት በምታወጣበት በሦስተኛው ዓመት የፍሬህን ሁሉ አሥራት አውጥተህ በፈጸምህ ጊዜ፤ በእገርህ ደጅ ውስጥ ይበሉ ዘንድ ይጠግቡም ዘንድ ለሌዋዊው፤ ለመጽተኛውም ለድሀ እደጉም ለመበለቲቱም ሰጣቸው። በአምላክህ በእግዚአብሔር ፊት እንዲህ በል፡- የተቀደሰውን ነገር ከቤቴ ወስጄ ለሌዋዊው፤ ለመጽተኛውም ለድሀ እደጉም ለመበለቲቱም እንዳዘዝኸኝ ትእዛዝ ሁሉ ሰጥቼአለሁ፤ ትእዛዝህን ምንም አላፈረስሁም፤ አልረሳሁምም፤ በገዘኔ ጊዜ እኔ ከእርሱ አልበላሁም፤ ለርኩስነቴም ከእርሱ አላወጣሁም፤ ከእርሱም አንዳች ለሞተ ሰው አልሰጠሁም።

እባብ የሚነድፍ ወይን ጠጅ የተባለው ዓይነት ነው። ኖህ የጠጣው ዓይነት ወይን ጠጅ (ዘፍ 9:20-21)። the wine³¹⁹⁶ (Pro 23:31).

Tirosh- የወይን ጭማቂ grape juice, fresh product of the pressing ማለት ነው። እዚህ በዘፋ 18:4 እንደተገለጸው ዓይነት ወይን ጠጅ ማለት ነው።

የአምላኬንም የእግዚአብሔርን ቃል ለምቻለሁ፥ ያዘዝኸኝንም ሁሉ አድርጌአለሁ (ዘጸ 26:12-14)።

በብሉይ ኪዳን ለእግዚአብሔር አሥራትን ስለ ማውጣት እግዚአብሔር የሰጠው ትዕዛዝ በአዲስ ኪዳን የተገለጸው የበለጠ ጉልቶ ነው። ለእግዚአብሔር የሚሰጠው ከአለው ውስጥ ከአሥር-አንድ ብቻ አይደለም። ሁለንተናን ለእግዚአብሔር ማቅረብ ነው። በዋጋ የተገዛ የራሱ ያልሆነ ሰው ለገዛው የሚኖረው በውዴታና በፍቅር በመሆኑ ነው።

እግዚአብሔር የምንሰጠውን ስጦታ በሃዘን ወይም በመከፋት ሳይሆን በደስታ (2ቆሮ 9:7)፣ በልግስና (ሉቃ 6:38) እንዲሆን በፈቃደኝነት እንድንሰጠው ይወድዳል (ዘጸ 25:2)። እግዚአብሔር ከሰጠን በረከት በእግዚአብሔር ቤት ውስጥ መብል እንዲሆን (ዘጸ 18:1፣ 1ቆሮ 9:13-14) አሥራቱን ወደ ጎተራው ማስገባት (ሚል 3:10)፣ ለእግዚአብሔር ቤት አገልግሎት መስጠት (1ዜና 29:6፣ ዕዝ 1:6፣ 8:28፣ 1ቆሮ 16:1-4) አምልኮ ነው።

አስመስጠት ከእስትንፋሳችን ጀምሮ ሁሉን ነገር አትርፎ የሰጠንን እግዚአብሔርን አለማክበር ሲሆን ለሰው ለመታየት ብሎ መስጠት ደግሞ ዋጋን በምድር ያስቀራል (ማቴ 6:1-4)። እንዲሁም በመስጠት በሰዎች ዘንድ ብዙ እንደሰጡ አድርጎ ማስመሰል ወይም እግዚአብሔርን ለማታለል መሞከር እንደ ሐናንያ ቅጣት አለው (ሐዋ 5:3-4)።

ለመስጠት ምሳሌነችን ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። እርሱ በፈቃዱ እራሱን አሳልፎ ሰጠ። መስጠት አሥራት ከማውጣት ያለፈ ነው። ከሚገኘው ገቢ ከአሥር-አንድ አስልቶ ከመስጠት በላይ ነው። ሰው ያለው ነገር ሁሉ ሕይወቱ፣ ገንዘቡ፣ የሚንቀሳቀስና የማይንቀሳቀስ ንብረቱ ሁሉ የእግዚአብሔር ነው። ያለው ነገር ሁሉ ከእግዚአብሔር የተሰጠው በመሆኑ ተጠያቂነት አለበት በእግዚአብሔር ይጠየቃል (አዲት ይደረጋል)። ስለሆነም ሰው ለራሱ የሚጠቀምበት በአግባቡና እግዚአብሔርን በማክበር እየተጠቀመ ለእግዚአብሔር ቤትና ለወንጌል ሥራ ደግሞ በፈቃደኝነትና በልግስና እንዲሰጥ የእግዚአብሔር ፈቃድ ነው። ይህን ሲያደርግ በሙሉ እርሱነቱ እግዚአብሔርን እንደሚወድድ፣ ለእግዚአብሔር እንደሚዘምር፣ የምስጋና መሥዋዕት እንደሚያቀርብ ሁሉ በሀብቱም እግዚአብሔርን ያከብራል። የተወደደ መሥዋዕት ለእግዚአብሔር ያቀርባል።

«የሚያበራየውን በሬ አፋን አትሰር ተብሎ በሙሴ ሕግ ተጽፎአልና። ... ይህን የሚለው ፈጽሞ ስለ እኛ አይደለምን?» (1ቆሮ 9:9-10) በማለት ሐዋርያው ጳውሎስ ለሌዋውያን በብሉይ ኪዳን እግዚአብሔር የፈቀደው ርስት በአዲስ ኪዳንም ላሉ የእግዚአብሔር አገልጋዮች እንደሆነ ያስገነዝባል። ✓

ካለው ውስጥ «ምራጩን» ለእግዚአብሔር የሚያቀርብ (ሚል 11:8፣ 14) በቅሚያ የተገኘውን ለእግዚአብሔር የሚሰጥ (ሚል 1:13) ወይም እግዚአብሔር ከጠላው ውስጥ ያማረውንም ቢሆን ለእግዚአብሔር ማቅረብ (1ሳሙ 15:21-22) የትኛውንም እግዚአብሔር አይፈልገውም። ለአቅራቢው ከንቱ ድካም ነው። ለእግዚአብሔር መስጠት ከሚገባው ምራጩን ማቅረብ ወይም እግዚአብሔር እርም ካለው እጅግ ያማረውን መስጠት ሁለቱንም እግዚአብሔር ይጸዩታል።

6.3.8 አምልኮ የጌታን እራት በአንድነት በመቁረስ

በአዲስ ኪዳን የጌታ እራት ሥርዓት የተጀመረው በራሱ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ አልፎ በሚሰጥበት ሌሊት ነው (ማቴ 26:17-30፤ ማር 14:12-26፤ ሉቃ 22:1-23፤ 1ቆሮ 11:23-25)። የጌታ ሥጋና ደም (ማቴ 26:26-28)፤ እንጂራ መቁረስ (ሐዋ 20:7)፤ የበረከት ጽዋና እንጆራ (1ቆሮ 10:16)፤ የጌታ ጽዋ፤ የጌታ ማዕድ (10:21) የጌታ እራት (11:20)፤ እንጂራና የጌታ ጽዋ (11:27) ይባላል። የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ የክርስትና አምነት መሠረት፤ በሰማይና በምድር የአምልኮ ማዕከላዊ ርዕስ ነው (ራእ 5)።

እንዲሁም ጌታ አልፎ በተሰጠበት ሌሊት ለደቀ መዛሙርቱ እንዲበሉትና እንዲጠጡት የሰጣቸው እንጂራና ጽዋ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱን ስለ እኛ አሳልፎ መስጠቱንና በደሙ የሆነውን አዲስ ኪዳን የምናስታውስበትና እርሱ እስኪመለስ ድረስ የሚቀጥል መታሰቢያ ሥርዓት ነው። ስለ እኛ ኃጢአት ይቅርታ የተሰጠውን የጌታን ሥጋና የፈሰሰውን የጌታን ደም የሚያሳስበውን (ማር 14:22-25፤ ሉቃ 22:17-20) ይህን ሥርዓት ቤተ ክርስቲያን አዘውትራ በማድረግ ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ በመሞት የፈጸመውን የማዳን ሥራ ትመስክራለች (ማቴ 26:26-29፤ 1ቆሮ 11:23-26)።

የፋሲካ በዓል ዓመታዊ በዓል ነው። የጌታ እራት ግን ዓመት ተጠብቆ የሚወሰድ አይደለም። በአዲስ ኪዳን ቤተ ክርስቲያን በሳምንቱ የመጃመሪያ ቀን ሲሰበሰቡ፤ እንጂራ ይቅርሱ ነበር (ሐዋ 20:7)። በ 1ቆሮ 11:26 «ይህን እንጂራ በበላችሁ ጊዜ ሁሉ፤ ይህንም ጽዋ በጠጣችሁ ጊዜ ሁሉ» እንደሚል የጌታ እራት የሚወሰደው በየጊዜው እንደሆነ ያመለክታል። ደቀ መዛሙርት «እንጂራውንም በመቁረስ³⁶ ... ይተጉ ነበር» (ሐዋ 2:42) የሚለውም ቃል የጌታን እራት በጎበረት (ምናልባትም በየቀኑ) ይወሰዱ እንደ ነበር ያመለክታል።

የጌታ እራት ከአንዱ እንጂራ መካፈል የቤተ ክርስቲያንን አንድነት መግለጫ ነው። «... አንድ እንጂራ ስለሆነ፤ እኛ ብዙዎች ስንሆን አንድ ሥጋ ነን፤ ሁላችን ያን አንዱን እንጂራ እንካፈላለንና» (1ቆሮ 10:17)። ስለዚህ ቤተ ክርስቲያን ይህን አንዱን እንጂራ በጎበረት ስትቅርስ አንድ ሥጋ (አካል) መሆኗን መግለጻና ማጽናቷ ነው።

የጌታ እራት መታሰቢያ ነው። ጌታ በመስቀል ላይ ያደረገውን ለማስታወስ የሚደረግ በዓመታት ሁሉ ጌታ እስኪመጣ ድረስ ለመታሰቢያነት የሚደረግ ነው። የፋሲካ በዓል ለመታሰቢያ (ዘጸ 12:14) እንደነበረ ሁሉ የጌታ እራት ለመታሰቢያ ነው (1ቆሮ 11:24፤ 25)። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ «እንጂራንም አንስቶ አመሰግነ፤ ቅርሱም ሰጣቸውና፡- ስለ እናንተ የሚሰጠው ሥጋዬ ይህ ነው ይህን ለመታሰቢያዬ አድርጉት አለ» (ሉቃ 22:19)። ጌታ ለኃጢአታችን የተቀበለውን መከራና ሞቱን ለማሰብ ለማስታወስ።

³⁶ ... Luke refers to the ordinary meal as in Luk 24:35 ... The same verb *klaō* is used of breaking bread at the ordinary meal (Luk 24:30) or the Lord's Supper (Luk 22:19). (RWP)

እስራኤላውያን ከግብፅ ባርነት ነፃ በወጡባት ሌሊት ሰው ሁሉ «ነውር የሌለበትን» የፋሲካ ጠቦት እንዲያርድ ሥጋውን እንዲበሉ ደሙን በመቃናቸው ላይ እንዲቀቡ እግዚአብሔር የሰጠው ሥርዓት ነው (ዘጸ 12:1-8)። ይህ መሥዋዕት በግብፃዊያን ላይ ከሚወጣው ጥፋት እስራኤላውያንን የሚጠበቅ ነው። እስራኤላውያን የዚህን መሥዋዕት ሥጋ ይበሉታል። ይህም የእግዚአብሔር ፋሲካ ነው። ይህም እግዚአብሔር ምልክት የሆነውን ደሙን ባየ ጊዜ በእስራኤል ልጆች ላይ አልፎ የመሄዱ፣ ሕዝቡ ከአጥፊው መጠበቁን ያመለክታል (ቁ11፣ 13፣ 23፣ 27)። ይህ ሥርዓት ሁልጊዜ የሚደረግ (የዘላለም) ሥርዓት ነው፤ መታሰቢያ ነው፤ ለልጆች የሚተላለፍ ሥርዓት ነው (ቁ24፣ 26)። ይህም ለእግዚአብሔር የሚቀርብ አምልኮ ነው። ይህ አምልኮም ለትውልድ ሁሉ የተጠበቀ እንዲሆን እግዚአብሔር አዝዞአል። እንዲህ ሲል፡-

ለእናንተም ለልጆችሁም ለዘላለም ሥርዓት አድርጋችሁ ይህችን ነገር ጠብቁ። እንዲህም ይሆናል፡- እግዚአብሔር እንደ ተናገረ ወደሚሰጣችሁ አገር በገባችሁ ጊዜ ይህን አምልኮ ጠብቁት። እንዲህም ይሆናል ልጆችሁ፡- ይህ አምልኮ ለእናንተ ምንድነው? ባሉአችሁ ጊዜ እናንተ፡- በግብፅ አገር በእስራኤል ልጆች ቤቶች አልፎ ግብፃዊያንን በመታ ጊዜ፣ ቤቶቻችንን ያግኘን የእግዚአብሔር የማለፉ መስዋዕት ይህች ናት ትሉአቸዋላችሁ (ዘጸ 12:24-27)።

የጌታ እራት ጌታ እስኪመለስ ድረስ ጌታን ለማሰብና ሞቱንም ለማወጅ በየጊዜው የሚደረግ ሥርዓት ነው (1ቆሮ 11:26)። «የእግዚአብሔር የማለፉ መሥዋዕት» (ዘጸ 12:27)፣ «የእግዚአብሔር ፋሲካ» (ቁ.11)። በአዲስ ኪዳን የእግዚአብሔር መሥዋዕት ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ይህን አምልኮ የሚያቀርቡ ፋሲካን የሚበሉት በግብፅም ነውር ያንከባለሉ (ኢሳ 5:7-11)፤ የነጹ፣ ራሳቸውን ክርኩሶት የለዩ ናቸው (ዕዝ 6:19-21)። ያልነጹትም ከነጹ በኋላ ፋሲካውን ይበላሉ (ዘኀ 9:1-3)።

እኛ የተዋጀነው ክቡር በሆነው በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ደም ነው (1ጴጥ 1:19)። የእግዚአብሔር በግ የሆነው ኢየሱስ ክርስቶስ ፋሲካችን ነው። በቂጣ በዓል ወይም ፋሲካ የሚባለው ቂጣ እርሾ የሌለበት ነው (ቁ.15)፤ ይህም ከግብዝነት መንጸትን (ሉቃ 12:1)፣ ከከፋትና ግፍ መላቀቅን ያመለክታል። መጽሐፍ እንደሚል «እንግዲህ ያለ እርሾ እንዳላችሁ አዲሱን ሊጥ ትሆኑ ዘንድ አሮጌውን እርሾ አስወግዱ። ፋሲካችን ክርስቶስ ታርዶአልና፤ ስለዚህ በቅንነትና በእውነት ቂጣ በዓልን እናድርግ እንጂ በአሮጌ እርሾ በከፋትና በግፍ እርሾም አይደለም» (1ቆሮ 5:7-8)።

ይህ መታሰቢያ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለእኛ ሲል የተቀበለውን መከራ በመስቀል ላይ መሞቱን እያሰብን ለከፈለው ዋጋ ሁሉ ውዳሴና ምስጋና የምናቀርብለት ጊዜ ነው። የፋሲካ በዓል የእስራኤላውያንን ነፃ መውጣት እንደሚያሰበርና በየዓመቱም ሲያደርጉት (ዘኀ 9:1-5) ነፃ መውጣታቸውን እያሰቡ እያስታወሱ እንደሚያደርጉት ቤተ ክርስቲያን የጌታ እራትን ስትካፈል የጌታን መከራ መቀበል፣ ሞቱንና ትንሣኤውን ታስባለች። ከዚህም የተነሣ በእርሱ ሞት ስላገኘችው ሕይወትና ነፃነት እርሱን ታመስግናለች።

በመካከል መለያየት ሆኖ የጌታን እራት የምንካፈል ከሆነ (1ቆሮ 11:18)፤ እንዲሁም እንደ ተራ የምግብ ግብዣ ከተቆጠረ ወይም እርስ በርስ በመጠባበቅ

(3)

ካልሆነና ሥርዓት ከልለው (21-22፣ 33) ራቱ የጌታ ራት መሆኑ ቀርቶ የራሱን እራት (ምግብ) እንደ መብላት ይቆጠራል። ይህም እንጀራው ለሚበላውና ጽዋውን ለሚጠጣው ዕዳ ይሆንበታል፤ ቅጣትም አለው (11:27-32)። ስለዚህ አስቀድሞ ራሱን መመርመር ያስፈልጋል። እንዲሁም የጌታን እራት ከመውሰድ በፊት «ለውግን ራሱን ይፈትን» (1ቆሮ 11:28) ይላል። ይህ ራሱን መፈተን የጌታን እራት ለመውሰድ የሚገባው ወይም «ብቁ» መሆኑን ለማረጋገጥ ነው። ስለሆነም ሰው የጌታን እራት በሚወስድበት ጊዜ አስቀድሞ ከጌታ ጋር ያለውን ጉዞና ታማኝነቱን ይፈትሻል።

የጌታ ደም የአዲስ ኪዳንን መጀመር ያበስራል (ሉቃ 22:20፣ ኤር 31:31-34)። የጌታ እራት ወደ ጌታ በመስቀል ላይ በመሞት የፈጸመውን የማዳን ሥራ ሲያመለክት ወደፊት ደግሞ ይኸው ጌታ ለሁለተኛ ጊዜ የሚመለስ መሆኑን/ መምጣቱን ያውቃል።

3 ናናግ የጌ

(U)

(ሐ)

ቤተ ክርስቲያን የጌታን እራት በምትካፈልበት ጊዜ ሁሉ አንድነቱን ማጽናቷ ነው፤ ጌታ በመስቀል ላይ የፈጸመውን መግባታዋ ነው፤ እንዲሁም በክብር እንደሚመለስ ማወቃ ነው። ቃሉ እንደሚል «ይህን እንጀራ በበላችሁ ጊዜ ሁሉ ይህንም ጽዋ በጠጣችሁ ጊዜ ሁሉ ጌታ እስኪመጣ ድረስ ሞቱን ትናገራላችሁ» (1ቆሮ 11:26)።

በአጠቃላይ ለክርስቲያንና ለቤተ ክርስቲያን የአያንዳንዱ ቀን ኑሮ እግዚአብሔርን የማምለክ ክፍል ነው። በሕይወት መኖር፣ መሥራት፣ መናገርም ሆነ ማገልገል ሁሉ ለእግዚአብሔር ክብር ነው። «ማንም ሰው የሚናገር ቢሆን እንደ እግዚአብሔር ቃል ይናገር፣ የሚያገለግልም ቢሆን እግዚአብሔር በሚሰጠኝ ኃይል ነው ብሎ ያገልግል። ክብርና ሥልጣን እስከ ዘላለም ድረስ ለእርሱ በሚሆነው በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል እግዚአብሔር በነገር ሁሉ ይከብር ዘንድ አሜን» (1ጴጥ 4:11)።

እውነተኛ አምልኮ ሲደረግ በእግዚአብሔር ደስ መሰኘት ይኖራል። በምድር ላይ እውነተኛ ደስታ የሚኖረው እግዚአብሔርን በማምለክ የሚገኘው ደስታ ነው። ዳዊት «ከፊትህ ጋር ደስታን አጠገብኸኝ» (መዝ 16:11) እንዳለ በደስታ መጥገብ በእግዚአብሔር ፊት በመሆንና እርሱን በማምለክ በሚኖረው ደስታ ነው። እንዲሁም መጽሐፍ «አምላክሽ እግዚአብሔር በመካከልሽ ታዳጊ ኃይል ነው፣ በደስታ በአንቺ ደስ ይለዋል፣ በፍቅሩም ያርፋል፣ በእልልታም በአንቺ ደስ ይለዋል (ሶፎ 3:17) እንደሚል በንጹሕ ልብና በተቀደሰ ሕይወት በሚቀርብ አምልኮ እግዚአብሔር ደስ ይሰኛል። እግዚአብሔርን ደስ የሚያሰኘው በእርሱ መኖር ነው (ዮሐ 15:10)። እግዚአብሔር ኃይሉ የሚሆንለት ሰው በእግዚአብሔር ደስ የሚለውና በእርሱ ሐሴት የሚያደርግ ሰው ነው (ዕን 3:18-19)።

የመናገርም ሆነ መልካም ሥራ የማከናወን የመጨረሻው ዓላማና ግብ እግዚአብሔርን ለማክበር ነው። በቤተ ክርስቲያን የሚደረግ ማንኛውም ዓይነት አገልግሎት ለእግዚአብሔር ክብር ነው። የምትናገረው እንደ እግዚአብሔር ቃል ሲሆን የምትፈጽማቸው አገልግሎቶች ሁሉ ከእግዚአብሔር በሆነ ሊከናወን በዚህ እግዚአብሔር ይከብራል። ስለሆነም የቤተ ክርስቲያን ተግባሮች በሙሉ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ለእግዚአብሔር ክብር መከናወን አለባቸው። ይህን ስታደርግ ቤተ ክርስቲያን የመጀመሪያውን ተግባሯን እግዚአብሔርን ማምለክ በሙላት ትፈጽማለች።

ክፍል 3 ማደግና መታነጽ

እስከሁን ባየናቸው ሁለት ክፍሎች ስለ ቤተ ክርስቲያን በጠቅላላውና የቤተ ክርስቲያን ቀዳሚ ተግባር ስለሆነው እግዚአብሔርን ማምለክ በቅደም ተከተል ተመልክተናል። በዚህ ክፍል የምናየው የቤተ ክርስቲያን አንዱ ዋና ተግባር ስለሆነው ወደ ክርስቶስ ስለማደግና እርስ በርስ መተናነጽ ነው።

ምዕራፍ 7 መንፈሳዊ እድገትና መተናነጽ

7.1 መንፈሳዊ እድገት

መጽሐፍ ቅዱስ ሰውን ፍጥረታዊ ሰውና መንፈሳዊ ሰው (1ቆሮ 2፡14-15) ወይም አሮጌው ሰውና አዲስ ሰው (2ቆሮ 5፡17፤ ኤፌ 4፡24) በማለት በሁለት ይክፍለዋል።

ፍጥረታዊ ሰው በውስጡ መንፈሳዊ ሕይወት ስለሌለው ቅንጣቱ እንደሞተበት ዘር ሊያድግ አይችልም። የሚያድግ ሕይወት ያለው ብቻ ነው።

ዕድገት ቃሉን ስምቶ በማድረግ ይገኛል። ዕድገት በዓለት ላይ እንደተመሠረተ ቤት ጎርፍ የማያሰጋው መሆን ነው። በመንፈሳዊ ሕይወት አስማደግ ደግሞ በእሾህ እንደታነቀው ዘር በምድራዊ ሕይወት ጭንቀት፣ ባለጸግነት፣ ተድላ ታንቆ ለፍሬ አለመድረስ ነው (ሉቃ 8፡14)።

በመሠረቱ መንፈሳዊ ዕድገት የእግዚአብሔር ሥራ ነው። ሕይወት የሚሰጥና የሚያሳድግ እግዚአብሔር ነውና (1ቆሮ 3፡6-7)። አካል የሚያድገው እግዚአብሔር በሚሰጠው ማደግ ነው (ቆላ 2፡19)። ይህም ራስ ወደሆነው ወደ ክርስቶስ የተጠጋና ከእርሱ ጋር በቀጥታ የተገናኘ ከሆነ ብቻ ነው (ቆላ 2፡19)።

መጽሐፍ «ማደግ በነገር ሁሉ ...» (1ጢሞ 4፡15) እንደሚል ዕድገት በክርስቲያን ሕይወት በነገረው ሁሉ፡- በአኗኗሩ፣ በአመለካከቱ፣ በአስተሳሰቡ፣ በመረዳቱ፣ ወዘተ ሊገለጥ ይገባዋል።

መንፈሳዊ እድገት፡-

- ክርስቶስን መምሰል ነው፡፡ ከክርስቶስ ጋር እኩል መሆን አይደለም በባሕርይ እርሱን መምሰል እንጂ፡፡
- ሙሉ ሰው መሆን ነው፡፡ ወደ ፍጹምነት የሚያድግ ሰው (ቆላ 1:28) የበሰለ ሰው (2:6) መሆን ነው፡፡
- መንፈሳዊ ሰው መሆን ነው፡፡ መንፈሳዊ ሰው በበደል ያለውን የሚያቀና (ገላ 6:1-2) ኃጢአተኛን ከተሳሳተባት መንገድ የሚመለስ (ያዕ 5:20) ነው፡፡
- የሌላውን ሽክም መሸከም (ሮሜ 15:1፤ ገላ 6:2) ሌሎችን ማገዝ፤ መውቀስ (ይሁዳ 1:22-23)፡፡
- እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ እንጂ እንደ ሰው ምኞት (እንደ ሥጋ ፈቃድ) አለመኖር ነው (ሮሜ 8:12)፡፡ በእግዚአብሔር መንፈስ መመራት (ሮሜ 8:14)፡፡ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ መኖርን «እንደ ዕቃ ጦር» (1ጴጥ 4:1-2) አድርጎ መያዝ፡፡
- በእግዚአብሔር ጥበብ መብሰል ነው (1ቆሮ 2:6)፡፡ በቅንዓትና በክርክር ከሚገለጽ ሥጋዊነትና ሕፃንነት የተለየ ሕይወት (3:1-3) ነው፡፡
- ፍሬ በማፍራት እግዚአብሔርን ማክበር ነው፡፡ በተሰጠው መክሊት መጠን መንገድ መቻል ብዙ ፍሬ ማፍራት (ዮሐ 15:8) ነው፡፡ እግዚአብሔር መንግሥት ዓላማ የራሱን ፈቃድ/ፍላጎት የመተው መጠን ነው፡፡
- ከክብር ወደ ክብር መለወጥ ነው (2ቆሮ 3:18)፡፡ መለወጥ ያለው በእግዚአብሔር ክብር ነው፡፡ ክብር የሚገኘው መሸፈኛው (መጋረጃው) ሲቀደድና ወደ እግዚአብሔር በመዞር (በመምጣት) (3:16) ነው፡፡
- ያለ ጌታ ምንም ማድረግ አለመቻሉን ማወቅ ነው (ዮሐ 15:5)፡፡ ያለው ሁሉ የተሰጠው መሆኑን ማወቅ (1ቆሮ 3:10፤5፤ 2ጴጥ 3:15) እና አለመታበይ (ሮሜ 12:3) ነው፡፡

በመንፈሳዊ ሕይወት ያለማደግ ምልክቶች፡-

አለማደግ፡-

- በክርስቶስ ሕፃናት መሆን ነው 1ቆሮ3:1፡፡ ሕፃንነት ደግሞ አለማደግ 1ቆሮ 14:20፤ አለመብሰል ዕብ 5:13-14፤ ወተት ብቻ መፈለግ ኤፌ4፤14 ነው፡፡ የቆሮንቶስ ቤተ ክርስቲያን ለዚህ ምሳሌ ነች፡፡

- ገና ሥጋዊ መሆን ነው 3:2። ሥጋዊነት የሚገለጸው በቅንዓት ሐዋ 5:17፤ ገላ 5:19፤ ያዕ 3:14-16፤ 4:1-2፤ በክርክር 1ቆሮ 1:11፤ በመካሰስ 1ቆሮ 6:1-8 በመከፋፈል ነው።
- ገና ጽኑ ምግብ ለመብላት አለመቻል ነው 3:2-3
- እንደ ሰው ልማድ መመላለስ ነው 3:3
- ሰው ብቻ መሆን ነው 3:4

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ሕፃን ልጅ፣ ተክልና ሕንጻ ለማደግ ምሳሌዎች ሆነው ተገልጸዋል።

- ሕፃን፡- (ቆላ 2:7) «እንድታድጉ አሁን እንደተወለዱ ሕፃናት» (1ጴጥ 2:2)
- ተክል፡- በወንዝ ዳር እንደተተከለ ኤር 17:8፤ ዘፍ 47:22 ሥር መስደድ ኤፌ 3:17፤ መዝ 1:3 ድርቅ የማያስፈራው የማይሰጋ መሆን
- ሕንጻ፡- በክርስቶስ ላይ የተመሠረተ ኤፌ 2:21-23። ኢየሱስ ክርስቶስ የማዕዘን ድንጋይ ኤፌ 2:20። የክርስቶስ ነገር ትምህርት ዕብ6:1 መንፈሳዊ ቤት መሆን (1ጴጥ 2:4-6፤ ይሁዳ 1:20)።

መንፈሳዊ እድገት የሚገኘው፡-

- በክርስቶስ እውቀት (በቃሉ) ማደግ። ይህ ከቃሉ መወሰድ ይጀምራል። የቃሉን ወተት በመመኘት (1ጴጥ 2:2፤ 1ጴጥ 1፡23) ቃሉ እንዲያፈራ እንዲያድግ መልካም አፈር መሬት በመሆን ቃሉን በእምነት በመቀበል በማዋሃድ (መጋት ሳይሆን መብላት) 1ቆሮ 3:2 ጠንካራ ምግብ በመመገብ ዕብ 5:12-14 ጠንካራ ምግብ (ቁ14) የጽድቅ ቃል (ቁ13) ነው ይህም ጽኑ መብል 1ቆሮ3:2 ነው። የእግዚአብሔር የጽድቅ ቃል የሚያውቁና መልካሙን ከክፉ ለመለየት ራሳቸውን ያስለመዱና የበሰሉ ሰዎች ናቸው (ዕብ 5:14)። ቃሉን በመመገብ በደኅንነት ማደግ (1ጴጥ 2:2)፤ የእምነት ማደግ ነው (2ቆሮ 10:15፤ 2ተሰ 1:3)። በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋና እውቀት ማደግ ነው (2ጴጥ 3:18)።
- እግዚአብሔርን የበለጠ በመፈለግ። ወደ እግዚአብሔር ጸጋ ዙፋን አዘውትሮ መቅረብ (መጸለይ) የበለጠ መዘርጋት/ መጠማት/ ክብሩን መናፈቅ መያያዝ ራሱን ብርሃን ለሆነው ለእግዚአብሔር ማስመርመር «የጸድቃን መንገድ ግን እንደ ንጋት ብርሃን ነው፤ ሙሉ ቀንም እስከሚሆን ድረስ እየጨመረ ይበራል» ምሳ 4:18። መረጋጋትና በእግዚአብሔር ፈቃድ ጸንቶ መቆም ነው (ቆላ 4:12)። እግዚአብሔርን በማወቅ ማደግ ነው (ቆላ 1:10)።
- በክርስቶስ በመኖር ዮሐ 15:1-10 በክርስቶስ የሚኖር- ኃጢአትን አያደርግ 1ዮሐ 3:6 ክርስቶስ በሚገለጥበት ጊዜ አያፍርም 1ዮሐ 2:28

■ በክርስቶስ መኖር ማለት፡- ራስ ከሆነው ከክርስቶስ ጋር በመያያዝ ቆላ 2:19 ከግንዱ ከክርስቶስ ጋር መጣበቅ ነው። ቤተ ክርስቲያን ከክርስቶስ ጋር ሕያው ግንኙነት ከሌላት እንደ እድር ሆነች ማለት ነው።

■ እርሱ እንደተመላለሰ መመላለስ፡- ጽድቅን በማድረግ 1ዮሐ 3:7 በንጽሕና 1ዮሐ 3:3 በፍቅር ኤፌ 5:2፣ 1ዮሐ 3:16፣ 4:17፣ ዮሐ 13:34 በጸጋ በይቅርታ ቆላ 3:18

■ የእርሱን ምሳሌነት መከተል ዮሐ 13:15 በትሕትና ፊል 2፣5-7፣ ሉቃ22:27 ሌላውን ደስ በማሰኘት ሮሜ 15:3 ራስን በመካድ ማቴ 16:24 ሌላውን በመርዳት 2ቆሮ 8:9 የአባቱን ፈቃድ በማድረግ። ትሑት ሰው ከሌላው የሚበልጥባቸው ወይም የሚሻልባቸው የተለያዩ ነጥቦች ሊኖሩት ይችላሉ። ነገር ግን እነዚያን ነጥቦች እርሱ አይቆጥርም። የዋህ ሰው «ይገባኛል» የማይል ሰው ነው። እንዲህ ያሉ ሰዎች ባሉበት አንድነት ያድጋል።

■ ፍለጋውን በመከተል 1ጴጥ 2:21 መከራን በመቀበል 2ጢሞ 3:12 የነብያት ምሳሌነት ያዕ 5:10 ያሰ ነቀፋ 1ጴጥ 2:21-23 መከራን በመቻል ዕብ 12:3 ነውርን በመናቅ ባለመዛል

■ ከክርስቶስ በመማር ማቴ 11:29 ነውርን ንቆ ሩጫን በመቀጠል ዕብ 12:1-3

የክርስትና ሕይወት ወደ ግብ ለመድረስ የራስን ሰውነት በመጉሰምና ራስን በመግዛት የክርስቶስን ምሳሌነት ተከትሎ በትዕግሥት የሚደረግ የፍጥነት ሩጫ ነው። ለዚህም መልካሙን ገድል መጋደል፣ ሩጫን መጨረስ፣ እምነትን እስከ መጨረሻው አጽንቶ መጠበቅ ያስፈልጋል (ፊሊ 3:14፣ 1ቆሮ 9:24-27፣ 2ጢሞ 4:7-8፣ ዕብ 12:1-4)። የክርስትና ሕይወት ወደ ግብ ለመድረስ ትዕግሥትንና ሩጫን በአንድ ላይ ማቀናጀት ነው። የሩጫው ርቀት ረጅም ነው፣ የሚፈታተነው ብዙ ነው፣ ግን ጌታ በትዕግሥት ጨርሶታል። ዓይኑን በክርስቶስ ላይ ያደረገ ሩጫውን ይጨርሰዋል፣ ፍጽም ምሉዕ ይሆናል (ያዕ 1:4)።

7.2 የእርስ በርስ መተናነጽ

ቃሉ «እንዱም እንዱም ሌላውን ያንጸው» (1ተሰ 5:11) እንደሚል ማደግ ሰጤናማ አካል መገንባት እንዱ ሌላውን በመገንባትና በማነጽ ሊሆን ነው። እንዲሁም በሌላ ቦታ «እንግዲህ ስላም የሚቆምበትን እርስ በራሳችንም የምንታነጽበትን እንያዝ» (ሮሜ 14:19) ይላል። ሁሉም ሰው በሌሎች መበረታታት መታነጽ ያስፈልገዋል። ሐዋርያው ጳውሎስ ይህ እስፈልጎት ነበር (ሮሜ 1:11-12)።

የሚያንጽ እግዚአብሔር ነው (ሐዋ 20:32)። ቃሉ ያንጸል፣ በጤናማ እምነት መታነጽ (ይሁዳ 1:20)።

ሁላችን የእግዚአብሔርን ልጅ በማመንና በማወቅ ወደሚገኝ አንድነት፤ ሙሉ ሰውም ወደ መሆን የክርስቶስም ሙላቱ ወደሚሆን ወደ ሙላቱ ልክ እስክንደርስ ድረስ ... እውነትን በፍቅር እየያዝን በነገር ሁሉ ወደ እርሱ ራስ ወደሚሆን ወደ ክርስቶስ እንደግ፤ ከእርሱም የተነሣ አካል ሁሉ እያንዳንዱ ክፍል በልክ እንደሚሠራ በተሰጠለት በጅማት ሁሉ እየተጋጠመና እየተያያዘ ራሱን በፍቅር ለማነጽ አካሉን ያላድጋል (ክፌ 4:12-16)።³⁷

«ፍቅር ግን ያንጸል» (1ቆሮ 8:1)። ትዕቢት ያፈርሳል፤ ይንዳል፤ ፍቅር ግን ያያይዛል፤ ይገነባል።

«ወንድምህ አቤል ወዴት ነው?» ብሎ እግዚአብሔር ሲጠይቀው የቃየን መልስ «አላውቅም፤ የወንድሜ ጠባቂ እኔ ነኝ?» (ዘፍ 4:9) የሚል ነበር። ይህ የአመጸኞች መልስ ነው። የወንድሙ ጠባቂ የሆነ ሰው የጠፋውን ይፈልጋል፤ ከእውነት የሳተውን ይመልሳል (ያዕ 5:19-20)።

በቤተ ክርስቲያን እያንዳንዱ ሰው በጌታ ወንድሙ ለሆነው ለሌላው ጠባቂ ነው። የወንድሙን መታነጽ ይፈልጋል። እንዳይጠፋ ይከታተላል፤ እንዲያድግ ይመግበዋል፤ በደክመበት ይሸከመዋል፤ ያግዘዋል። «ግለኝነት» ወይም «ለሌላው ግድ የለሽነት» የክርስትና መልክ አይደለም። ክርስትና እኗኗሩ እግዚአብሔርን በመፍራት በአንድነት በሕብረት በመተሳሰብ በቤተሰብነት አንዱ ሌላውን በማነጽ እርስ በርስም በመተናነጽ ሁሉንም በእግባብና በሥርዓት በማድረግ ላይ የተመሠረተ ነው።

መታነጽ በተማሩት ቃል በመኖር ሥር ለድዶ ማደግ (ቆላ 2:6-7)፤ መጠንከርና ወደ ፍጻሜ መሄድ (ዕብ 6:1) ነው። የክርስቶስን ቤተ ክርስቲያን ፍጹማን ለማድረግ (ኤፌ. 4:13) ግልገሎችን ማለማራት፤ ጠቦቶችን መጠበቅ፤ በጉችን ማለማራት ነው (ዮሐ. 21:15-17)።

ቤተ ክርስቲያን የክርስቶስ ሙላቱ ናት። ራስ ወደሆነው ወደ ክርስቶስ ማደግና ወደ እርሱ የሙላቱ ደረጃ መድረስ የቤተ ክርስቲያን ግብ ነው። ቤተ ክርስቲያን አሁን ሙላቱ ናት፤ ደግሞም ወደዚህ ሙላቱ ልክ ታድጋለች፤ የክርስቶስ ኢየሱስ የሙላቱ ልክ የፍጹምነት የመጨረሻው ደረጃ ነው።

³⁷ ይህ ክፍል በሌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች እንደሚከተለው ተገልጿል። መጽሐፍ ቅዱስ አዲሱ መደበኛ ትርጉም 1993 ዓ.ም. «... ይህም የሚሆነው ሁላችንም የእግዚአብሔርን ልጅ በማመንና በማወቅ ወደሚገኝው አንድነት በመምጣትና ሙሉ ሰው በመሆን በክርስቶስ ወዳለው ፍጹምነት ደረጃ እስክምንደርስ ነው ... እውነትን በፍቅር እየተናገርን፤ ራስ ወደሆነው ወደ እርሱ በነገር ሁሉ እናድጋለን እርሱም ክርስቶስ ነው፤ ከእርሱም የተነሣ አካል ሁሉ በሚያገኘው ጅማት እየተያያዘና እየተጋጠመ እያንዳንዱ ክፍል የራሱን ሥራ እያከናወነ በፍቅር ያድጋል ራሱንም ያንጸል»። The New International Version "... until we all reach unity in the faith and in the knowledge of the Son of God and become mature, attaining to the whole measure of the fullness of Christ ... speaking the truth in love, we will in all things grow up into him who is the Head, that is Christ. From him the whole body, joined and held together by every supporting ligament, grows and builds itself up in love, as each part does its work."

ስለሆነም የእርስ በርስ መተናነጽ ግብ ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ የሙላቱ ልክ ለማደግ ነው፤ ይህም «ሙሉ ሰው» መሆን ነው። ቤተ ክርስቲያን ኢየሱስ ክርስቶስን በማወቅ በአንድነት፣ በእውነት፣ በፍቅር፣ በመያያዝ ትታነጻለች፣ ታድጋለች፣ ሙሉ ሰው ትሆናለች፣ ወደ ክርስቶስ ሙላት ትደርሳለች። ስለ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ያለን እውቀት በእርሱም በመኖር ስናድግ በአንድነት እናድጋለን።

ቅዱሳንን ሙሉ ሰው ወደ መሆን ማድረስ የክርስቶስ ባሕርይ በሙላት እንዲኖራቸው ማድረግ ነው። ከሕፃንነት ደረጃ ወይም አስተሳሰብና ባለማወቅ ከሚፍገመገም ሕይወት ማሳደግ ሙሉ ሰው ማድረግ ነው።

ማነጽ እውነትን በፍቅር መያዝ መሆኑን ኤፌ. 4:15 ያሳያል። እውነት በስህተት ላይ ወይም በጨለማ ላይ የሚበራ ብርሃን ነው። ጨለማው ይገልጠዋል። እውነት የሚያሳድግ ምግብ ነው። እውነትን የሚመገብ ሰው ይበረታል፣ ይፋፋል፣ ይጸናል። እውነት ደግሞ የእግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስ እንደሆነ መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምራል።

እንዲሁም ፍቅር በትህትናና በበጎ ህሊና ነገሮችን ማየት ባልንጀራን ማስተናገድ ለማነጽ ለማሳደግ በሆነ አቀራረብ ባልንጀራን መቅረብ ወይም በፍቅር በሆነ መናገር ነው። ይህም ማለት በማፍረስ በመሳደብ ወይም በማብጠልጠል ሳይሆን ወይም እኔ እበልጣለሁ በሚል ስሜት ሳይሆን ባልንጀራን ለማሳደግ በትህትና እውነት የማሳየት ፍቅር ነው።

የአገልጋዮች አገልግሎት ለማነጽ የሚሆነው እውነት የሆነውን የእግዚአብሔርን ቃል በፍቅር ለሚያገለግሏቸው ሲያቀርቡ ነው። ይህ ወደ አንድነት የሚያደርስ ሙሉ ሰው ወደ መሆን የሚያደርስ ፍሬ እንዲያፈሩ የሚያደርግ ነው።

ቤተ ክርስቲያንን ማለትም አካሉን የሚያይዛት ጅማት፣ የሚያጋጥማት ሙጫ ፍቅር ነው። በፍቅር የተያያዘ፣ የተገጣጠመ አካል ይታነጻል፣ ያድጋል፣ ወደ ክርስቶስ ሙላት ልክ ይደርሳል።

የስጦታዎቹ መሰጠት ዋና ዓላማ የክርስቶስን አካል ለማነጽ ነው (ኤፌ. 4:12-15)። ማነጽ መገንባት ነው፣ ማሳደግ፣ መጨመር፣ ዋናው ወደ ፍጹምነት ማድረስ ነው። የማነጽ ተቃራኒ ማፍረስ፣ መለያየት፣ መከፋፈል፣ ማጠላለጥ፣ ማዳከም፣ ማላለት ነው። የማነጽ ሥራ የጸጋ ስጦታዎች መሰጠት ዓላማ ነው።

የክርስቶስን አካል ማነጽ ሁለት ተቀራራቢነት ያላቸው ግቦች እንዳሉት እንመለከታን።

1. ቅዱሳንን ወደ አንድነት ማድረስ
2. ቅዱሳንን ሙሉ ሰው ወደ መሆን ማድረስ ናቸው።

በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ በማመን የተፈጠረው አዲስ ሰው (ኤፌ. 2:15) ሙሉ ሰው እንዲሆን (4:13) በፍቅር መታነጽ አለበት። ይህ ሲሆን ሕፃናት መሆን ያበቃል (4:14)። ይህ አዲስ ሰው ራስ ወደሆነው ወደ ክርስቶስ ያድጋል፣ ወደ ሙላቱ ልክ ይደርሳል።

የመጀመሪያዋ ቤተ ክርስቲያን የታነጸችው በሐዋርያት ትምህርት፤ በገብረት፤ እንጂራውንም በመቁረስና በየጸሎቱ በመትጋት ነበር (ሐዋ 2:42)። ቃሉ «... አብያተ ክርስቲያናት በሰላም ኖሩ ታነጹም በእግዚአብሔርም ፍርሃትና በመንፈስ ቅዱስ መጽናናት እየሄዱ ይበዙ ነበር» (ሐዋ 9:31) እንደሚል የቤተ ክርስቲያን ዕድገት የቁጥር መብዛት ብቻ አይደለም፤ በፍቅርና በመንፈስ ቅዱስ አሠራር ሙሉ ሰው ወደ መሆን ማደግ እንጂ። ሐዋርያው ጳውሎስ የኤፌሶንን ክርስቲያኖች «ያንጸችሁ ዘንድ ሰሚቻለው ሰጸጋው ቃል አደራ ሰጥቻችኋለሁ» ይላቸዋል (ሐዋ 20:32)። የጳውሎስም አገልግሎት የማነጽ አገልግሎት ነው (2 ቆሮ 10:8)፤ ማነጽ የማፍረስ ተቃራኒ ነው።

የአገልጋዮችም ዓላማ ሰውን ሁሉ በማስተማርና በመገሰጽ ለክርስቶስ ፍጹም የሚሆን ሰውን ማቅረብ ነው (ቆላ 1:28)። አንዱም አንዱን እንዲያንጸው የጌታ ቃል ያዝዛል (1 ተሰ 5:11)። ይህም አንዱ ሰሌላው የሚያደርገውና የእርስ በርስ መተናነጽ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ስለ እርስ በርስ መተናነጽ የሚከተለውን ያስተምራል።

እርስ በርስ፡-

- መጸለይ (ያዕ 4:16)
- ማስተማር (ሮሜ 15:14፤ ቆላ 3:16)
- መዋደድ (ዮሐ 15:12፤ 1ተሰ 4:9፤ 1ጴጥ 1:22፤ 4:8፤ 1ዮሐ 3:11)
- አንድ ሀሳብ መሆን (ሮሜ 12:16፤ 15:5)
- ሰላምታ መስጣጣት (ሮሜ 16:20፤ 2ቆሮ 13:12፤ 1ጴጥ 5:14)
- መከባበር (ዮሐ 13:14፤ 1ጴጥ 5:5፤ ሮሜ 12:10፤ ገላ 5:13፤)
- ማገልገል (1ጴጥ 4:10)
- መዘመር (ኤፌ 5:19)
- ሽክም መሽክም (ገላ 6:4፤ ኤፌ 4:32፤ 1ተሰ 5:15)
- መመካከር (1ተሰ 5:11፤ ዕብ 3:13፤ 10:25)

ከዚህ በመነሣትና የመጽሐፍ ቅዱስን አጠቃላይ ትምህርት በማገናዘብ ቤተ ክርስቲያን የምትታነጽባቸው 7 መሠረታዊ መንገዶች ቀጥሎ የቀረቡት ናቸው።

ጸሎት

የእግዚአብሔር ቃል

ፍቅርና አንድነት

ቅድስና

በመንፈስ ቅዱስ ኃይል

የሌላውን ሽክም በመሽክም

መደራጀት፤ አመራርና አገልግሎት

ሙሉ ሰው ወደ መሆን ለማደግ የሚቻለው እያንዳንዱ የአካል ክፍል (ብልት) የራሱን ሥራ ሲያከናውንና በተሰጠው ጸጋ ሲያገለግል ነው። ስለሆነም የጸጋ ስጦታዎች የሚሰጡት አካሉን ለመገንባት፤ ለማነጽ ነው።

የአንድነት መሠረቱ የእግዘአብሔርን ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስን ማመንና ማወቅ ነው። በዚህ እውቀት ላይ የተመሠረተና የሚታነጽ አክል በሕፃንነት አይቀርም፤ ከመፍገምገም ይወጣል፤ ያድጋል። አካሉ የሚያድገው ወደ ክርስቶስ ነው። በአካል ውስጥ ብልቶች አሉ፤ ስለዚህ በኅብረት፤ በአንድነት ማደግ እርስ በርስ መተናነጽ ነው። ይህ የቤተ ክርስቲያን አንዱ ተልዕኮዋ (ተግባሯ) ነው።

የእርስ በርስ መተናነጽ በአጠቃላይ ሲታይ የክርስቶስ አካል የሆኑ ብልቶች ሁሉ አንዱ የሌላው ብልቅ በመሆናቸው (ሮሜ 12:5፤ ኤፌ. 4:25) እርስ በርሳቸው የሚኖራቸው ግንኙነት ሰላማዊና (ሮሜ 14:19፤ 1ተሰ 3:13) በጨው የጣፈጠ (ማር 9:50) ክርስቲያናዊ ግንኙነት ነው።

እንግዲህ ከዚህ በላይ በተራ ቁጥር 1 እስከ 7 የተዘረዘሩትን የእርስ በርስ መተናነጽ ተግባሮች በጥንቃቄ የምታከናውን ቤተ ክርስቲያን የምታድግ፤ የምትታነጽ፤ ሙሽራውን እንደምትጠብቅ ሙሽራ ቅድስትና ያለ ነውር ትሆናለች።

ምዕራፍ 8 ጸሎት

ጸሎት የቤተ ክርስቲያን እስትንፋሷ ወደ እግዚአብሔር መቅረቢያ መስመሯ ነው። ጸሎት የሁለት መስመር ግንኙነት ነው። ጸሎት የልብን ሀሳብ ወደ እግዚአብሔር ማቅረብና እግዚአብሔርን ማዳመጥ ጭምር ነው። የቤተ ክርስቲያን ሕይወት የጸሎት ሕይወት ነው። ያዘነ ይጻል፤ ሰታመመ ይጻሰይ፤ አንዱ ለሌላው ይጻል፤ (ያዕ 5:13-16)።

የሚጻል፤ ሰው እግዚአብሔር የሚሰማና የሚናገር ሕያው አምላክ እንደሆነ የሚያምን ሰው ነው። በእምነት ወደ እግዚአብሔር የሚቀርብ ጸሎት ታላቅ ኃይል እንዳለው ያውቃል።

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ሌሊቱን ሁሉ ሲጻል ያድር ነበር (ሉቃ 6:12)። አጥብቆ ይጻል ነበር። ስለ ጸሎትም አስተምሯል። ጌታ ስለ ጸሎት ካስተማረው በጥቂቱ የምንረዳው፡- እግዚአብሔር የሚሰማውና የሚመልስው ጸሎት በመስማማት፤ በአንድ ልብ የቀረበ (ማቴ 18:19-20) ሲሆን ነው። እንዲሁም ተግባራዊ መለመን (ሉቃ 11:5-8፤ ማር 13:33፤ ማር 14:38፤ ሉቃ 18:10-14)፤ ራስን ዝቅ በማድረግ በትህትና መለመን (ሉቃ 18:10-14)፤ የበደሉንን ይቅር በማለትና (ማቴ 18:21-35)፤ በእምነት (ማር 11:24) መጸሰይ እንደሚያስፈልግ ነው።

በጸሎት እግዚአብሔር ለሕዝቡ መሪ ስጥቷል (መሳ 1:4)፤ መንገድ መርቷል (መሳ 15:5፤ 20:18)። በጸሎት፡-

- እግዚአብሔር ይለመናል (ዕዝ 8:23)፤
- የመካኒቱ ማሕፀን ተከፍቷል (ዘፍ 25:21)፤
- ባሕር ተከፍሏል (ዘጸ 14:10-31)፤
- ፀሐይ ቆማለች ጨረቃም ዘግይታለች (ኢያሱ 10:13)፤
- ዝናብ እንዳይዘንብ ሆኗል (1ነገ 17:1-7፤ ሉቃ 4:25፤ ያዕ 5:16-17)፤
- ሕመምተኞች ተፈውስዋል (ሐዋ 28:8)፤
- አንካሶች ዘለዋል (ሐዋ 3:1-8)፤
- ሙታን ተነስተዋል (2ነገ 4:33-32፤ ሉቃ 8:48-56)።

እግዚአብሔር በጎብረትና በመስማማት የሚደረግን ጸሎት ስምቶ ይመልሳል (ማቴ 18:18)። የሚለምኑትን ለሚያውቁና (ማቴ 20:20-22) እንደ ፈቃዱ ለሚለምኑ (ዮሐ 5:14) ለሚያምኑ ጸሎት ታላቅ ኃይል አለው (ያዕ 5:16)።

የጸሎት ዓይነቶችን በአምስት ክፍሎች ማየት ይቻላል። እነዚህም፡- ልመና (ወይም መጠየቅ)፣ ምልጃ፣ ምስጋና³⁸ (1ጢሞ 2:1፣ ፊሊ 4:6፣ ኤፌ 6:18፣ ዮሐ 16:24)፣ ንስሐ (1ዮሐ 1:9)፣ መጋደል (የውጊያ ጸሎት) ናቸው።

8.1 ልመና/ መጠየቅ

የልመና ጸሎት ወደ እግዚአብሔር መናገርና እርሱም እንዲናገር፣ መልስ እንዲሰጥ መጥራት፣ መጋበዝ ነው። ልመና እግዚአብሔርን መፈለግና እስኪመልስ ድረስ እርሱን መጠባበቅ ነው።

እግዚአብሔርን መፈለግ የቤተ ክርስቲያን ትልቁ ተግባር ነው። እግዚአብሔር በሁሉም ቦታ ያለ አምላክ ነው። እግዚአብሔር ስሙ በሚጠራበት ስፍራ ይገኛል። ግን ደግሞ እግዚአብሔርን መፈለግ፡- ከቀን ወደ ቀን የበለጠ መንገዱን ለማወቅ፣ አሠራሩንም ለመረዳት መናፈቅ ይጠበቅብናል። «እግዚአብሔር በሚገኝበት ጊዜ ፈልጉት፣ ቀርቦም ሳለ ጥሩት» (ኢሳ 55:6) ይላል። እንዲሁም «በፍጹም ልባችሁ ካሻችሁኝ ታገኙኛላችሁ» ይላል (ኤር 29:13)።

እግዚአብሔር የተገኘለት ሕዝብ እግዚአብሔር ያልራቀበት ወይም ያልተወው ሕዝብ (ሕዝ 8:6) የተባረከ ነው። ስለዚህ እግዚአብሔር እስኪመጣ፣ ጽድቅንም እስኪያዘንበላት ድረስ ቤተ ክርስቲያን ተግታ እርሱን መሻት አለባት (ሆሴ 10:12)።

ቤተ ክርስቲያን ከሚመጣባት ችግርና መከራ የምትወጣው በጸሎት ነው። በጥንቷ ቤተ ክርስቲያን መከራ ሲበዛ በቤተ ክርስቲያን አጥብቆ ጸሎት ይደረግ ነበር (ሐዋ 12:12)። የቀደሙት ክርስቲያኖች በአንድ ልብ ሆነው በጸሎት ይተጉ ነበር (ሐዋ 1:14፣ 2:42)።

የእግዚአብሔር መንግሥት እንድትመጣ፣ እግዚአብሔር ለመከሩ ሠራተኞች እንዲልክ ልንለምን ቃሉ ያስተምረናል (ማቴ 6:10፣ 9:37-38፣ ሉቃ 10:2)። ቃሉ በኃይልና በግልጽነት ሲነገር፣ ሰዎች ንስሐ ሲገቡ፣ በሽተኞች ሊፈወሱ፣ አጋንንት ከሰዎች ሊወጡ የእግዚአብሔር መንግሥት ትሰፋለች። ስለዚህ በጸሎት ልንጸና፣ ወደ ፊትናም እንዳንገባ ልንጸልይ ይገባናል (ማቴ 26:41፣ ሮሜ 12:12)።

እግዚአብሔር የጸሎት ልመናን ይሰማል መልስም ይሰጣል። እግዚአብሔር ድምጹ በመገናኛው ድንኳን፣ በቤተ መቅደስ በነቢያትና በአገልጋዮቹ በኩል ለሕዝቡ ይመጣ ነበር። የእርሱ ድምጽ እንኳን ለሕዝቡና ለቤቱ አሠራር ለአሕዛብም ጥቅም ይመጣ ነበር። እግዚአብሔር በቤቱ ካልተናገረ ወይም ዝም እንዲል ከተደረገ ድምፅን የሚፈልግ ከሌላ አደባባይ ይፈልገዋል።

ቤተ ክርስቲያን «ስለ ነገሥታትና ስለ መኳንንትም» በሥልጣን ላይ ላሉ ሁሉ እንድትጸልይና እንድትማልድ የእግዚአብሔር ትዕዛዝ ነው። እነርሱም ጌታን

³⁸ ስለ አምልኮ በሚገልጸው ምዕራፍ 6 ውስጥ ስለ ምስጋና ጸሎት የቀረበውን ይመልከቱ።

እንዲያመልኩና የነፍስ ደህንነት እንዲያገኙ ቤተ ክርስቲያንም ጸጥና ዝግ ያለ ኑሮ ትኖር ዘንድ (1ጢሞ 2:1-2)።

እግዚአብሔርን ብዙ የተጠበቀ ሰው «በጩኸቴ ደክምሁ ጉሮሮየም ስለለ፤ እምላኬን ስጠብቅ ዓይኖቼ ፈዘዙ» (መዝ 69:3) እስከማለት ሊደርስ ቢችልም ታግሦ የጠበቀ ደግሞ «ቆይቼ እግዚአብሔርን ደጅ ጠናሁት፤ እርሱም ዘንበል አለልኝ፤ ጩኸቴንም ሰማኝ» (መዝ 40:1) ማለቱ አይቀርም። እንዲሁም እግዚአብሔር ጸሎትን ስለሚሰማ (ሚክ 7:7) እግዚአብሔርን «በመተማመን የሚጠበቁ አያፍሩም» (ኢሳ 49:23)፤ ኃይላቸውን ያድሳሉ (40:31)። በመጨረሻም «የሚሹህ ሁሉ በአንተ ሐሄት ያድርጉ ደስም ይበላቸው» (መዝ 70:4) በማለት ይናገራል።

ስለሆነም እግዚአብሔርን በጸሎት የሚጠብቅ ሰው «ከያዕቆብም ቤት ፊቱን የመለሰውን እግዚአብሔርን እጠብቃለሁ፤ እተማመንበትማለሁ» (ኢሳ 8:17) እንዳለው ሳይታከት ይጠብቀዋል። እግዚአብሔር ቢዘገይም በእርግጥ ይመጣልና (ዕን 2:3)። ስለዚህ እንደ ደቀ መዛሙርት የተስፋን ቃል መጠበቅ (ሐዋ 1:4)፤ በጸሎት ሆኖ በትጋት መጠበቅ (1:14) ያስፈልጋል።

8.2 በእግዚአብሔር ፊት ራስን ማዋረድ - ንስሐ

ኃጢአትን በእግዚአብሔር ፊት በመናዘዝ ከእግዚአብሔር ይቅርታ ካልተገኘበት በስተቀር ጊዜያት ባለፉ መጠን ኃጢአት ወደ ጽድቅ አይቀየርም። እንዲሁም ኃጢአት እርሾ ስለሆነ ሌላውን ሁሉ የሚያበላሽ ነቀርሳ ነው።

ዳዊት የሠራውን ኃጢአት ሳይናዘዝ ዝም ባለ ጊዜ «ሁል ጊዜ ከመጮኼ የተነሣ፤ ዝም ባለሁ ጊዜ እጥንቶቼ ተበላሹ በቀንና በሌሊት እጅህ ከብዳብኛለችና፤ እርጥበቴም ለበጋ ተኩሳት ተለወጠ»³⁹ (መዝ 32:3-4) ያለ ሰው ኃጢአቱን ሲናዘዝ ደግሞ «ኃጢአቴን ለአንተ አስታወቅሁ፤ በደሌንም አልሸፈንሁም፤ ለእግዚአብሔር መተላለፌን እነግራለሁ አልሁ፤ እንተም የልቤን ኃጢአት ተውህልኝ» ብሏል (ቁ 3:4)።

ራስን ማዋረድ የራስን ኃጢአተኝነት በመቀበል በደረሰብን ነገር ሁሉ እግዚአብሔር ጽድቅ ነው ብሎ ማወጅ ነው። ነህምያ «በደረሰብንም ነገር ሁሉ አንተ ጽድቅ ነህ፤ አንተ እውነት አድርገሃልና፤ እኛም ኃጢአት አድርገናል» (ነህ 9:33) ብሎ እንደጸለየው ነው። «... በስሜ የተጠሩት ሕዝቤ ሰውነታቸውን አዋርደው ቢጸልዩ፤ ፊቴንም ቢፈልጉ፤ ከከፉ መንገዳቸውም ቢመለሱ በሰማይ ሆኜ እስማለሁ፤ ኃጢአታቸውንም ይቅር እላለሁ፤ ምድራቸውንም አፈውሳለሁ» (2ዜና 7:14)።

³⁹ በመጽሐፍ ቅዱስ አዲሱ መደበኛ ትርጉም በ1993 ዓም «ቀኑን ሙሉ ከመቃተቴ የተነሣ ዝም ባለሁ ጊዜ እጥንቶቼ ተበላሹ፤ በቀንና በሌሊት እጅህ ከብዳብኛለችና ኃይሌም የበጋ ተኩሳት እንደላሰው ነገር ከውስጤ ተሟጠጠ።»

ከክፉ መንገድ መመለስ በአንደበት ከመናገር በሰውነት ላይ ከሚታይ የሃዘነተኛነት ስሜት በላይ ነው። ከክፉ መንገድ መመለስ «... በልባቸውም ንስሐ ቢገቡ በፍጹም ልባቸውና በፍጹም ነፍሳቸው ወደ አንተ ቢመለሱ ጸሎታቸውንና ልመናቸውን በማደራጀብ በሰማይ ስማ አንተም የበደሉህን ሕዝብህን ይቅር በል» (2ኬና 6:37-39) ብሎ ሰሎሞን እንደ ጸለየው ከልብ የሆነ ንስሐ መግባት፣ በተግባር የሚታይ መመለስ ነው። ጌታ እግዚአብሔር ራስን በማዋረድ በፊቱ ስለተደረገ ጸሎት ሲናገር «... እግዚአብሔር ጻድቅ ነው ብለው ሰውነታቸውን አዋረዱ። እግዚአብሔርም ሰውነታቸውን እንዳዋረዱ ባየ ጊዜ የእግዚአብሔር ቃል፡ ሰውነታቸውን አዋርደዋል፤ አላጠፋቸውም ...» (2ኬና 12:6-7) ብሏል።

የእግዚአብሔርን ፊት መፈለግ፡- በእግዚአብሔር ፊት ልመናን ከማቅረብ በላይ ነው። የእግዚአብሔርን ፊት መፈለግ እግዚአብሔር ፊቱን እስኪመልስ፣ ፊቱን እስኪያበራልን ድረስ ወደ እርሱ መቅረብ ነው። የእግዚአብሔርን ፊት መፈለግ አመጽን መጥላት፣ ህሳብን ማንጸትና በእግዚአብሔር መስመር (መንገድ) መግባት ነው። ቃሉ እንደሚል

እግዚአብሔር በሚገኝበት ጊዜ ፊልጉት ቀርቦም ሳለ ጥሩት ክፉ ሰው መንገዱን በደለኛም አላቡን ይተው ወደ እግዚአብሔር ይመለስ እርሱም ይምረዋል ይቅርታውም ብዙ ነውና ወደ አምላካችን ይመለስ። አሳቤ እንደ አላባችሁ መንገዳችሁም እንደ መንገዴ አይደለምና ይላል እግዚአብሔር ሰማይ ከምድር ከፍ እንደሚል እንዲሁ መንገዴ ከመንገዳችሁ አሳቤም ከአላባችሁ ከፍ ያለ ነው» (ኢሳ 55:6-9)።

የኃጢአት ይቅርታ የሚገኘው ከሰማይ ብቻ ነው። መዝገብም ያለው በሰማይ ብቻ ነው። በምድር ያደረገነው እና የተናገረው በሰማይ የተመዘገበና የታወቀ ነው። መዝገቡም በፍርድ ቀን ይገለጣል። በምድር ኃጢአቱን የተናዘዘ በሰማይ ከሚያስፈራው የፍርድ ወንበር ፊት ከሚኖረው ታላቅ ሐፍረት ይድናል።

በወንድሞች ፊት መናዘዝ ፈውስን ያስገኛል፤ በግልና በማኅበር ውስጥ ያለውን የኃጢአትን ጉልበት ይቀንሳል፤ እንዲሁም ሌላው እግዚአብሔርን በመፍራት እንዲመላለስ ይረዳል። ስለዚህ ክርስቲያን ሊቀ ካህኑ ክርስቶስ የሆነለት ራሱ ካህን ነው። ወደ እግዚአብሔር ፊት በቀጥታ በመካከለኛው በክርስቶስ ኢየሱስ በኩል መቅረብ ይችላል። እንዲሁም አንዱ የሌላው ካህን ሆኖ ስለ ወንድሙ የኃጢአት ይቅርታ በእግዚአብሔር ፊት ሊማልድለት ይችላል (ያዕ 5:)።

8.3 የምልጃ ጸሎት

ምልጃ ስለ ሌላ ሰው ከእግዚአብሔር ምሕረት መለመን ነው። ምሕረት ደግሞ ከሚምር ከእግዚአብሔር ነው። እግዚአብሔር እንደወደደ ምሕረት ያደርጋል (ዘጸ 32:11-14) ወይም ምሕረትን ይከለክላል (ዘጸ 32:31-32)።

ምልጃ በእግዚአብሔርና በሰው መካከል በመግባት በእግዚአብሔርና በበዳዩ ሰው መካከል እርቅ እንዲሆን እግዚአብሔርን መለመን ነው። እግዚአብሔር ከቁጣው እንዲመለስና ይቅር እንዲል እርሱን መለመን ነው። «እንዳያጠፋቸው ቁጣውን ይመልስ ዘንድ የተመረጠው ሙሴ በመቅሠፍት ጊዜ በፊቱ ባይቆም ኖሮ፣ ያጠፋቸው ዘንድ ተናገረ» (መዝ 106:23) ይላል።

እንዲሁ ስለሌላው እንዲጸልይ በእግዚአብሔር ፊት እንዲማልድለት መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምራል። አብርሃም ስለ ሰዶም ወደ እግዚአብሔር ጸለየ (ዘፍ 18:23-32)፣ ሙሴ ለእስራኤል ሕዝብና (ዘጉ 16:20-22)፣ ለማርያም (ዘጉ 12:13-15) ማልዶአል። እንዲሁም ዳንኤል ለሕዝቡ (ዳን 9)። ቃሉ «ማንም ወንድሙን ሞት የማይገባውን ኃጢአት ሲያደርግ ቢያየው ይለምን፣ ሞትም የማይገባውን ኃጢአት ላደረጉት ሕይወት ይሰጥሉታል» (1ዮሐ 5:16) ይላልና። እግዚአብሔር በምልጃ ብዛትም ቢሆን ይቅር የማይለው ኃጢአት መኖሩን ልብ ማለትም ይገባል (ዘጸ 32:30-35)።

በእግዚአብሔር ሥራና ለሕዝቡ ያለባቸውን ኃላፊነት ያወቁ የእግዚአብሔር ሰዎች የሚጸልዩ ሰዎች ነበሩ። ለሌላው ሰው ኃላፊነት እያሰብን አለመጸለይ እግዚአብሔርን መበደል ነውና (1ሳሙ 12:23)። ሙሴ ስለ እስራኤል በእግዚአብሔር ፊት እንደማለደ ሲናገር «እግዚአብሔርም፡- አጠፋቸዋለሁ ብሎ ስለተናገረ በወደቅሁበት ዘመን አርባ ቀንና አርባ ሌሊት በእግዚአብሔር ፊት ወደቅሁ (ዘዳ 9:25) ይላል። ምድሪቱ ዝናብ እንድታገኝ እንደ እኛ ሰው የነበረ ኤልያስ ጸለየ፣ ሰማዩም ዝናብ ሰጠ፣ ምድሪቱም ፍሬዋን አበቀለች (ያዕ 5:18)። እግዚአብሔር ለአገልጋዮች የቃሉን ደጅ እንዲከፍትላቸውና በፍጹም ግልጥነት ቃሉን እንዲናገሩ (ሐዋ 4:29-31፣ ኤፌ 6:20፣ ቆላ 4:3-4) መጸለይ አለብን።

ስግደትና አምልኮ የሚገባው እግዚአብሔር ብቻ መሆኑ ላይዘነጋ (ሐዋ 4:19-20) የሀገር መሪዎችንና የባለሥልጣኖችን መንፈስ እግዚአብሔር ለቤቱ ሥራ እንዲያነሣ (ዕዝ 1:1) ሥራውን ለሚሠሩት ፈቃድ እንዲሰጡ (ነህ 2:5-8)፣ ለእግዚአብሔር መልካም አገልጋይ በመሆን የተሰጣቸውን ሥልጣን በእግባቡ እንዲጠቀሙበት (ሮሜ 13:4-6) እንድንጸልይ ታዘናል (1ጢሞ 2:1-2)። ለሚያላድዱንም መጸለይ ይገባናል (ማቴ 5:45)።

እግዚአብሔር ጸሎትን በመስማትና በመመለስ ሙሉ ሥልጣን አለው። ማንም ሊያስገድደው የማይችል ነፃ አምላክ ነው። ሙሴ እንኳን ሲናገር

በዚያን ዘመን እኔ ወደ እግዚአብሔር እንዲህ ብዬ ለመንሁ፣ ጌታ እግዚአብሔር ሆይ፡- እኔ ልሻገር በዮርዳኖስም ማዶ ያለችውን መልካሚቱን ምድር ያንም መልካሙን ተራራማውን አገር ሊባኖስንም ልይ። እግዚአብሔር ግን በእናንተ ምክንያት ተቆጣኝ፣ አልሰማኝም እግዚአብሔርም አለኝ፡- ይበቃሃል፣ በዚህ ነገር ደግመህ አትናገረኝ (ዘዳ 3:23-27)።

አለኝ ብሎ መስክሮአል። ጳውሎስም በሥጋው ስላለ ችግር ሲጸልይ የተሰጠው መልስ ለጸሎቱ እንደፈለገው ዓይነት ላይሆን «ጸጋዬ ይበቃሃል» ነው የተባለው (2ቆሮ 12:8-9)።

ዓለምን ስለ ኃጢአት የሚወቅስ መንፈስ ቅዱስ ነው (ዮሐ 16:8)፤ ለኃጢአተኞች የሞተውና ሞትን ድል አድርጎ የተነሣው ኢየሱስ ክርስቶስ ነው (ሮሜ 8:34) የሚያጸድቅ እግዚአብሔር ነው። ሰው የዘላለምን ሕይወት የሚያገኘው በኢየሱስ ክርስቶስ በማመን በእግዚአብሔር ጸጋ ነው (ዮሐ 3:16)። የሰውን ኃጢአት የሚያስተሰርይ (ይቅር የሚል) እግዚአብሔር ብቻ ነው። እንደ ሰው የሌላን ሰው ኃጢአት ይቅር ማለት አይችልም ለኃጢአት ይቅርታ መስጠት መለኮታዊ ሥራ ነውና (ማር 2:10)። ሆኖም እንዲህ ሲጻፈው ሲጻፈው ሲጻፈው ሲጻፈው ሰው የኃጢአትን ይቅርታ ከእግዚአብሔር ሊቀበል ይችላል (ያዕ 5:14-16)።

በኢየሱስ ክርስቶስ በማመን በእምነት ለጸደቁት የሚያማልደው በአብ ቀኝ የተቀመጠው ክርስቶስ ኢየሱስ ነው (ሮሜ 8:33-34)። የማይለወጥ ክብር ያለው ኢየሱስ ክርስቶስ የጽድቅ ሥራውን በመስቀል ላይ ከፈጸመ በኋላ አሁን ደግሞ በእርሱ በኩል ወደ እግዚአብሔር የሚመጡትን ያማልድላቸዋል፤ ስለሆነም ፈጽሞ ያድናቸዋል (ዕብ 7:24-25)። መጽሐፍ «ስለ እነርሱም ሊያማልድ ዘወትር በሕይወት ይኖራልና ስለዚህ ደግሞ በእርሱ ወደ እግዚአብሔር የሚመጡትን ፈጽሞ ሊያድናቸው ይችላል» (ዕብ 7:25) ይላል።⁴⁰

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር ከሰው ጋር ላደረገው አዲስ ኪዳን በመካከል የገባ መካከለኛ ነው (ዕብ 8:6፤ 9:15፤ 12:24)። መጽሐፍ እንደሚል «ማንም ኃጢአትን ቢያደርግ ክላብ ዘንድ ጠበቃ አለን እርሱም ጸድቅ የሆነ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው» (ዮሐ 2:1)።

8.4 ጸምና ጸሎት

* ጸም ስለ እግዚአብሔር ሥራ ክእርሱ የቀና መንገድ ለመለመን ራስን በፊቱ ማዋረድ ነው (ዕብ 8:21-23)። ጸም ራስን በእግዚአብሔር ፊት የማድረግ፤ የራስን ክብር በታላቁ ጌታ ፊት የመጣልና በፊቱ በትህትና የመቅረብ ምልክት ነው። ጸም እራስን በኃይሉ እግዚአብሔር ፊት በማዋረድ ድምፅ እንዲሰማ ለማድረግ ነው።

ጸም ለተወሰነ ጊዜ ሳይበሉ (ሳይመገቡ) መቆየት ነው። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አርባ ቀንና ሌሊት ምንም አልበላም (ሉቃ 4:1-2፤ ማቴ 4:2)። ሙሴ አርባ ቀንና አርባ ሌሊት ከእግዚአብሔር ጋር ነበረ። እንደራም አልበላም ውኃም አልጠጣም (ዘጸ 34:28፤ ዘዳ 9:9)። ድጋሚም ስለ ሕዝቡ በእግዚአብሔር ፊት ወድቋል (ዘዳ 9:18)። ዳንኤል ለሦስት ሳምንት ሙሉ ጥሩ ምግብ ሳይበላ ስለ ሕዝቡ ሲያዝን ነበር (ዳን 9:2-3)።

ሕዝቡ በእግዚአብሔር ፊት ራሱን በማዋረድ እንዲቀርብ የእግዚአብሔር ፈቃድ ነው። በእስራኤላውያን ዘንድ በማስተሰረያ ቀንና (ዘለ 16:29) በሌሎች የችግር ጊዜያት ሲደረግ ነበር (መላ 20:26፤ ዮናስ 3:4-5)። ይህም ለእግዚአብሔር ጸምን

⁴⁰ በአዲሱ መደበኛ ትርጉም «ስለዚህ ስለ እነርሱ እየማለደ ሁልጊዜ በሕይወት ስለሚኖር በእርሱ በኩል ወደ እግዚአብሔር የሚመጡትን ፈጽሞ ሊያድናቸው ይችላል።»

መቀደስ ነው (ኢዮ 1:14)። በተለይ በማስተሰሪያ ቀን ሕዝቡ ሁሉ ከማታ እስከ ማታ (24 ሰዓት) ራሱን እንዲያዋርድ እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳን የሰጠው ሥርዓት ነበር (ዘሰ 16:29፣ 23:32፣ ዘኁ 29:7)።

ጸም እግዚአብሔርን በማክበርና ቃሉን በመጠበቅ መሆን አለበት (ዘካ 7:5-7)። ጸምን ለእግዚአብሔር መጸም አስቀድሞ እግዚአብሔርን በመፍራትና ፈቃዱን በማድረግ ነው። «ሰምድሩ ሕዝብ ሁሉ ሰካህናትም እንዲህ ብለህ ተናገራቸው በዚህ በሰባው ዓመት በአምስተኛውና በሰባተኛው ወር በጸማችሁና ባለቀላችሁ ጊዜ በውኑ ሰእኔ ጸም ጸማችሁልኝ? በምትበሉበትና በምትጠጡበት ጊዜ ለራሳችሁ የምትበሩና የምትጠጡ አይደላችሁምን?» (ዘካ 7:5-60) ይልና ቀጥሎ በ7:9-10 «አውነተኛውን ፍርድ ፍረዱ ቸርነትንና ምሕረትን ሁላችሁ ሰወንድሞቻችሁ አድርጉ፤ መበሰቲቱንና ደሀ አደጉን፤ መጸተኛውንና ችግረኛውን አትበድሉ፤ ከእናንተም ማንም በወንድሙ ላይ ክፉውን ነገር በልቡ አያስብ» ይላል።

በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነት ያለው ጸም ከሚጸመው ሰው ልብ ይጀምራል። በውጫዊው ሁኔታ ራስን ማሻሻል ወይም መጠውሰግ በእግዚአብሔር ፊት ሞገስ የለውም። ጠብና ክርክር እያሰ ወይም በበደል ውስጥ ሆኖ ወደ እግዚአብሔር መጮህ ከንቱ ጩኸት ይሆናል። የእግዚአብሔር ቃል እንደሚል፡-

ስለ ምን ጸምን እንተም አልተመለከትኸንም? ለውነታችንንስ ስለ ምን አዋረድን እንተም አላወቅህም? ይላሉ። እነሆ በጸማችሁ ቀን ፈቃዳችሁን ታደርጋላችሁ፤ ሠራተኞቻችሁንም ሁሉ ታስጨንቃላችሁ። እነሆ በጥልና በክርክር ትጸማላችሁ ... እኔስ የመረጥሁት ጸም ይህ አይደለምን? የበደልን እስራት ትፈቱ ዘንድ፤ የቀንበርንስ ጠፍር ትለቅቁ ዘንድ፤ የተገፋትንስ እርነት ትለድዱ ዘንድ፤ የቀንበርንስ ሁሉ ትለብሩ ዘንድ አይደለምን? እንጀራህንስ ለተራብ ትቆርስ ዘንድ፤ ሰደተኞቹን ድሆች ወደ ቤትህ ታገባ ዘንድ፤ የተራቆተውን ብታይ ታለብሰው ዘንድ፤ ... የዚያን ጊዜ ብርሃንህ እንደ ንጋት ይበራል፤ ... የእግዚአብሔርም ክብር በኋላህ ሆኖ ይጠብቅሃል። የዚያን ጊዜ ትጠራለህ እግዚአብሔርም ይሰማሃል፤ ትጮኸለህ እርሱም፡- እነሆኝ፤ ይላል (ኢሳ 58:3-9)።

እንግዲህ እግዚአብሔርን በመፍራትና በጽድቅ ካልሆነ በቀር በጸም የሚደረግ እምልኮ በእግዚአብሔር ፊት እንደ መተላለፍና ኃጢአት ሆኖ ይቆጠራል (ኢሳ 58:1-)። የእግዚአብሔር ሕዝብ እግዚአብሔር የመረጠውን ጸም ሲጸም እግዚአብሔር ከላይ ሆኖ ይሰማዋል የእግዚአብሔርም ክብር ይጠብቀዋል (ኢሳ 58:8-9)።

እግዚአብሔር ክብሩን የሚገልጥበትና ፊውስ ያለበት ጸም (53:8) ለባልንጀራው መልካም ሥራን በማድረግ፡- የተራቡን በማብላት፤ የታረዘውን በማልበስ ቅን ፍርድን በማድረግ የሚገለጥ ነው። እንግዲያውስ መልካም የሆነውን ሳያደርጉ ዝም ብሎ የጸም ሰው («መንፈሳዊ») መሆን በእግዚአብሔር ፊት ሞገስ አያስገኝም ማለት ነው።

ጸም በሰው ዘንድ ለመታየት ተብሎ ሲደረግ በእግዚአብሔር ዘንድ ዋጋ አይኖረውም። እንዲህ ዓይነቶቹ «ዋጋቸውን ተቀብለዋል» ተብሏል (ማቴ 6:16-18)። ዋጋቸውም በሰው ዘንድ «በጣም መንፈሳዊ» ተደርገው መቆጠራቸው ሊሆን ይችላል። ይህ ደግሞ ለመታሰቢያ ወደ እግዚአብሔር የማያርግ ጸም ነው።

ጸም በግልና በማገበር ወይም በጉባኤ ይደረጋል። ሐዋርያው ጳውሎስ ብዙ ጊዜ ይጸም ነበር (2ቆሮ 11:27፤ 6:5)። ጻዊት ይጸም ነበረ። ስለ እግዚአብሔር ቤት ቅንዓት (መዝ 69:9-10)፤ ጠላቶች ሆነው ስለተነሱበት (መዝ 35:11-13፤ 109:24)፤ በኃጢአት በወደቀ ጊዜ (2ሳሙ 12:16-22) ጸምክል። ኢየሳፍጥ ጠላቶች በመጡበት ጊዜ (2ዜና 20:3)፤ ነህምያ የኢየሩሳሌምን ቅጥር መፍረስ በሰማ ጊዜ (ነህ 1:4) አስቴር (አስ 4:16) ጸመዋል።

በአጠቃላይ የቀደመት የእግዚአብሔር ሰዎች በችግር ጊዜ የእግዚአብሔርን ፊት ስመፈለግ (2ዜና 20:3)፤ ስለ እግዚአብሔር ሥራ ራሳቸውን በማዋረድ ለመቅረብና ራሳይ ለመቀበል (ነህ 1:14)፤ ኃጢአትን ለመናዘዝ (1ሳሙ 7:6፤ ኢዩ 2:12)፤ አገልጋዮችን ለጌታ ለማስረከብ (ሐዋ 13:3፤ 14:23) በጸምና በጸሎት ወደ እግዚአብሔር ይቀርቡ ነበር።

ጸሎት ራስን በማዋረድ ከጸም ጋር ሊደረግ የበለጠ ኃይል ያገኛል። በጸምና በጸሎት ጊዜ መንፈስ ቅዱስ ሰዎችን ለአገልግሎት ለይቷል (ሐዋ 13:1-3)፤ አስቴር በመጸም በመጸለይ ሕዝቧን ታደገች (አስ 4:16-17)፤ በጸምና በጸሎት ካልሆነ በስተቀር የማይከናወን አገልግሎትም እንዳለ መገንዘብ ይገባል (ማቴ 17:14-21፤ ማር 9:28-29)። ራሳችንን አዋርደን ንስሐ ብንገባ እግዚአብሔር ይሰማናል (2ዜና 7:14)።

መጸምና መጸለይም አንድ የአገልግሎት ዓይነት ነው (ሱቃ 2:37)። ይህ አገልግሎት በዛሬውም ዘመን በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሊበረታታ የሚገባው ነው። ጸም በመጠን የመኖር አንዱ መልክ ነው።

8.5 መንፈሳዊ ተጋድሎ / የውጊያ ጸሎት

የቤተ ክርስቲያን ጠላት ዲያብሎስ (እና ሠራዊቱ) ነው (1ጴጥ 5:8)። መጽሐፍ ቅዱስ ዲያብሎስን «የዚህ ዓለም ገዥ» ይለዋል (ዮሐ 16:30፤ 12:31)። እንዲሁም «በማይታዘዙትም ልጆች ላይ አሁን ለሚሠራው መንፈስ አለቃ እንደሆነው በአየር ላይ ሥልጣን እንዳለው አለቃ ፈቃድ በፊት ተመላለሳችሁ» (ኤፌ 2:2) ተብሏል። ይህ አለቃ ሰይጣን የራሱ ፈቃድ አለው። በእርሱ ግዛት ሥር ያሉትም ፈቃዱን እንዲከተሉ ያደርጋቸዋል።

የእግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስ የተገለጠው የዲያብሎስን ሥራ ሊያፈርስ ነው። ዲያብሎስ ከመጀመሪያው ኃጢአትን አድርጓል (3:8)፤ ከመጀመሪያው ነፍስ ገዳይ ነበረ፤ ሐሰተኛ፤ የሐሰት አባት ነው (ዮሐ 8:44)። ዲያብሎስ አዳምንና ሔዋንን ያሳተ (ዘፍ 3) የቀደመው አባብ፤ ቃየን አቤልን እንዲገድል ያደረገ (1ዮሐ 3:12)፤ ጽድቅን ጠልተው ኃጢአትን የሚያደርጉትን ሁሉ ልጆቹ ያደረገ (3:10)፤ የጽድቅ ጠላት ነው።

በሰማይና በምድር ሥልጣን ሁሉ የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው (ማቴ 28:18፤ ኤፌ 1:21፤ ፊሊ 2:9-11)። ጌታ ኢየሱስ በሞት ላይ ሥልጣን የነበረውን

የዲያብሎስን ሥልጣን በሞቱ ሽሯል (ዕብ 2:14)፤ አለቅነትና ሥልጣናትን ገፍቷል (ቆላ 2:15)። ወደ ውጭ ተጥሏል (ዮሐ 12:31)። የመከፈቻውን ቁልፍ የያዘው ክርስቶስ ነው። የዲያብሎስ ቁልፍ ቢዘጋ ነው እንጂ አይከፈትም።

ጌታ ኢየሱስ በሰሙ ለሚያምኑ ሁሉ ከፋውን እንዲያሸንፉ (2:13-14) ሥልጣን ሰጥቶአቸዋል። አማኞች የመንፈስ ቅዱስ ቤተ መቅደስ በመሆናቸውና እግዚአብሔር በውስጣቸው ስለሚኖር አሸናፊዎች ናቸው። መጽሐፍ እንደሚል «ልጆች ሆይ፤ እናንተ ከእግዚአብሔር ናችሁ አሸንፋችሁማል፤ በዓለም ካለው ይልቅ በእናንተ ያለው ታላቅ ነውና» (ዮሐ 4:4)። ቤተ ክርስቲያንም ጌታ በሰጣት ሥልጣን የገሃነም ደጆች አይቋቋሟትም (ማቴ 16:18)። ስለዚህ እኛ በእግዚአብሔር ኃይል ልንበረታ (ኤፌ 6:10)፤ የዲያብሎስን ሽንገላና ከስ ጸንተን ልንቃወም (ኤፌ 6:10-12፤ 1ጴጥ 5:9፤ ያዕ 4:7)፤ ኃይለኛውን ልናስር (ማቴ 12:29)፤ ምሽግንም ልናፈርስ (1ቆሮ 10:3-4)፤ ኃይል አለን። በዓለም ካለው ይልቅ በእኛ ያለው ታላቅ ስላሆነ (ዮሐ 4:4) ከአሸናፊዎች እንበልጣለን (ሮሜ 8:37)።

ዓለም በሞላው በክፉ የተያዘ ቢሆንም (ዮሐ 5:19) ከእግዚአብሔር የተወለደና ከአመጽና ከኃጢአት የራቀ በእግዚአብሔር ልጅ በኢየሱስ ክርስቶስ ከክፉው የተጠበቀ ነው (5:17-18)። ከዚያም አልፎ ከመንፈሳውያን ሠራዊት ጋር መንፈሳዊ ውጊያ ያደርጋል፤ ይጋደላል። ይህም መልካም የእምነት ገድል፤ መልካም ጦርነት ነው (1ጢሞ 1:18፤ 6:12)።

ስለዚህ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሰዎች እምነው እንዳይድኑ ቃሉን ከልባቸው የሚወስደውንና (ሉቃ 8:11-12) እንክርዳድ የሚዘራውን (ማቴ 13:24-25) እንዲሁም መከፋፈልን የሚያመጣውን ሰይጣንን በመቃወም መጸለይ ያስፈልጋል። የጠላት ትልቁ መሣርያ እእምሮን ማሳወር ወይም መጋረድ ነው። የሚያስተውሉ ግን እንደ ጳውሎስ «የእርሱን አሳብ እንስተውምና» (2ቆሮ 2:11) ይላሉ።

መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚያስተምረው በየአገሮች የሚታወቁና የሚመለከቱ አማልክት (ኤር 50:1-2፤ 2ነገ 17:29-31)፤ የአገሮች አለቆች (ዳን 10:13-20)፤ ወይም ሰዎችን ለጋራ ጥቅማቸው የሚያስተባብሩ መናፍስት (ሐዋ 16:16-22፤ 19:24-28)፤ እንዲሁም ሰይጣን ዙፋኑን የሚዘረጋባቸው ከተሞች (ራእ 2:13) አሉ። የእግዚአብሔር ሕዝብ ሥፍራውን ሲለቅና ኃጢአትን ሲዳፈር ለጳውሎስ ምስጋና ይሆናል (መሰ 16:23)፤ የእግዚአብሔር ክብር ሲገለጥ ግን ጳውሎስን እንዳይነሳ ሆኖ ይሰባበራል በእርሱም አገልጋዮች ላይ የእግዚአብሔር እጅ ይከብደባቸዋል (1ሳሙ 5:2-7)።

ስለሆነም እኛ ይህን በማገናዘብ በአገራችን ላይ በግልጽና በተለያዩ መንገድ የሚሠራውን፤ የሚጨስለትንና የሚገበርለትን መገሰጽ የጨለማንም ሥራ ሁሉ ጸንቶ መዋጋትና ማፍረስ ይገባናል። ሰይጣን የሚኖርበትና ዙፋኑን በዘረጋበት ዋና ከተማ ወይም ቦታ የምትኖር ቤተ ክርስቲያን እንኳን ብትሆን (ራእ 2:13) ተገድሎው ብርቱ ቢሆንም በድል አድራጊው ጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ በመታመንና በእርሱ በመጽናት ሰይጣንን ድል ማድረግ ይቻላል።

በየዕለቱ እግዚአብሔር ከክፉው እንዲጠብቀን መጸለይ ልክ እንደ ዕለት እንጀራችን የየቀን ልመናችን ነው (ማቴ 6:9-13)። ሁልጊዜ በመንፈስ መጸለይ (መንፈስ እየመራን መጸለይ፤ መዋጋት) መንፈሳዊ ውጊያን ለማካሄድ ቀዳሚው እርምጃ

ነው። የጠላትን ምሽግና አሠራር የሚያውቀው እርሱ ነውና። የማዋጋቱም ኃይል የክርስቶስ ነው (ኤፌ 6:10)።

ለመንፈሳዊ ውጊያ የመጀመሪያው እርምጃ እጅን በማንጸት፤ በንስሐና በመገዛት ወደ እግዚአብሔር መቅረብ ነው፤ ከዚያም ጸንቶ መቃወም። መጽሐፍ እንደሚል «ወይስ ሰው አስቀድሞ ኃይለኛውን ሳያስር ወደ ኃይለኛው ቤት ገብቶ እቃውን ሊነጥቀው እንዴት ይችላል? ከዚያስ ወዲያ ቤቱን ይበዘብዛል» (ማቴ 12:29)። «እንግዲህ ለእግዚአብሔር ተገዙ፤ ዲያብሎስን ግን ተቃውሙ ከእናንተም ይሸሻል፤ ወደ እግዚአብሔር ቅረቡ ወደ እናንተም ይቀርባል» (ያዕ 4:7-8)።

በኢየሱስ ክርስቶስ የሚገኘው የእግዚአብሔር ልጅ የመሆን ሥልጣን ከእግዚአብሔር ጋር በመታረቅ ጎብረትን መመሥረት ብቻ ሳይሆን የኢየሱስ ክርስቶስን ሥልጣን የመጠቀምን መብት አስገኝቶልናል። ይህም ሥልጣን ዲያብሎስንና ሠራዊቱን የመቃወምና እንዲሸሽ የማድረግ ሥልጣን ነው።

መንፈሳዊ ተጋድሎን ጀምሮ መተው ለጠላት «ለመልሶ ማጥቃት የልብ ልብ» ይሰጠዋል። ነቢዩ ኤልሳዕ የእስራኤልን ንጉሥ ተቆጥቶ «... አምስት ወይም ስድስት ጊዜ መትተኸው ኖሮ ... አስከታጠፋው ድረስ በመታኸው ነበር፤ አሁን ግን ሦስት ጊዜ ብቻ ... ትመታለህ» (2ነገ 13:19)⁴¹ እንዳለው ክርስቲያን የእግዚአብሔር መድኃኒት ፍላጻ (2ነገ 13:17) የያዘ ስለሆነ በመንፈሳዊ ውጊያ በጥቂት ድል ሳያቆም በርትቶ ድል በድል መቀጠል አለበት። የእግዚአብሔርን መድኃኒት የያዘ ስለሆነ ፍላጻውን ሁልጊዜ ወደ ጠላት በመወርወር ማሸነፍ አለበት። ድልንም ባገኘን ጊዜ ድሉ መድኃኒት ከሆነው ከእግዚአብሔር የመጣ በእግዚአብሔር ፍላጻ የተገኘ እንደሆነ ለአፍታ እንኳን ፈጽሞ መዘንጋት የለበትም። የለበለዚያ ድል የተነሣው ጠላት ከመከሰስና በትዕቢት «ከመንፋት» አይቆጠብም። እንደሚታወቀው ትዕቢት ከመጣ ውድቀት ይከተላል።

ድልንም ባገኘን ጊዜ ድሉ በራሳችን ጸምና ጸሎት፤ ቅድስናና ጽድቅ፤ ወይንም መንፈሳዊ ዕድገት እንዳላደረግነው ማወቅ በጣም ቁልፍ ነገር ነው። ጽድቃችን ክርስቶስ ነው፤ ብቃታችንም እርሱ ነው። ከሰዎችም ሆነ ከተሸነፉት የጨለማ ሠራዊት መገሳንና ምስጋናን ለመቀበል መጀመር ለውድቀት ነው። በዚህ ጊዜ ትዕቢት በደጅ እያደባች ነው። አስተዋይ ግን ድልን ባገኘ ጊዜ «ክርስቶስ ሁልጊዜ ድል በመንሣቱ ለሚያዘረን» (2ቆሮ 2:14) እና «በወደደን በእርሱ ከእሸናፊዎች እንበልጣለን» (ሮሜ 8:37) ይላል። እንዲሁም ከሳሹን «እነርሱም ከበጉ ደም የተነሣ ከምስክራቸውም ቃል የተነሣ ድል ነሠት» (ራእ 12:11) ተብሎ ተጽፎአል በማለት ድል በበጉ በክርስቶስ ደም እንደሆነ ይነግረዋል። በተጨማሪም «በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ድል መንሣትን ለሚሰጠን ለእግዚአብሔር ምስጋና ይሁን» (1ቆሮ 15:57) በማለት ድሉ የወደደን የእግዚአብሔር መሆኑን በአደባባይ ይናገራል ራሱ ለራሱም የውስጥ ማንነቱ ይነግረዋል።

የመንፈሳዊ ውጊያ ውጤቱ ጠላትን ከይዞታው ማስወጣት ማስለቀቅ፤ የጠላትን ምሽግ ማፍረስ፤ መደምሰስ እንዲሁም በእግዚአብሔር ላይ በትዕቢት የሚነሣውን

⁴¹ በመጽሐፍ ቅዱስ አዲሱ መደበኛ ትርጉም «አምስት ወይም ስድስት ጊዜ መውጋት ነበረብህ፤ እንዲህ ብታደርግ ኖሮ ... ታሸንፍና ፈጽመህ ትደመስሳት ነበር። አሁን ግን የምታሸንፈው ሦስት ጊዜ ብቻ ነው አለው።»

ክርክር ሁሉ አፍሮስ አእምሮን ለክርስቶስ መማረክ ነው (1ቆሮ 10:4-5)። የውጊያ ጸሎት ጠላት ግዛቱን እንዲያስፋፋ ባለበት ቦታ እንዲቆይ ማግድ ብቻ ሻይሆን እንዲያፈገፍግና እንዲሸነፍ ያደርገዋል። በአንጻሩ በጸሎት አለመዋጋት ለጠላት ስፍራ መስጠት ይሆናል (ዘጸ 17:11)።

መንፈሳዊ ተጋድሎ የሚደረገው ራስን አንጽቶ በኃያሉ በእግዚአብሔር ፊት በትሕትና በመቅረብ ነው። ይህ ጦርነት በመንፈሳዊው ዓለም የሚከናወን ሲሆን የሚደረገውም የእግዚአብሔርን የዕቃ ጦር በሙሉ በመልበስ (ኤፌ 6:11፣ ሮሜ 13:12)፣ በመጽናትና በጸሎት (ኤፌ 5:12-18)፣ በንቃት (1ጴጥ 5:8) ነው። በዚህ ጊዜ «የሰላምም አምላክ ሰይጣንን ከእግራችሁ በታች ፈጥኖ ይቀጠቅጠዋል» (ሮሜ 16:20)።

መንፈሳዊ ውጊያን ድል ማድረግና በአሸናፊነት መቆየት የሚቻለው ክርስቲያኑ የትሕትናን መገናጸፊያ ለብሶ የቆየ እንደሆነ ብቻ ነው። «እግዚአብሔር ትዕቢተኞችን ይቃወማል፤ ለትሑታን ግን ጸጋን ይሰጣል» (ያዕ 4:6)። መንፈሳዊ ውጊያ የጉልበት ጥንካሬ ጉዳይ አይደለም። መንፈሳዊ ውጊያ በእውነት የመኖር፣ ጽድቅን የመውደድና በብርሃን የመመላለስ ጉዳይ ነው። ጨለማ በብርሃን ፊት አይቆምም።

8.6 የባላጋራችን አቅም

አዳምና ሔዋን ለእባብ ፈቃድ በመታዘዛቸው እግዚአብሔር በፍጥረት ላይ የሰጠውን ሥልጣን አዳም አጥቷል። ስለዚህ ጌታ ኢየሱስን በፈተነው ጊዜ «ዲያብሎስም ረጅም ወደ ሆነ ተራራ አውጥቶ የዓለም መንግሥታት ሁሉ በቅጽበት አሳየው ዲያብሎስም ይህ ሥልጣን ሁሉ ክብራቸውም ለእኔ ተሰጥቶአል ለምወደውም ለማንም እሰጠዋለሁና ለአንተ እሰጥሃለሁ» (ሉቃ 4:5-6) አለው። ዲያብሎስ ይህን የተሰጠውን ይህን ክብርና ሥልጣን እርሱ ለሚወዳቸው ሁሉ ሊሰጣቸው ይፈልጋል። ዲያብሎስ የሚወዳቸው ለእርሱ ወድቀው የሚሰግዱለትን ነው።

በአዳም ምክንያት ሰው ሁሉ ኃጢአተኛ ነው። ሁሉም ሰው (የአዳም ዘር) በፍጥረቱ ለዚህ በአየር ላይ ሥልጣን ባለው አለቃ (ሰይጣን) ፈቃድ ሥር ሆኗል (ኤፌ 2:1-3)። ሰይጣን ይዞት የቆየውን ሥልጣን የተገፈፈው በሁለተኛው አዳም በኢየሱስ ክርስቶስ ነው። የመጀመሪያው ሰው አዳም ለሰይጣን ፈቃድ በመታዘዙ ምክንያት ያጣውን ክብርና ሥልጣን ሁለተኛው ሰው ኢየሱስ ክርስቶስ ለእግዚአብሔር ፈቃድ በመታዘዙ ከሰው የተነጠቀውን ክብርና ሥልጣን አስመለሰ (ዕብ 2:9)። ስለዚህ አሁን በሁለተኛው አዳም በኢየሱስ ክርስቶስ የሚያምን ሁሉ የዚህ ክብርና ሥልጣን ተካፋይ ሆኗል።

ሰይጣን በአሁኑ ዘመን የዚህ ዓለም ገዥ ቢሆንም የገዥነቱ ሥልጣን ተፈጻሚነት ያለው ለእርሱ በሚሰግዱለትና በኢየሱስ ክርስቶስ አዳኝነት በማመን እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ በማይመላለሱት ላይ ነው። በጌታ የሚያምኑት በዓለም ያሉ ከዓለም ያይደሉ ስለሆኑ (ዮሐ 17:14) በእነርሱ ላይ ሥልጣን የለውም። ስለሆነም

የዚህ ዓለም ገዥ ዲያብሎስ በዓለም ያለችውን ከዓለም ግን ያይደለችውን ቤተ ክርስቲያን ሊገዛት አይችልም። ገዥነቱ በሌሎች ላይ ነው እንጂ። ነገር ግን ቤተ ክርስቲያን በዓለም ስላለች «ትገፋለች»። ምድርን ሁሉ የሚዘረው ጠላት እንደ ኢዮብ ለመፈተን (ኢዮ 1)፣ ባዶ የሆነ ቦታ ካለ ለመመለስ (1ጴጥ 5:8) ይዞራታል፣ ይገፋታል፣ ይዋጋታል።

ዲያብሎስ ተሸነፈ እንጂ የጠላትነት ባሕርይን አልቀየረም። ከትዕቢቱ አልተመለሰም፣ አልሞተም። ሀልጊዜም የጽድቅ ጠላት የቅዱሳን ባላጋራ (1ጴጥ 5:8)፣ የጽድቅ ዘር ነጣቂ (ማቴ 13:19) ነው።

ሰይጣን ሥልጣኑ የተገደበ፣ በተወሰነለት የሥልጣን ክልል ውስጥ የሚንቀሳቀስ ጠላት ነው። ሥልጣኑ ህመምን እስከ ማምጣት፣ ጥፋትን ማድረስ (ኢዮ 1) ና፣ እስከ መግደልም ሊደርስ ይችላል (ዕብ 2:14)። ሰይጣን ለራሱ የሰጠው ተግባር መሰረቅ፣ መግደልና ማጥፋት ብቻ ነው (ዮሐ 10:10)። ይሁን እንጂ እግዚአብሔር በማይመረመር አሠራሩና በታላቅ ሥልጣኑ ሰይጣን በሥሩ ያሉትን ገድሎ እንዳይጨርሳቸው ይከሰክላል።

የዲያብሎስ ትልቁ የመዋጊያ ሥልቱ ማታለል ወይም ማስመሰል ነው። የማስመሰል ሥልቱ የሚጀምረው ራሱን አስመስሎ ከመለወጥ ጀምሮ ነው። የብርሃን መልአክ አስመስሎ ይለወጣልና (2ቆሮ 11:14)። ሰዎች የሰይጣንን ሀሳብ እያገለገሉ ሳለ እግዚአብሔርን የሚያገለግሉ እንዲመስላቸው ያደርጋል (ዮሐ 16:1-4፣ 2ቆሮ 11:15)።

ከሰይጣን ጋር ያለው ትልቁ ጦርነት በኢየሱስ ክርስቶስ የመስቀል ሞትና ትንሣኤ አልቆለታል፤ ትንንሽ ተጋድሎዎች ግን አሁንም አሉ። እስከ መጨረሻው ጦርነት ሰይጣን ከሠራዊቱ ጋር ወደ እሳት ባሕር እስከሚጣልበት ጊዜ ድረስ (ራእ 20:10፣ 15) እነዚህ ተጋድሎዎች ይቆያሉ/ ይቀጥላሉ። ሰይጣን ቤተ ክርስቲያንን ይገፋታል፣ ግን ቤተ ክርስቲያንን የገሃነም ደጃች አይችሉትም።

ቤተ ክርስቲያን ሁልጊዜ የነቃችና ሁልጊዜ የምትዋጋ መሆን አለባት። ሰይጣን የአሠራርና የውጊያ ስልቱን ይቀያይር ይሆናል እንጂ «ጦርነት አቁም» የሚያውቅበት ጊዜ አይኖርም። ቤተ ክርስቲያንም የሰይጣን ውጊያ አቁሞአል፣ ቀዝቅዟል ብላ ችላ ብትል የመሸነፍ መጀመሪያዋ ነው። ዲያብሎስ የሚጠቀምበት አንዱ ስልት ሰዎች እንቅልፍ እንቅልፍ እንዲላቸውና የሰይጣን ውጊያ ያለው በተወሰኑ አገሮችና ጊዜያት እንደሆነ አድርገው እንዲያሰቡ በማታለል ነው። ስለሆነም ሁልጊዜ የማትዋጋና የማትከላከል ቤተ ክርስቲያን ድንዛዜ ያጠቃት ነች።

ትልቁ የመንፈሳዊ ውጊያ መሣርያ ጸሎት ነው - የምልጃ ጸሎት። እንዲሁም ጸሎት በመጸም ሲሆን ታላቅ ኃይል አለው። እግዚአብሔርን እንደ ቃሉ የምታመልክ ቤተ ክርስቲያን ሁልጊዜ ሰውጊያ የተዘጋጀች የነቃች ቤተ ክርስቲያን ነች። ማምለክ የሚያውቅ መዋጋትም ያውቃልና። እግዚአብሔር በእውነትና በመንፈስ ሲመለከ ታላቅ ክብሩ ይገለጣልና፤ ጠላት ደግሞ የእግዚአብሔርን ክብር መቋቋም አይችልም።

መንፈሳዊ ውጊያ በንስሐ ራስን በማንጸትና በትሕትና ካልሆነ በስተቀር ጉለበቱ ይቀንሳል። ጌታ «ከእንግዲህ ወዲህ ከእናንተ ጋር ብዙ አልናገርም የዚህ ዓለም ገዢ ይመጣልና በእኔ ላይም እንዳች የለውም» (ዮሐ 14:30) እንዳለ ጠላት እንዳች ነገር የሚከሰን በሕይወታችን እንዳያገኝ በክበረው የኢየሱስ ክርስቶስ ደም መታጠብና መንጸት አለብን።

8.7 እግዚአብሔር የማይሰማው ጸሎት

ጆሮን የፈጠረ እግዚአብሔር አምላክ ወደ እርሱ የሚቀርበውን ሁሉ ይሰማል፤ የልብንም ሀሳብ ሳይቀር ያውቃል። እርሱ በቃሉ «ወደ እኔ ጨህ፤ እኔም እመልስልህለሁ፤ እንተም የማታውቀውን ታላቅና ኃይለኛ ነገርን አሳይሃለሁ» (ኤር 33:3) በማለት ተስፋ የሰጠ አምላክ ነው።

ይሁን እንጂ መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚያስተምረው እግዚአብሔር ጸሎትን የማይሰማበት ጊዜ እንዳለ ይናገራል። እንዲያውም እግዚአብሔር በራሱ ሕዝብ ላይ ጠላት ሆኖ የሚነሳበትና ሕዝቡን የሚያሳድድበት፤ የሚቆጣበት ጊዜ አለው። ይህ አሠራር ከእርሱ የጽድቅና የፍርድ ባሕርይው ጋር በትክክል ይስማማል።

ሕዝቡን እንዲያገለግሉ የሚሾማቸው ነቢያትና አገልጋዮች ከአገልግሎታቸው አንዱ ስለ ሕዝብ መጸለይ ሆኖ ሳለ (ዘጸ 32:31-32፤ 1ሳሙ 12:23፤ 7:16) እግዚአብሔር ግን «ለዚህ ሕዝብ ስለ መልካም አትጸልይላቸው» ብሎ በፊቱ ጸሎት እንዳይቀርብ የሚከለክልበት ጊዜ አለ (ኤር 14:11)። «እንተም ስለዚህ ሕዝብ አትጸልይ ከመከራቸው የተነሣ ወደ እኔ በጮኹ ጊዜ አልሰማቸውምና ስለ እነርሱም ጩኸትን ና ልመና አታድርግ» (ኤር 11:14)። ነቢዩን እራሱ «እንግዲህ አልሰማህምና ስለዚህ ሕዝብ አትጸልይ ስለ እርሱም ልመናና ጸሎት አታድርግ አትማልድላቸውም» ብሏል (7:16)።

በተጨማሪም «ሙሴና ሳሙኤል በፊቱ ቢቆሙም ልቤ ወደዚህ ሕዝብ አያዘነብልም፤ ከፊቱ ጣላቸው ይውጡ። ... ለሞት የሆነ ወደ ሞት፤ ለሰይፍም የሆነ ወደ ሰይፍ፤ ለራብም የሆነ ወደ ራብ፤ ለምርኮ የሆነ ወደ ምርኮ ...» (ኤር 15:1-2) ብሏል። እግዚአብሔር ከፊቱ ያስወጣው ሕዝብ ተስፋ የሌለው ሕዝብ ነው። እግዚአብሔር ፊቱን ያዘረበት ሕዝብ ለሞት የተተወ ነው። እንዲህ ባለ ጊዜ የውሸት ነቢያት ብዙ የሰላም ተስፋ ቢሰጡም (ኤር 14:13-16) ነቢያቱ ሳይቀሩ የእግዚአብሔር ቁጣ ያገኛቸዋል። «ሕዝቡ» ተብለው ሳሉ ምሕረት የማይሰጣቸው የእግዚአብሔርን ቃል በመስማት በእውነተኛ ንስሐ ያልተመለሱ (ለንስሐ ጊዜ ያለፈባቸው/ በር የተዘጋባቸው) ናቸው። በእርግጥ በመጸጸት መመለስ ከሌለ በስተቀር «በዘልማድ» የሚደረግን ጾምና ጸሎት እግዚአብሔር አይቀበለውም (ኤር 6:19-21)።

እግዚአብሔር ካለመስማቱ የተነሣ በጾም ሆነው ቢጸልዩ እንኳን «ስለምን ጾምን እንተም አልተመለከትኸንም፤ ሰውነታችንን ስለምን አዋረድን እንተም አሳወቅህም? ይላሉ» (ኢሳ 58:3)። የእግዚአብሔር መልስ ግን የሚጸሙት ጾም እግዚአብሔር እንደወደደው የሆነ ጾም ባለመጸማቸው ነው። ተቀባይነት ያለው

ጸም ስእግዚእብሔር ፈቃድ በመገዛት ሲሆን ነው። መታዘዝ ጸምን ትቀድማለች። ንስሐና የጽድቅ ሕይወት ጸምን ትቀድማለች።

እግዚእብሔር ፊቱን ከሕዝቡ የሚያዞረው ንስሐ ያልተገባበት ኃጢአት ሲኖርና የማስመሰል የግብዝነት ሃይማኖተኛነት ሲያይል ነው። እግዚእብሔር ሲናገረው ያልሰማ የእርሱ ጸሎት አይሰማለትም (ኤር 35:17፣ 11:11)። «እጆቻችሁን ወደ እኔ ብትዘረጉ፣ ዓይኔን ከእናንተ እሰውራለሁ፣ ልመናንም ብታበዙ አልሰማችሁም (ኢሳ 1:15)» ይላል። እግዚእብሔር እንዲሰማቸው ግን «... እጆቻችሁ ደም ተሞልተዋል። ታጠቡ፣ ሰውነታችሁንም አንጹ የሥራችሁን ክፋት ከዓይኔ ፊት አስወግዱ ...» (1:15-16) ብሎ እግዚእብሔር ይመክራል። እንዲሁም «... ኃጢአታችሁ ፊቱን ከእናንተ ሰውሮታል (ኢሳ 59:2) ይላል። በሌላም ቦታ «... ወደ እግዚእብሔር ይጮኻሉ፣ እርሱም አይሰማቸውም፣ ሥራቸውንም ክፉ አድርገዋልና በዚያን ጊዜ ፊቱን ከእነርሱ ይሰውራል» (ሚኪ 3:4)። ስለሆነም «ከእግዚእብሔር ዘንድ መልስ የለምና ባለ ራዕዮቼ ያፍራሉ ...» (3:7)።

እግዚእብሔር ፊቱን ወደ ሕዝቡ ይመልስ ዘንድ ለሕዝቡ ኃጢአቱን የሚናገሩና የሚያስጠነቅቁ የተባረኩ ናቸው። እግዚእብሔር እየመከራቸው ሰማይመለሱ፣ ለሚያምኑ «እነርሱ ግን አመፁ፣ ቅዱስ መንፈሱንም አስመረፉ ስለዚህ ተመልሶ ጠላት ሆናቸው፣ እርሱም ተዋጋቸው» (ኢሳ 63:10) እንደተባለው ነው።

ስለዚህ ቤተ ክርስቲያን ሕዝቡ የጸሎትን ምንነትና የእግዚእብሔርን ባሕርይ እንዲረዳ ማስተማር ይገባታል።

8.8 «አንተ እንደምትወድ ይሁን እንጂ እኔ እንደምወድ አይሁን»

በጸሎት የእግዚእብሔርን ፈቃድ ስለ መፈለግ ከጌታችን ሕይወት እንማራለን። ጌታ ሲጸልይ «ተንበርክኮም አባት ሆይ ብትፈቅድ ይህችን ጽዋ ከእኔ ውሰድ ነገር ግን የእኔ ፈቃድ አይሁን የአንተ እንጂ እያሰ ይጸልይ ነበር» (ሉቃ 22:21-22)። በማር 14:35-36 «... ይቻልሽ ቢሆን ሰዓቲቱ ከእርሱ እንድታልፍ ጸለየና አባ እባት ሆይ ሁሉ ይቻልሃል ይህችን ጽዋ ከእኔ ውሰድ ነገር ግን አንተ የምትወደው እንጂ እኔ የምወደው አይሁን አሰ» የሚለውን እናገኛለን። «ደግሞም ሄዶ ያንኑ ቃል ጸለየ» (14:39)።

የዕብራውያን ጸሐፊ ስለ ጌታ ጸሎት ሲናገር፡- «እርሱም፣ በሥጋው ወራት ከሞት ሊያድነው ወደሚችለው ከብርቱ ጩኸትና ከእንባ ጋር ጸሎትንና ምልጃን አቀረበ፣ እግዚእብሔርንም ስለ መፍራቱ ተሰማለት» (ዕብ 5:7)። ጌታ የጸለየው በዕንባ ነው፣ በብርቱ ጩኸት ነው። ጽዋው እንዲያልፍለት ፈልጓል፣ አብ አባት ጽዋውን ማሰለፍ እንደሚችልም ያውቃል። ይሁን እንጂ ኢየሱስ ክርስቶስ አባቱን ስለሚፈራ የአብ ፈቃድ ብቻ እንዲሆን ለመነ።

መጽሐፍ እንደሚል «እግዚእብሔርን ስለ መፍራቱ ተሰማለት»። እግዚእብሔር ጸሎቱን የሰማለት ጽዋውን ከእርሱ በማሳለፍ አልነበረም፣ ነገር ግን እርሱን ሞት እንዳይዘው ከሞት በማስነሳት ነው።

እግዚአብሔር «አንደ ፈቃዱ አንዳች ብንለምን ይሰማናል» (ዮሐ 5:14):: «ትእዛዙንም የምንጠብቅና በፊቱ ደስ የሚያሰኘውን የምናደርግ ስለሆንን የምንለምነውን ሁሉ ከእርሱ እናገኛለን» (ዮሐ 3:22):: ደስ የሚያሰኘውን ማድረግ የእግዚአብሔርን ፈቃድ አጥብቆ መሻትና መከተል ነው::

ጸሎት የእግዚአብሔር ፈቃድ በሕይወታችን እንዲፈጽም እርሱን መለመን ወድደን አሳልፈን ፈቃዳችንን ለእርሱ መስጠት ነው:: በለው ልብ ውስጥ ብዙ ምኞት አሉ:: ጌታ ሲጸልይ «አባ አባት ሆይ ሁሉ ይቻልሃል» እንዳለ ለጌታ ምንም የሚሳነው ነገር የለም:: መልካም የሆነ ነገር ሁሉ ለማድረግ እግዚአብሔር ይቻለዋል:: የእርሱ ሁሉን የመቻል ባሕርይው ከፈቃዱ ጋር ተስማምቶ ይሠራል:: አንደ ፈቃዱ የሆነን ነገር ሁሉ ለማድረግ ለእግዚአብሔር ይቻለዋል:: ስለዚህ የእግዚአብሔርን ሁሉን ቻይነት ማወቅ አንድ ነገር ነው:: በሁሉን ቻይነቱ ፈቃዱን እንዲያደርግ መጸለይ ደግሞ የእግዚአብሔርን ባሕርይ የበለጠ መረዳት ነው::

በጸሎት «በልጠት» የለም:: እግዚአብሔር ፈቃዱ ያልሆነም ነገር እንኳ ቢሆን እንዲያደርግልን ብንመኝ ሲያደርግልን ይቻለዋል:: ነገር ግን «ሥጋውም ገና በጥርሳቸው መካከል ሳለ ሳያኝኩትም::...» (ዘኁ 11:33) ተብሎ እንደተጻፈው ይሆናል:: ይህም የራስ ምኞት እንጂ በእግዚአብሔር ፈቃድ የተገኘ አይደለም:: በምኞት ብቻ ለተገኘ ደግሞ የምኞት መቃብር አለው (11:34)::

በጸሎት እግዚአብሔር ሆይ «አንተ እንደምትወድ ይሁን እንጂ እኔ እንደምወድ አይሁን» ብሎ መጸለይ በእግዚአብሔር የመታመንና እርሱንም የመፍራት ምልክት ነው:: እግዚአብሔርን የሚፈራ ሰው አንዱ ምልክት የራሱን ፈቃድ ሳይሆን የእግዚአብሔር ፈቃድ ብቻ እንዲፈጸም ይጸልያል::